

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magy. Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ „OMGE.” KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó

az

„Országos Magyar Gazdasági Egyesület” igazgató-választmányának

ugyis mint a

„Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége” végrehajtó-bizottságának

1903. évi november hó 24-én (azaz kedden) délután 4 órakor a „Köztelek” új székházában (Köztelek-utca 8., II-ik emelet) tartandó

VI. ülésére.

(Tárgysorozat a „Köztelek” 92. számában jelent meg.)

Agrárpolitika.

(Bernát István könyve.)

„Agrárpolitika”, de sokszor visszaélnék ellenfeleink ezzel a szóval; rákennek tücskötbogarat; mondják, hogy jelenti a legsötétebb reakciót, jelenti a középkori hűbériség visszaállítását, jelenti a latifundiumok érdekepolitikáját, sőt (Uram, bocsásd meg nekik, mert nem tudják, hogy mit beszélnek), hogy ez egyértelmű a vallási türelmetlenséggel, a klerikalizmussal is.

Ellenfeleink bár e céltudatos, de abszurd támadásaival szemben eddig nem igen volt más eszközünk a védelemre és felvilágosításra mint jól-rosszul elterjedt sajtóorganumainkban egyes elszórt cikkek és a gazdakongresszusi előadások. Egyöntetű, rendszeres művet az agrárpolitikáról nem adhattunk a magyar gazdakö-

zönség kezébe, mert az külföldi munkát nem igen olvas, magyar könyv meg nem volt.

Igaza van tehát Bernát Istvánnak, midőn könyve előszavában mondja, hogy:

„A jelen füzet, mely a folyó évben a népszerű főiskolai tanfolyamon tartott előadásokat öleli föl, nyelvünkön az első kísérlet a magyar viszonyokból fakadó agrárizmus elveinek a nagyközönséggel való ösmertetésére.” Azt is megmondja, hogy nem akart kimerítő, rendszeres művet írni, hanem csak az volt a célja, hogy a mozgalom főrugóit megismertesse a nagyközönséggel és hogy igazolja törekvéseinket.”

Kevés magyar könyvet olvastam mostanában, amely oly alkalmas lenne azon czélok elérésére, amit írja maga elé tüzött — mint ez.

Főerénye, hogy világos és hogy rövid; ha egy soha könyvet nem olvasott, elmaradt vidéki gazda veszi is kezébe, lehetetlen, hogy első olvasásra meg ne értse, hogy mit akarunk, van benne valami a katekizmusok lapidarizmusából és mégis a magasabb gazdaságtörténelmi szempont, amelyről az agrárpolitika minden kérdését megvilágítja, elvitathatlanul tudományos színvonalra emeli.

Kiindul abból a kettős fogalommeghatározásból (melyet még ma is olyan sokan nem tudnak), hogy mi a különbség a mezőgazdasági és az agrárpolitika között; az első ugyanis a mezőgazdasági termelés fokozására törekszik, a második pedig a földmivelők millióinak érdekeit akarja előmozdítani.

Egész a legutóbbi évtizedekig az államok törekvése csak az elsőnek, a mezőgazdasági termelésnek előmozdítására irányult. Abban a tévhitben éltek közgazdáink, hogy a termelés fokozása által ugy a nemzetek gazdagodása, mint a földmivelők boldogulása elérhető. Vaskos tévedés volt; klasszikus példa rá épp hazánk, ahol is a mezőgazdasági termelés határozott haladást tett az utolsó évtizedekben, viszont a magyar

földmivelő sorsa nem hogy jobbra fordult volna, hanem rohamosan lesüllyedt, aminek letagadhatatlan bizonyítéka a kivándorlás kétségbeesítő növekedése, az egygyerek-rendszer térfoglalása, a végrehajtások számának felemelkedése az 1875. évi 9606-ról az 1900. évi 19228-ra, a földbirtok rettenetes eladósodása, a törzsközéposztály tönkrementése és az idegen elemek óriási térfoglalása és mindenek felett az a keserű, rezignált, szinte kétségbeesett hangulat, amely a magyar gazdákat, kicsit és nagyot egyaránt elfogta.

Amig búzát, lovat, kukoriczát, meg selyemhernyót többet termelünk, mint 30 évvel ezelőtt, a magyar ember sorsa szinte türethetlennel fordult!

Az agrárkérdést eddig a termelés fokozása által is megoldhatónak vélték, azt hitték róla, hogy az csak közgazdasági kérdés; csakis a fentvázolt szomorú népmozgalmi és társadalmi jelenségek kezdik meggyőzni az embereket arról, hogy az agrárkérdés elsősorban szociális, vagyis társadalompolitikai kérdés.

Bernát munkájának a magja az, hogy az államnak elsősorban arra kell törekedni, hogy saját polgárainak nyugodt és boldog megélhetést biztosítson, hogy a gazdasági haladás végcélja az embernek boldogulása legyen.

Az embernek, aki verejtékes munkával szánt és vet, de manapság már nem igen arat.

Arat azonban helyette a tultengett közvetítés, amely agilitása, kitünő szervezetei és főleg a modern, a római jogon alapuló jogrendszerünk és intézményeinknek, az általa monopolizált sajtónak, tendenciózus vámpolitikának, a tarifakedvezményeknek és főleg a tőzsdéknek, különösen pedig az azokon üzött fedezetlen határidőüzleteknek segítségével elérte azt, hogy az áruit a termelőtől szinte nevet.

Minden gazda kérje be most megjelent, 60 oldalas, sok ábrás

— őszi és téli árjegyzékünket. —

Minden gazda tájékozdjék ez árjegyzékből minden anyag, eszköz és gépszükségletének beszerzése előtt.

Minden gazda bizalommal forduljon szövetkezetünkhöz, mert nemcsak a közös célt, hanem saját érdekét is ezzel mozdítja elő.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

séges olesó áron veszi és a fogyasztónak méregdrágán adja.

Ezt a helyzetet legjobban jellemzi az, hogy míg Magyarország gazdái panaszkodnak, hogy nyereségükért alig kapják meg a termelési költségeket, Budapest mégis Európa legdrágább városai közé tartozik, ahol a hivatalnokok és munkások alig bírják megfizetni a drága élelmet.

Hogy egész közgazdasági, jogi, törvénykezési és állami életünk a közvetítés és az ingó tőke érdekeinek szolgálatába állott, annak csak természetes következménye volt mindenképpen a földmivelő osztályok eladósodása.

Egy modern jobbágyság, új függési viszony fejlődött ki az eladósodott földbirtokosság és a hitelezők között.

A XVIII. és XIX. század nagy liberális álmódói megfordulnának sirjukban, ha látnák, hogy mint lett új, türethetetlen szolgálat forrása az emberre nézve az a szabadság, amit ők a földnek adtak meg, hogy szabadon foroghasson, mint az ingó vagyon.

Mert bizony él ezzel a szabadságával a földbirtok bőven, főleg a magyar; hogy az árverésekben milyen világ-rekordot értünk el, azt már láttuk, de tán még megdöbbentőbb az, hogy az összes birtoktruházások értéke 1875-ben 332 millió, 1900-ban pedig 750 millió koronára rugott.

Reng a föld ezerszázados gazdáinak lába alatt, a régi szervezeteitől megfosztott, de új szervezeteket nem kapott magyar társadalom összetartó kapcsolata szétpattantak, megállapodott társadalmi osztályaink tönkretartnak, az így atomizálódott társadalomban az egyes emberi a szabadjára engedett gazdasági küzdelem tusái között nem védi semmi, az erős és a gazember legyűri a gyengét és becsületeset. A magyar nép ezrei, kisiparosok és földmivelők egyaránt koldusbotra jutnak, a régi középbirtokosság eladósodott kuriájáról bemenekül a hivatalokba állami kitartottnak és apáink örökébe idegenek ülnek.

Amig egyrészt az elkeseredett föld népe közt terjed a hazátlan és hitetlen szocializmus, másrészt a magyar földet összeszedik külföldi tőkepenészek és a galicziai meg az oroszországi bevándorlók és az erejében megrokkant, megörölt magyar társadalom felett a nemzetiségi vidékeken urrá kezd lenni a demokratikus fejlődés törvénye szerint kialakult új román és tót társadalom, amely szétrobbantással fenyegeti Szent István koronáját.

Az az irányzat, amely mindennek az ezer bajnak orvososzerét keresi, — az az agrarizmus.

Évtizedes tapasztalás higgadságával és tudásával, de az érző ember és hazafi meleg-

ségével ismerteti Bernát István ezeket az orvosszereket.

Követeli, hogy a gazdasági élet központja ismét az ember legyen, emberi méltóságával és modern igényeivel.

Allitassanak helyre a társadalom régi patriarchalis kapcsolata, szerveztessenek főleg a szövetkezetek útján a gyengék az életküzdelemre, közgazdasági, különösen értékesítési politikánkat, törvényalkotásunkat, főleg birtokjogunkat és öröklési jogunkat hasza át az érdek a magyar állam alapját képező földbirtokosság érdekei iránt.

Amint az állam segítségével szabadult fel a föld földesuri terhek alul, épúgy a további haladás sine qua nonja, hogy egy új állami földtehermentesítéssel szabaduljunk az ingó tőke hatalma alul.

„Ily módon az agrárpolitika — mondja Bernát könyve végén — a szabadságnak, a haladásnak s a humanizmusnak politikája, mely nem csupán a harmonikus gazdasági fejlődést igyekszik biztosítani, hanem a pénz után sóvárgás, mint az emberi lét egyetlen elfogadható célja helyett, tisztább törekvéseknek gyűjt világot és nemesebb föllángolásokat vet a vezető osztályok szívébe.“

Még egyet.

Nem ez az első könyve Bernátnak; két évtized óta szóval, tollal szolgálta lelke ideáljait; törekvéseinkre nézve alapvető volt egy régibb könyve: „A zálogba tett Magyarország“, ebből az indolens magyar gazdaközönség megvett 35 (mondj harminczöt) példányt, ellenben a könyv német fordításából („Das verpfändete Ungarn“), amelyhez a német agrarizmus vezére, Ruhland egyetemi tanár írt előszót és kommentárt, elkelt Németországban, a német gazdák között vagy 400 példány.

Vajha azóta a magyar gazdaközönség nemtörődömségét megtörte volna és az érdeklődést saját sorsa iránt felkeltette volna az a sok nyomoruság, amelyből az utolsó évtizedben oly bő részünk volt. *Baross János dr.*

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovácsy Béla.

Apróságok az állattenyésztés köréből.

(Ügető-rekordok. — Angolország juhtenyésztése. — A szín átörökítése lovaknál. — A bikák átörökítő képessége. — Az amerikai Egyesült-Államok állatállománya.)

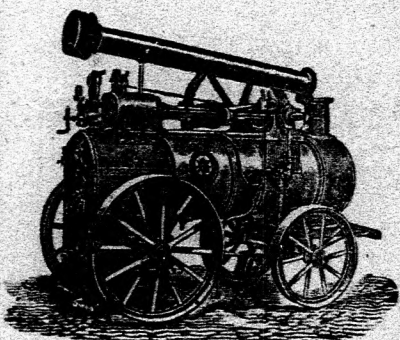
Évekkel ezelőtt egy amerikai gazdasági lap újévi számának első lapjára egy trabbercsikó volt felpingálva, mely éppen egy plakátot olvas, melyre nagy betűkkel csupán egy szám: 200 volt felnyomtatva, az az ideális gyorsaság, melyet az amerikai trabbernek előbb utóbb meg kell oldania, vagyis 1 angol mérföldet (1609 m.) 2 perc alatt kell megtennie.

Akkor azt vélték az emberek, hogy ez az óhaj, ez a kívánság elérhetetlen, mert 1875-ben ez a távolság világrekordként 2 perc 30 másodperc alatt lett hátrahagyva s ime a folyó évben Son Dillon e távolságot 2 perc, illetve 1 perc 58¹/₂ másodperc alatt hagyta hátra. A tökéletesbülésnek ezen mérve valóban bámulatra méltó, s valóban azt bizonyítja, hogy el sem lehet képzelni olyasmit, ami előbb-utóbb valóssággá ne válhasson. Erre a világrekordra azonban Son Dillont nem csak kétségen kívül igen nagy teteménységű vezetése, hanem a sokat fejlődött technika is segítette. A verseny a leggyengébb, legjobb uton tartatott meg, s a versenyzővel együtt másik két ló, ugyancsak ügető kocsiba fogva, vágatva haladt, s ezek közül az egyik folytonosan közvetlenül előtte vágatott, s ennek kocsiján egy függőleges és kereszt helyzetben kifeszített erős vászon u. n. szélfogó volt. Ez a szélfogó, meg a kitűnő ut kétségen kívül nagyon is hozzájárult a kétségen kívül gyönyörű rekordhoz.

Csakugyan érdekes az a haladás mely az ügetés terén 28 év óta felmutatható. A leg-erősebb rekordot 1875-ben Lady Suffolk végezte, hátra hagyván az angol mérföldet 2:30 mp. alatt. 10 évvel később, tehát 1885-ben Maud volt a legjobb trabber, 2:08³/₄ másodpercczel, Lady Suffolknál tehát 22 mp.-cel jobb. Ezt a gyorsaságot hat éven át egy ló sem érte utól; 1891-ben Sunol ezt a távolságot 2:08¹/₄ alatt tette meg. A következő évben Nancy Hanks 2 perc 4 mp. alatt tette meg ezt az utat. A múlt század utolsó évében The Abbot 2:03¹/₂ mp. alatt, 1901-ben pedig Cresceus 2:02¹/₄ mp. alatt tette meg az angol mérföldet. A fentebb említett csuda kancza Son Dillon csak többszöri sikertelen küzdelem után nyerte el a világrekordot. F. évi jul. 31-iki kísérlete alkalmával 2:02³/₄-el haladt, tehát Cresceust nem győzte le. Szeptember 8-án Clevelandban visszasett 2:09-re. Aug. 8-án azonban kedvezett a szerencse s a 2 perces rekordot elérte. Az első fél-mérföldet elérte 1:0³/₄, a második felet 0:59¹/₄ alatt, anélkül, hogy legkevesebb is kimerült volna.

Ezzel azonban a dolog befejezve még nincs. Cresceus megirigyelte Son Dillontól a dicsőséget s ugyancsak szeptember hónapban az angol mérföldet 1 perc 59¹/₄ másodperc alatt hagyta hátra. Dicsőségének azonban nem sokáig örvendhetett, mert néhány nappal később ugyanacsak Son Dillon ezt a távolságot 1 perc 58¹/₂ másodperc alatt hagyta hátra. Eddig tehát eljutottunk volna. Hogy meddig fog még lefelé licitálni e két ló, azt egyelőre nem tudhatjuk, de aligha csalódunk, ha azt hisszük, hogy mire e sorok nyomdafestéket látnak, lesz egy nagyobb rekord is. Ha mindenben nem is, de a lovak traboló képességének fokozásában Amerika minden esetre utánzásra méltó.

Angolországban is apad a juhállomány, miként az egész világon. A folyó évben eszközölt állatszámialás alkalmával 125,909 drbbal kevesebb találtatott, mint a múlt évben, 13 millió darabbal kevesebb, mint ezelőtt 30 évvel. Az apadás különösen 1899 óta jelentékeny; ezidő óta 1.000.000 darabra vehető az apadás. Ezzel szemben azonban a nagyobb háziállatok szaporodása folyton tartó s 1899

HASZNÁLT GŐZCSÉPLŐ KÉSZLETEK.

Szücs Ödön, Budapest, VI. ker., Nagymező-utcza 66. sz.

Használt gőzcséplő-készletek gondosan kijavítva, teljes szavatosság és kedvező feltételek mellett. Veszek használt gőzcséplő készleteket és elvállalom ilyeneknek jótállás mellett való javítását is.

HASZNÁLT GŐZCSÉPLŐ KÉSZLETEK.

óta a szá-
jelentékeny
földek egy-
kittatott át
mutat is,
nyen javul
összegek,
juhaikért k
egy-egy hó
2834 márk
pokban el
bonként 1
Southdown

Wilke
hogy 1000
ból 856 es
szinü állat
csikó ütött
pedig más
zül a sárga
sággal, 100
egyszínűek
párzásánál
s a fekete
1000 fekete
csikó s 10
92 fekete
egyszínű sz
öröklő a sz
mazó utód
az anya sz
szinűeknél
lódik 1:9
nél, 1000
fekete szin

Ezen
szik, hogy
könnyebben

Hogy
pet játszik
fejlesztésére
dolog. Ann
állitásunk b
nem vert
gyökeret,
Azért is mi
tás bizonyít
der Milchku
Breslau“ ez
kezőket. Eg
kilencz női
től ez utódo
tejet adtak
26,478 kg.
egyedül csai
eredményezi
adott, mint
1 maradt va
sege mögött
űszőutóda
daczára enn
32-10%-kal
Olyan bikák
melyek üsz
voltak, mint
nyítja, hogy
jelentékeny
képességére.

Az Eg
lassu, de fol
évi január
következőleg

Lovak
Öszvér
Fejőstehén
Egyéb szarvas-
marha
Juhok
Sertések

óta a szaporodás 23%-ra tehető, ami igen jelentékeny s nagyon is számottevő. A szántóföldek egy igen jelentékeny része legelővé alakították át. Habár a juhok száma apadást mutat is, a minőség kétségen kívül jelentékenyen javul. Bizonyítják ezt azok a horribilis összegek, melyeket nevezetesebb tenyésztők juthakért kapnak. Nemrégiben két kos adatott egy-egy hónapra bérbé, amelyek mindenikeért 2834 márka bér fizettetett. A legutóbbi hónapokban eladott Linkoln kosokért befolyt darabonként 1260, 2080, 3780, 4200 márka fiatal Southdown kosok 860—1574 márkán keltek.

Wilkins tanár vizsgálódásai kimutatják, hogy 1000 egyszínű angol telivér ló párzásából 856 esetben örököltetett át a szín. Vegyes színű állatok párzásából 1000 eset közül 437 csikó ütött az apa, 508 az anya színére, 55 pedig más színnel született. Az alapszínnek közül a sárga szín öröklődik legnagyobb biztonsággal, 1000 eset közül — ha t. i. a szülők egyszínűek — 976-szor. A különböző színűek párzásánál a pej szín öröklődik legbiztosabban s a fekete legbizonytalanabban, amennyiben 1000 fekete csődör párzásából csak 116 fekete csikó s 1000 fekete kancza párzásából csak 92 fekete csikó származott. Arabs lovaknál egyszínű szülőktől származó utódok közül 837 öröklö a színt, különböző színű szülőktől származó utódok közül 313 örökölte a mén, 566 az anya színét; 121 pedig más színű lett. Egyszínűeknél legbiztosabban a szürke szín öröklődik 1:9 (10) hasonlóan a különböző színeknél, 1000 eset közül 729-szer. Ezeknél is a fekete szín öröklődik legnehezebben.

Ezen kísérletekből tehát bizonyosnak látszik, hogy a sárga, a pej és a szürke szín könnyebben, a fekete szín nehezebben öröklődik.

Hogy a bikák átörökítő képessége szerepet játszik az üszütődök tejképességének kifejlesztésére, az ma már meglehetősen ösmert dolog. Annak dacára helye van még ezen állításunk bizonyításának, mert ez a tény még nem vert gazdaközönségünk körében olyan gyökeret, amelynek feltétlenül hitelt adna. Azért is minden alkalmat megragadunk ez állítás bizonyítására. Roberti-nak „Ueber die Zucht der Milchkuh Mith. des Landwirt. Institut. Zu Breslau“ című munkájában olvassuk a következőket. Egy Caesar nevű hollandi bikának kilencz nőivarú utóda volt. A 9 tehén, melyektől ez utódok származtak évi átlagban 21,998 kg. tejet adtak, ellenben a 9 üsző évi átlaga 26,478 kg. volt, vagyis 20 3/10%-kal több, ami egyedül csak a bika átörökítő képessége által eredményeztetett. A 9 üsző közül 8 több tejet adott, mint amennyi anyjától fejtett s csupán 1 maradt valami kevéssel anyja tejelési képessége mögött. Egy másik Rex nevű bikának 11 üszütőda közül 8 tejtelt jobban anyjánál s dacára ennek a 11 üsző összes tejmennyisége 32 1/10%-kal volt több, mint a 11 anyatehéné. Olyan bikák is szerepelnek a kimutatásban, melyek üszői kivétel nélkül rosszabb tejelők voltak, mint a tehének, ami határozottan bizonyítja, hogy a bikáknak igenis van és pedig jelentékeny befolyásuk az üszütődök tejelő-képességére.

Az Egyesült-Államok állatállománya bár lassu, de folytonos emelkedést mutat s a folyó évi január 1-én megjelent adatok alapján a következőleg alakul:

		érték	darab	darabonként	összes érték
d o l l á r o k b a n					
Lovak	1903.	10.557,373	62.25	1.030,705,959	
"	1902.	16.533,224	58.61	968,935,178	
Őszvér	1903.	2.728,088	72.49	197,753,327	
"	1902.	2.757,017	67.61	186,411,704	
Fejőstehén	1903.	17.105,227	30.21	516,711,914	
"	1902.	16.695,802	29.23	488,130,324	
Egyéb szarvasmarha	1903.	44.659,206	18.45	824,054,902	
"	1902.	44.727,797	18.76	839,126,073	
Juhok	1903.	63.964,276	2.63	168,315,750	
"	1902.	62.039,091	2.65	164,446,091	
Sertések	1903.	46.922,624	7.78	364,973,688	
"	1902.	46.498,890	7.03	342,120,780	

Az amerikai Egyesült-Államok állatállományának értéke tehát folyó évi január 1-én 3,102,515,540 dollár volt. —csy.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Cserhádi Sándor.

A buzaszem helyzete a kalászban a vetőmagtermesztés és tenyész-kiválasztás szempontjából.

Az orsz. m. kir. növénytermesztési kísérleti állomás tanulmányai alapján.*

Ismeretes dolog, hogy a buzánál éppen úgy, mint a többi vetőmagnál, a legsúlyosabb szemet tartják a legjobbnak s ezért a vetőmagnak szánt buzát a szemsúly szempontjából való osztályozással — megfelelő rostálás vagy centrifugálás által — választják ki a kereskedelmi áruból. Azon okok, melyeken ezen felvétel alapul, könnyen érthető, mert a nagyobb csirával bíró és több tartalék-tápanyagot tartalmazó szemek erősebben fejlődhetnek, mert míg egyrészt gyökérszárjuk erőteljesebben fejlődven ki, gyökérszárjuk nagyobb felületen terjeszthetik széjjel és így több tápanyagot vehetnek fel a talajból; másrészt a csiralevelek is nagyobbak lévén, nagyobb felületen asszimilálnak s a fiatal növénykét gyorsan megerősítik.

Előfordul ugyan, hogy a tenyészidő későbbi folyamán külső befolyások, mint időjárási viszonyok, a talaj tápanyag-gazdagsága stb. a növény fejlődését annyira befolyásolják, hogy a szemnek eredetileg magával hozott előnyei nem juthatnak érvényre sokkal erősebb befolyású faktorok behatása folytán; mindenestre azonban feltehetjük, hogy egy tápanyag-dús szem biztosabb kilátásokkal indul meg a vegetációban, mint egy kisebb s gyöngébben csirázó szem.

Tudva tehát, hogy a súlyosabb buzaszem vetőmag tekintetében többet ér, mint ugyanazon buzafajnak könnyebb szeme, visszamenőleg vizsgálhatjuk, honnét ered a szemeknek ezen különbözősége. A felelet nagyon egyszerű, a kalász különböző szemei különböző nagyságúak, illetőleg súlyúak. A szemek különböző kiképző-

dése a buzánövénnyel specifikus fiziológiai és morfológiai tulajdonságaiban keresendő s közvetlenül az által jön létre, hogy a kalászvirágzatban foglalt egyes virágok különböző időben termékenyülnek meg s így az egyes peték különböző ideig fejlődnek. A megtermékenyülés sorrendje a kalászoknál akropetális (csucsirányú), azaz alulról felfelé megy végbe; az alsó virágok legelőbb termékenyülnek meg s így a legnagyobb magot hozhatják létre. Tapasztaljuk azonban, hogy a legalsó virágok gyakran fogyatékosan képződnek ki, s vagy egyáltalában nem hoznak magot, vagy ezek csenevésznek maradnak. Az ezek után következő virágok legkorábban termékenyülnek meg és így szemük is a legnagyobb lesz. A kalász vége felé a megtermékenyülés sorrendjében a szemek is gyorsabb vagy lassabb tempóban fokozatosan kisebbek lesznek. A legnagyobb szemek tehát a kalász közepe táján lesznek, amit egy kalásznak külső megnyúlt elliptikus formájából is észrevehetünk.

Az orsz. m. kir. növénytermesztési kísérleti állomás a buzamag nemesítését kiválasztás útján nagyobb mértékben megindítván, szűkösnek látta a buzaszemnek a kalászban elfoglalt helyzetét minőségi szempontból meghatározni, hogy ezen meghatározás alapján a legjobb tövek legjobb kalászainak a legjobb szemeit használhassa fel a tenyész-kiválasztás céljaira. Ezen kísérlet egytural tudományos alapon igazolandó volt azon nézetet, mely a mezőgazdasági gyakorlat terén a vetőmagkiválasztásnál a legnagyobb súlyú szemre nézve fennáll és egyszersmind célja volt pontosan meghatározni azon helyet, melyet a buzaszem minőség dolgában is a kalászban elfoglal.

A kísérletet akképpen hajtottam végre, hogy többféle buzából bizonyos mennyiségű, többnyire körülbelül 500 kalászt gyűjtöttem össze és pedig 7, 8, 9 és 10 kalászkajú kalászokat.

A szemeknek elválasztását akképpen végeztem, hogy az orsó két oldalán a legalsó két kalászkát lecsipve és a toklásztól megszabadítva adta az 1 helyzetű, az utána következő második két kalászkát adta a 2 helyzetű szemet stb.

A buza minőségének megítélésénél ezen esetben számba jövő tulajdonságok közül meghatároztam a szemek abszolút súlyát, lisztességét, illetőleg üvegeességét, fajsúlyát és proteintartalmát.

A buzaszem helyzete a kalászban az abszolút súly szempontjából.

1. sz. kísérlet.

A szem helyzete	Legalsó szem 1	2	3	4	5	6	Legfelső szem 7
Abszolút súly (1000 szem súlya) szárazanyagra számítva gr.	22.956	30.219	32.311	31.739	30.272	26.717	24.736

Mint látható, az abszolút súly a legalsó szemnél legkisebb, fokozatosan növekszik a 3 szemig, melynek az abszolút súlya legnagyobb és innét kezdve mindvégig fokozatosan csökken. Az abszolút súlynak ugyanezen változását tüntetik fel az összes végzett kísérletek.

2. sz. kísérlet.

A szem helyzete	Legalsó szem 1	2	3	4	5	6	Legfelső szem 7
Abszolút súly szárazanyagra számítva gr.	25.982	31.485	32.346	31.971	31.598	30.222	23.799

A legnagyobb abszolút súlyu itt is a 3 szem volt.

3. sz. kísérlet.

A szem helyzete	Legalsó szem 1	2	3	4	5	6	Legfelső szem 7
Abszolút súly szárazanyagra számítva gr.	31.703	36.966	38.483	37.233	36.597	33.488	29.762

*) Bővebben: „Kísérletügyi Közlemények“ 1903. 2. füzet.

4. sz. kísérlet.

A szem helyzete	Legalsó szem 1	2	3	4	5	6	Legfelső szem 7
1000 szem sulya gr.	28·830	37·040	39·460	38·920	36·530	34·410	31·860

(8 kalászkáju.)

A szem helyzete	Legalsó szem 1	2	3	4	5	6	7	Legfelső szem 8
1000 szem sulya gr.	25·760	36·040	38·400	37·640	36·880	35·400	33·400	29·240

A legnagyobb abszolút sulyal ezen kísérletnél is a 3 szem birt.

5. sz. kísérlet. (7 kalászkáju.)

A szem helyzete	Legalsó szem 1	2	3	4	5	6	7	Legfelső szem 7
1000 szem sulya gr.	28·320	32·980	33·620	33·620	31·620	29·300	26·180	

(8 kalászkáju.)

A szem helyzete	Legalsó szem 1	2	3	4	5	6	7	Legfelső szem 8
1000 szem sulya gr.	28·420	33·260	33·790	33·580	33·300	31·250	29·560	26·860

(9 kalászkáju.)

A szem helyzete	Legalsó szem 1	2	3	4	5	6	7	8	Legfelső szem 9
1000 szem sulya gr.	28·850	34·100	34·825	34·875	34·325	32·900	31·030	30·900	26·330

(10 kalászkáju.)

A szem helyzete	Legalsó szem 1	2	3	4	5	6	7	8	9	Legfelső szem 10
1000 szem sulya g.	29·500	36·400	36·500	35·100	34·300	34·400	33·000	30·500	28·200	28·100

Ugyanazon buzafeléség különböző hosszú kalászaiban tehát a legnagyobb abszolút sulyú szemek helyzete a hosszabb kalásznál eltávolodik a negyedik szemre.

A buzaszem helyzete a kalászbán a lisztesség szempontjából.

A lisztesség ill. üvegességnek minősítő értéke onnan ered, hogy a tiszta szemek relative kevesebb fehérnyét és több keményítőt tartalmaznak, mint az üveges szemek. Ismeretes dolog, hogy a lisztességmeghatározás mai módja megbízhatóság dolgában nagyon sok kívánnivalót hagy hátra, mivel az eredmény nemcsak az anyag minőségétől, hanem a vizsgáló individualitásától is függ. Tekintve azonban, hogy jelen esetben csak összehasonlító relatív meghatározásokról volt szó, a lisztességmeghatározás jelenlegi módszerét, mint az eredmények igazolják, sikerrel használhattam s azok a többi tulajdonságokkal szép összefüggést tüntetnek fel.

1. sz. kísérlet.

A szem helyzete	Legalsó szem 1	2	3	4	5	6	Legfelső szem 7
Lisztesség %	27·99	27·00	27·10	25·50	26·30	37·00	45·80

2. sz. kísérlet.

A szem helyzete	Legalsó szem 1	2	3	4	5	6	Legfelső szem 7
Lisztesség %	36·74	33·25	28·37	29·74	31·00	39·49	39·87

3. sz. kísérlet.

A szem helyzete	Legalsó szem 1	2	3	4	5	6	Legfelső szem 7
Lisztesség %	56·62	53·49	40·74	45·00	56·62	59·12	70·12

Mint ezen táblázatokból kitűnik, a lisztesség illetve üvegesség tekintetében határozott és feltűnő törvényszerűség mutatkozik. Az 1. számú kísérlet kivételével, mely némi kis szabálytalanságot mutat, határozottan látjuk, hogy az abszolút suly változásával párhuzamosan a lisztesség alulról számítva a harmadik szemig fokozatosan csökken, a harmadik vagy hosszabb kalásznál esetleg a negyedik szem a legkevesebb lisztességtől kezdve a lisztesség mindvégig fokozatosan emelkedik.

Tudva azt, hogy egy és ugyanazon buza különböző szemeinek lisztességi fokát szorosított a keményítőnek a fehérnyékhez való viszonya állapítja meg, a szemeknek fenti táblázatok által meghatározott különböző lisztességi foka is már következtetni enged arra nézve, hogy a legkevesebb lisztességet a legtöbb fehérnyét tartalmazza. Hogy ez tényleg így van, bizonyítják az alant következő fehérnyémeghatározások, melyek arról világosítanak fel bennünket, hogy a legüvegesebb szemek tényleg a legtöbb fehérnyét tartalmazták.

Ezek szerint a kalászbán alulról számított harmadik (hosszabb kalásznál esetleg a negyedik) szem a lisztességmeghatározások alapján is a legjobb minőségűnek tekinthető.

A minőség meghatározására szolgáló fizikai módszerek közül még a fajsúly meghatározása látszott szükségesnek, mert dacára annak, hogy be van bizonyítva, hogy a fajsúly nem mérveadó a minőség megítélésére, mivel a fajsúly sok olyan fizikai és kémiai tényező eredményeként nyilvánul, melyek egymással sokszor ellentétes irányban folynak be a minőségre nézve; teljesség okából a fajsúlyt mégis meghatároztam, azon elvből kiindulva, hogy az ugyanazon körülmények között termelt buza különböző szemei egyenlő alaki és fizikai tulajdonságokkal bírván, a fajsúly révén relatív összehasonlítást mégis megengednek.

Első pillanatra is a tartalmazott fehérnye tekintetében érdekes dolog tűnik fel: az tudniillik, hogy abban a mértékben, amint a szem magasabb helyet foglal el a kalászbán, a fehérnye mennyisége fokozatosan csökken. A legalsó szem ugyanis százalékban a legtöbb fehérnyét tartalmazza, a következők fokozatosan kevesebbet. Ugyanezen jelenség mutatkozik a többi kísérleteknél is, úgy, hogy kétségen kívül bebizonyítottnak tekinthetjük, hogy a kalász különböző szemei nem egyforma százalékos fehérnyetartalmúak, hanem a legalsó szemek fehérnyében legdusabbak, a legfelsők legszegényebbek. Az alsó és felső szemek fehérnye-különbsége 7 kalászkáju kalásznál több mint egy százalékot tett ki. Azt hiszem helyesen vélekedem, ha ezen jelenségnek okát a növény táplálkozásában keresem, mert igen természetesnek és elfogadhatónak tűnik fel azon magyarázat, hogy a buzaszem nitrogéntápanyagait a kalász orsója közvetítésével véve fel a szárból, az alsóbb szemek relative több nitrogéntápanyaghoz jutnak, mint a felsők. A kalász felső szemei ezen szempontból tehát a legrosszabbak, míg az alsók a legjobbak s így a 3., 4-ik szem, mely a többi tulajdonságok dolgában a legjobbnak bizonyult, fehérnyetartalom dolgában középhelyet foglal el. Amint azonban a táblázat másik rovata mutatja, abszolút fehérnyemennyiség tekintetében éppen a legnagyobb abszolút suly folytán a harmadik szem a legjobb, amely tehát nemcsak a legtöbb keményítőt, hanem a legtöbb fehérnyét is tartalmazza.

A kísérlet eredményeit összefoglalva, ezek szerint kétségen kívül igazolva látjuk elméleti szempontból azon gyakorlati felfogást, amely szerint a legsúlyosabb szem legjobb tulajdonságokkal is bír. A buzára nézve, mint láttuk tényleg a legnagyobb abszolút sulyú szemek legkevesebb lisztességet s a legtöbb proteint is tartalmazták, de ezzel összefüggésben legnagyobb fajsúlyuk is van s így a vetőmagnak szánt buzának rostálás és centrifugálás után való

4. sz. kísérlet.

A szem helyzete	Legalsó szem 1	2	3	4	5	6	Legfelső szem 7
Lisztesség %	12.49	11.12	9.25	12.37	14.62	15.50	15.25

A szem helyzete	Legalsó szem 1	2	3	4	5	6	7	Legfelső szem 8
Lisztesség %	15.87	10.62	10.00	12.37	10.49	15.62	20.74	23.49

5. sz. kísérlet.

A szem helyzete	Legalsó szem 1	2	3	4	5	6	Legfelső szem 7
Fajsúly	1.3669	1.3767	1.3810	1.3907	1.3773	1.3773	1.3579

Ezen adatokból kitetszik, hogy a kalász közepetáján levő szemek legnagyobb fajsúlylyal is bírnak, míg a 2 végén levők kisebb fajsúlyiak s ily módon a fajsúlymeghatározások is azt bizonyítják, hogy a kalász közepetáján levő szemek minőségileg a legjobbak.

A búzaszem helyzete a kalászban, a tartalmazott fehérnyemennyiség szempontjából.

1. sz. kísérlet.

A szem helyzete	Legalsó szem 1	2	3	4	5	6	Legfelső szem 7
Fehérnye abszolút szárazanyagban %	15.494	15.356	15.169	15.006	14.713	14.456	14.463
1000 szemben foglalt fehérnyemennyiség gr.	3.556	4.640	4.849	4.763	4.454	3.862	3.577

2. sz. kísérlet.

A szem helyzete	Legalsó szem 1	2	3	4	5	6	Legfelső szem 7
Fehérnye abszolút szárazanyagban %	17.106	17.306	16.963	16.819	16.406	15.869	16.016
1000 szemben foglalt fehérnyemennyiség gr.	4.444	5.449	5.487	5.377	5.184	4.796	3.812

3. sz. kísérlet.

A szem helyzete	Legalsó szem 1	2	3	4	5	6	Legfelső szem 7
Fehérnye abszolút szárazanyagban %	12.256	12.425	12.281	12.206	11.544	11.619	11.131
1000 szemben foglalt fehérnyemennyiség gr.	3.886	4.593	4.726	4.545	4.225	3.891	3.313

kiválasztása teljesen okadatolt. Amennyiben azonban kétséget kizárólag bebizonyult, hogy a kalász szemei közül az alólról számított 3-ik, esetleg 4-ik szem, mely legnehezebb s valószínűleg legnagyobb fajsúlylyal is bír, a legjobb; kívánatosnak látszik a vetőmagnyerés szempontjából a lehetőség szerint csakis ezen szemeket kiválasztani. Vetőmagkiválasztás szempontjából a legsúlyosabb szemek elkülönítése megfelelő rostálás vagy centrifugálás által eszközölhető, ami pedig a magnemesítés céljaira szolgáló szemkiválasztást illeti, itt egyszerűen a különben minden tekintetben legjobbnak látszó kalászból könnyen kiszedhetjük az aluról számított 3., esetleg 4-ik szemeket, melyeket azután a tovatenyésztésre felhasználhatunk. Ezen anyag szolgáltatná, mint a legszebb tövek legszebb kalászáinak legjobb szemei, az elsőrendű tenyészanyagot.

Adorján József dr.

GAZDASÁGI VEGYTAN.

Ujabb nitrogényűjtő talajbaktériumokról.

A *Bacterium Radicicola* (Beijerinck) nem az egyedüli talajbaktérium, mely a talaj nitrogénkészletét a levegő szabad nitrogénje rovására gyarapíthatja. Már 1893-ban Winogradsky azt tapasztalta, hogy vannak a talajban baktériumok, melyek minden más magasabbrendű növény nélkül is képesek a levegő nitrogénjét megszerezni. Ujabb J. Kühn igen érdekes szántóföldi kísérletekről számolt be,*) melyekből ezen újabb felismert nitrogényűjtők gyakorlati jelentőségére következtethetünk.

*) „Das Versuchsfeld d. landw. Inst. d. Univ. Halle a. S.“ Dr. Julius Kühn, Dresden 1901.

A hallei egyetem kísérleti terén ugyanis van egy terület, melyen Kühn már több mint 21 év óta, minden évben csak rozstot természet és nitrogéntrágyát kezdettől fogva nem kapott. Az évi termés átlag 25—30 kg. nitrogént vett ki a talajból hektárra átszámítva. Kühn ennek alapján kiszámítja, hogy azon kötött nitrogénen kívül, mely a levegőből részint a csapadékokkal, mint salétromsavas-ammoniak jut a talajba, részint amit a talaj humusza adszorbeál, évente hektáronként 64.3 kg. nitrogén jut a levegő szabad nitrogénjéből a talajba. Ez másként nem történhetik, mint bizonyos talajbaktériumok közreműködésével.

Megerősíti ezt a feltevést az a jelenség, hogy Krügernek sikerült 1900-ban ezen rozsföldök talajából egy baktériumfajt kitenyészteni, mely jelentékeny nitrogénmennyiségeket kötött meg a levegő szabad nitrogénjéből. Beijerinck 1901-ben egy kerti talajban hasonló természetű nitrogényűjtő baktériumot talált. és elnevezte *Azotobacter*-nak.

Legújabbán Vogel és Gerlach tanulmányozták ezen baktériumokat. Eredményeik közül érdekesek a következők:

1. 10 talajt vizsgáltak eddig és valamennyiben megtalálták az *Azotobacter*-t.

2. Azt tapasztalták, hogy ezen baktérium nitrogényűjtőképességére előnyös a levegő hősséges hozzájárulása.

3. Kiválóan alkalmas organikus tápanyagnak bizonyult a szőlőcukor, ellenben a propionsav nem.

4. A gyűjtött nitrogén mennyisége 1000 cm³ tápoldatban 3 hét alatt 5.1—18.0 mg. közt váltakozott.

Az elmondottakból természetesen még nem igen lehet messzebbmenő gyakorlati következtetéseket levonni. Valószínű, hogy ezen baktériumok (*Azotobacter*) a művelés alatt álló talajokból alig hiányoznak, nitrogényűjtő képességük azonban attól függ, hogy mennyire kedveznek erre a feltételek. A talaj jó megművelése első sorban jöhet e tekintetben figyelembe. Kühn kísérleti terén ily módon hektáronként 64.3 kg. nitrogént kötöttek meg a levegő szabad nitrogénjéből. A talaj kellő megművelése előmozdítja a talaj porhanyósságát, s így a levegő bőségesen juthat a talajrézecskek közé. A levegő pedig, miként láttuk, előmozdítja azt, hogy ezen baktériumok minél több nitrogént kössenek le a levegőből. Ezen baktériumokat azonban még igen kevésbé ismerjük és így nem is mondhatunk róluk ezidőszert többet, csak annyit, hogy a talajban vannak olyan baktériumok, melyek pillangós virágu növény nélkül is képesek a levegő nitrogénjét megkötni.

Érdekes azonban ugy gyakorlati, mint tudományos szempontból, hogy éppen Kühn kísérleti terén ugyanazon kísérletnél, melyről előbb megemlékeztem, daczára annak, hogy Kühn számítása szerint annyi szabad nitrogén kötött meg a levegőből, mégis ez nem volt elég arra, hogy a talaj nitrogénhiányát kielégítse. Ugyanis az említett rozstáblakon a 21. évben a trágyázatlan parcella csak 1750 kg. szemet és 3730 kg. szalmát termelt, míg a kénsavas-ammoniak és salétromsavval megtrágyázott 2370 kg. szemet és 5030 kg. szalmát adott, vagyis a nitrogéntrágya 620 kg. szemmel és 1300 kg. szalmával több termést adott. Ez a nitrogéntrágyahatás azonban többé-kevésbé állandó 21 év óta. Azt mondhatjuk tehát, hogy Kühn kísérleti terén a rozsföldök nitrogén-szükséglete igen jelentékeny, daczára annak, hogy a talajbaktériumok jelentékeny nitrogénmennyiséget kötnék meg a levegőből.

Ezen két jelenség egybevetése folytán úgy

TATAI DARABOS SZÉN
TOJÁS és TÉGLA BRIKETT

BÁNYÁK: Tata, Királd, Sajó-Szent-Péter, Dorogh, Tokod, Ebszöny. — EBSZÖNYI MÉSZ.

MAGYAR ÁLTALÁNOS KŐSZÉN-BÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 19.

lokomobilnál, gőzekénél teljesen pótolják a porosz szenet, e mellett sokkal olcsóbbak, használatuk nagy megtakarítást eredményez.

látszik, hogy habár a nevezett talajbaktériumok jelentékeny nitrogénmennyiséget kötnek meg a talajban, mégis arra nem képesek, hogy az említett rozsföldök nitrogénhiányát megszüntessék. És miután ezt 21 év leforgása alatt a legjobb művelés dacára sem voltak képesek megszüntetni, valószínű, hogy egyáltalán másutt is hasonlóan viselkednek. Ez pedig gyakorlati szempontból igen lényeges oldala a dolognak. Mert akkor ezen baktériumokat hiába tenyésztjük ki és oltjuk be az egyes talajokba, az eredmény nem fog kielégíteni. Gerlach és Vogel eddig minden talajban feltalálták ezen baktériumokat. Ez is amellel bizonyít, hogy tényleg minden talajban működnek, de ez a talaj nitrogénhiányát legfennebb csak csökkenti, de meg nem szüntetheti s mint nitrogéntrágya ezen baktériumtenyészet alig érhet valamit. Ezt azonban még ezidőszert csak kellő fenntartással mondhatjuk, mert tapasztalatunk e téren nagyon kevés.

Ezen nitrogéngyűjtő talajbaktériumokkal látszólag összefügg az alinit-kérdés.

Az alinitről tudvalevőleg azt mondták, hogy az egy olyan baktériumtrágya, mely pillangósok nélkül képes nitrogént gyűjteni. Újabb tapasztalatok szerint az alinitben előforduló baktérium az u. n. *Bacillus Ellenbachensis* nem egyéb, mint közönséges rothadási bacillus, mely a közönséges szénabacillus (Bac. subtilis) legközelebb rokon. A talajban lévő organikus nitrogén bomlását, ammoniákká átalakulását idézi elő s ezért egyes esetekben az alinit-ajtás sikérré is vezetett.

Berthold Heinse dr. szerint azonban a levegő szabad nitrogénjét egyáltalán nem köti meg s így tulajdonképpen nem is számítható azon baktériumok közé, melyek a talaj nitrogénkészletét növelik, sőt inkább azok közé, melyek elősegítik, hogy a talaj organikus nitrogénkészlete gyorsabban elhasználtassék. Lehetnek esetek tehát, ahol az alinit-ajtás hat, de akkor ez nem a levegő nitrogénjének, hanem a talaj organikus nitrogénjének rovására történik. A nagyszámú sikertelen kísérlet azonban azt bizonyítja, hogy ezen rothadási baktériumok beoltására a talajban csak ritkán van szükség. A talajban előforduló nitrogéngyűjtőbaktériumokról az összesen elmondottakat összefoglalva, a gazdának arra kell törekednie, hogy alkalmas pillangós virágúak természetével lehetőleg szaporítsa talajának nitrogénkészletét.

Minél belterjesebb egy gazdaságban a növénytermesztés, minél több olajos növényt, vagy nem pillangós takarmánynövényt, kukoricát, csalamádét, czirokat és egyéb olyan növényt termeszt a gazdaság, mely a talaj nitrogénkészletét erősen igénybe veszi, annál inkább ajánlható a pillangósok termesztésének fokozása. Ha pedig az istállótrágya gazdaságosan nem fokozható már, akkor a pillangósok alászántása igen alkalmas e helyett. Ezenkívül ne feledje a gazda, hogy midőn a fekete ugart jól megműveli, nemcsak a talaj fizikai tulajdonságait javítja, a gyökereket irtja s a talaj beeredését lehetővé teszi, hanem az újabb talajbakteriológiai tapasztalatok szerint a nitrogéngyűjtő talajbaktériumok működését is előmozdítja. Tehát az ugar megmunkálásával tényleg nitrogénnel gazdagítja a talajt. Különösen az említett rozstáblákat minden ősszel azonnal az

aratás után leszántotta és nagy gondot fordított a jó megművelésre, míg az új rozsvetés bevetésére került a sor. Tehát az ottani nedves meleg nyári és kora őszi hónapok alatt úgy látszik a talajbaktériumok eléggé működtek.

Az agrobakteriológiai tudomány további feladata, hogy tanulmányozza, hogyan lehet tényleg ezen baktériumok működését előmozdítani és fokozni. Az elmondottakban csak tájékoztatóan akartam gazdáinkat ezen nem jelentéktelen, s különösen Németországban újabbán annyit vitatott gazdasági kérdésről.

Sigmund Elek dr.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Magyarország - Ausztria. Agrárallam - iparosállam. Érdekes táblázat tünteti föl, hogy az alább felsorolt államokban az összes foglalkozást üzők közül hány % foglalkozik mezőgazdasággal és hány % iparral és kereskedelemmel. Eszerint az összes foglalkozást üzők közül mezőgazdasággal, iparral és kereskedelemmel foglalkozik százalékban:

	mezőgazdasággal	ipar- és kereskedelemmel
Magyarországon	62.5	16.8
Ausztriában	57.3	24.8
Angliában	15.0	63.7
Belgiumban	22.9	49.8
Egyesült-Államokban	35.9	40.3
Franciaországban	44.8	43.0
Németalföldön	30.7	50.9
Németbirodalomban	37.5	48.0
Svájcban	37.4	51.4

A táblázat szerint tehát nem csupán a magyar-osztrák monarchia, mint ilyen, képez kifejezetten agrárállamot, hanem mindkét államfél önmagában is. Eppen azért a közös agrár-érdekek szempontjából már a számszerű többségre való tekintettel is feltétlenül érvényre kell jutniuk, úgy a vám- és kereskedelmi politikában, mint egyéb tekintetben is az erre irányuló törekvéseknek.

Németbirodalom. Külföldi tojások értékelése a német piacokon. A német piacokra behozott külföldi tojások közül az olaszországiak érik el a legjobb árakat, míg ezek után a bulgáriaiak következnek. A németbirodalmi 1901. évi külkereskedelmi statisztikai kimutatások a tojás átlagos értékét mm.-ként 89.90 márkára teszik; ezt az átlagos értéket azonban jelentékenyen meghaladja az olaszországi (118 márká), a bulgáriai (95 márká) és a monarchiabeli tojás értéke (93 márká), míg az egyéb államokból behozott tojás értéke legfeljebb 90 márkáig emelkedett, sőt az oroszországi tojás, mely a monarchiabeliek után legnagyobb mennyiségben kerül a német piacokra, csak 83 márkával értékeltek; a Kinából (főleg kacatojások beszózott sárgája) és ázsiai Törökországból behozott tojások pedig csak 75 márká értékét képviselnek. Ezek a jelentékeny árkülönbségek nemesak a tojás minőségének tulajdoníthatók, hanem talán inkább a szétküldési fődény időszakának, mert tudvalevőleg a tojásárak az évszakokhoz képest alakulnak. Mindentől eltekintve a bulgáriai tojást általában különösen kedvelik a német piacokon, ami főleg nagyságának (átlag 52-53 gr.), szép fehér színének és tartósságának tulajdonítható. Eppen ezen keresettség folytán azonban a bulgáriai tojást sok esetben üzérkedési czélokra használva sokáig tartják raktáron, úgy, hogy végre éppenséggel nem friss állapotban kerül a fogyasztók használatára.

Franciaország. Tejfölöző-automobil. St-Denisben Páris mellett Cuvillier földbirtokos érdekes

tanulmányra kért szabadalmat. A találmány egy tejfölöző szeparátor, melyet az automobil hajtóerője hoz működésbe. Hajtóerő gyanánt szesz vagy benzin használható. A szeparátor tisztításához szükséges gőzt egy kisebb, 300°-os olajfűrdőben fekvő és csőcsavarulatból álló generátor szolgáltatja. A kocsin egy ülés van a vezető részére; továbbá a szeparátor és a tejföltartályok. Reggelenként a vezető elszállítja az első szállítónak a neki visszajáró tejet, az attól átvett teljes tejet pedig utközben leföli és az így nyert sovány tejet a következő megállóhelyen leadja. Az eljárás így folytatódik estig, amikor is a kocsit visszamegy a vajkészítőbe, ahol a vajköpülést ugyancsak az automobil motorja eszközöli a nap folyamán összegyűlt tejfölből. Ily módon egy kocsival eszközölheti a teljes tej átvételét, a tejfölözést és a sovány tej visszaszállítását, melyhez egyébként több egyén szükségeltetnék és emellett a kocsit hajtóerője is teljesen kihasználják. Azonkívül a feltaláló figyelemmel volt a tejfölnek utközben történő fölrázására is, mely a feldolgozásra föltétlenül kedvező befolyást gyakorol.

Bortermés és borkereskedelem Franciaországban. Legújabb becslés szerint Franciaországban 1.733,000 hektárnyi terület áll szőlőművelés alatt és az idei termést 70 millió hektoliterre teszik. Érdekes, hogy a bortermelés hatalmas fellendülése mellett is eddig nem sikerült a kivitel is megfelelően fejleszteni, hanem mindössze is annyit értek el, hogy a külföldi bork behozatala jelentékenyen csökkent. Az alábbi táblázat élénken feltünteti Franciaország bortermelésének és borkereskedelmének állását 1892. óta. És pedig volt

	a bortermelés ezer hektoliterekben	a borbehoz. ezer hektoliterekben	a borkiv. ezer hektoliterekben
1892-ben	29,082	9,400	1,845
1894-ben	34,053	4,495	1,724
1896-ban	44,656	8,814	1,784
1898-ban	34,282	8,603	1,636
1900-ban	67,353	5,217	1,905
1901-ben	57,964	3,708	2,012
1902-ben	39,884	3,752	1,717

A kiviteli számadatokban a kivitt pezsgőborok mennyisége is befoglaltatik, ez pedig az utolsó öt évben 191-200 ezer hektoliter között váltakozott. A kivitel az utolsó 10 évben éppenséggel nem emelkedett, egyrészt más államok, mint Portugália, Spanyolország, sőt Olaszország és a Németbirodalom, sikeres versenye folytán, másrészt pedig azért, mert egyes államokban, mint pl. Dél-Oroszországban és a Kaukázusban, a termelés jelentékenyen fokozódott. A francia bork legjelentékenyebb fogyasztói még mindig Anglia, Belgium és az Egyesült-Államok.

Szibéria. Vajkivitel. A szibériai vasutnak a ottani vajkivitelre gyakorolt kedvező befolyását élénken bizonyítja az alábbi számadatok. Ugyanis 1894-ben Szibériából Angliába 400 pud vajat szállítottak a szibériai vasut rendes üzemének megnyitásától, tehát 1897-től kezdve pedig a kivitel így alakult: 1898-ban kivitelt Angliába 150,000 pud, 1899-ben 300,600 pud, 1900-ban 1.077,000 pud, 1901-ben 1.861,000 pud és 1902-ben 2.500,000 pud.

Irland. Vajkészítés juhtejből. Egyik irlandi tejjgazdasági felügyelő a juhtej felhasználásáról a vajkészítésnél a következőket írja: Eleinte kétsége volt a juh- és tehéntej összekeverésének czélszerűsége és használhatósága ellen. Ugy hitte, hogy a juhtej a vajnak bizonyos kellemetlen szagot és ízt kölcsönöz, sőt talán a vaj vegyi és fizikai tulajdonságaira is hátrányos befolyást gyakorol, minek következtében az illető vajat margarinnal vagy egyéb idegen zsiradékkal kevertnek tekinthetnék. Ezért kísérlet czél-

jából vajmisk egyiket tiszt juhtejből és verten kész nar vette v tével. Ez alk séget talált kereskedelm felelt a régi, ennél több ne ban a pasztea a mintákat vizsgálat alá tétel, sem p ságai tekint volt észlelhe ből, valamint tak között. U kezdő évben Böggild és semmiféle ok rése ellen a

Egyest fájás megbete jelentik, hogy első felében Bostontól 10 fájás megbete 5 db marhát zatát felszedés takarmánykés épületet alapo terjedését meg állam hatóság zárlatot Mass

Ausztrá 1903-ban. Az ről megjelent kivitel ez id sokkal kisebb A lefolyt 8 év solta a terme kodnia kellett rugó hiányho ként a barát mosott gyapju föl, mindkettő ménye gy más az a körülmén len beszerzés folyton emelke ban a kivitel bár a crossbre ugyan, a me jelentékenyebb áru erősségé tenyésztők ink Ausztráliában jelentéktelen, zen érvényesít további esetleg landók ennek

A most lényegesen jav hónapokban a elégitő volt, a is jól folytak mak tehát előr sulni, mert ege toriában, Dél-Tasmaniában előző év ered Uj-Déli-Walles némi hiánytól, az időjárás és vetőleg mégis megállapításá mény a gyapju átlagosnál nem

Ekék	Vetőgépek	Elsőrangu hazai gyártmány.	Répavágók	Szeccsavágók	
 <p>2500 gőzcséplőkészlet</p> <p>és 100.000 különféle kisebb gazdasági gép üzemben.</p>		<p>ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR részvény-társulat</p> <p>Budapest, VI. ker., Váci-ut 19. szám.</p> <p>Malomberendezésekre külön szakosztály.</p>		<p>A gazdálkodáshoz szükséges összes gazdasági gépek kitűnő minőségben.</p> <p>Szakba vágó kérdésekkel kérjük hozzánk fordulni.</p> <p>Részletes felvilágosítással és árjegyzékkel szívesen szolgálunk díjmentesen.</p>	
Darálók	Morzsolók		Járgány cséplőkészletek	Borprések	

MALOM
BUDAPEST

jából vajmintákat küldtek Dániába és pedig az egyiket tisztán tehéntejből, a másikat pusztán juhtejből és egy harmadikat mindkét tejből keverten készítve. A mintákat először Böggild tanár vette vizsgálat alá 2 vajkereskedő segédletével. Ez alkalommal igen jelentéktelen különbséget találtak a mérték külsejében, ízében és kereskedelmi értékében. Mindhárom minta megfelelt a régi, dániai parasztvaj kellekeinek és ennél több nem is volt várható, minthogy Írlandban a paszterizálást nem alkalmazhatják. Ezután a mintákat Stein tanár laboratóriumában vették vizsgálat alá. A vizsgálaton sem a vegyi összetétel, sem pedig a vajzsiradék fizikai tulajdonságai tekintetében semmiféle különbség nem volt észlelhető a tehéntejből készült és a juhtejből, valamint juhtejjel keverten készített vajminták között. Ugyanez volt az eredmény, a következő évben beküldött minták vizsgálatánál. Böggild és Stein tanárok véleménye szerint semmiféle ok nem szól a tehén- és juhtej keverése ellen a vajkészítés szempontjából.

Egyesült-Államok. Ujabb száj- és körömfájás megbetegedés. Albany-ból (New-York állam) jelentik, hogy általános meglepetésre szeptember első felében Wallfield-ben (Massachusetts állam), Bostontól 10 mérföldnyire, ujabb száj- és körömfájás megbetegedés fordult elő. Az istállóban talált 5 db marhát azonnal levágták; az istálló padlóját felszedték és az ott talált széna, szalma- és takarmánykészlettel együtt elégették és az egész épületet alaposan fertőtlenítették, hogy a járvány terjedését megakadályozzák. A szomszédos Maine állam hatóságai pedig sürgősen elrendelték a zárlatot Massachusetts állam ellen.

Ausztrália. Ausztráliai gyapjúpiac 1902-1903-ban. Az 1902/3. évi ausztráliai gyapjúüzletéről megjelent statisztikai kimutatások szerint a kivitel ez idő alatt 1.414.831 bál volt, vagyis sokkal kisebb, mint 1894/95. óta bármelyik évben. A lefolyt 8 évben a szárazság annyira befolyásolta a termelést, hogy az iparnak alkalmazkodnia kellett az évenkénti átlagos 318,412 bála rugó hiányhoz. A kiviteli adatok még egyébként a báránygyapjú-kivitel csökkenését és a mosott gyapjú kivitelének fellendülését tüntetik föl, mindkettőt a szárazság közvetlen következménye gyanánt. Érdekes a kimutatások szerint az a körülmény, hogy az egyes államok közvetlen beszerzései, a londoni piac elkerülésével, folyton emelkednek. A londoni júliusi aukciókban a kiviteli gyégek különben is csaldódtak; bár a crossbred-gyapjú ára némileg emelkedett ugyan, a merinó-gyapjú ársökkenése annál jelentékenyebb és váratlanabb volt, holott emez aru erősségére való tekintettel az ausztráliai tenyésztők inkább áremelkedést vártak. Minthogy Ausztráliában eme cikkben a készlet egészen jelentéktelen, így az ársökkenő irányzat nehezen érvényesül, mégis egyes csoportok, hogy a további esetleges veszteségeket kikerüljék, hajlandók ennek engedni.

A most következő időnyre a kilátások lényegesen javultak, minthogy június-augusztus hónapokban az esőzés majdnem mindenütt kielégítő volt, a takarmány elegendő és az ellések is jól folytak le. A korábban kifejezett aggodalmak tehát előreláthatólag nem fognak megvalósulni, mert egészen biztosra vesszük, hogy Viktoriában, Dél- és Nyugat-Ausztriában, Továbbá Tasmaniában és Új-Zélandban legalább is az előző év eredményét elérik, úgy, hogy csakis Új-Déli-Wallesben és Queenslandban tarthatnak némi hiánytól. Ez természetesen nagyban függ az időjárás és hőmérsék változásaitól, hozzávetőleg mégis 50-75 ezer bála tesszük. A hiány megállapításánál nem éppen jelentéktelen körülmény a gyapjú sulya, mely az utolsó évben az átlagosnál nem kevesebb mint 1 1/2 angol fonttal

volt kisebb. Ha az idei nyírás, mint azt remélik, ismét az átlagos sulyt eredményezi, akkor ez a számításba jövő 25-30 millió juhnál igen jelentékeny különbséget tesz.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

411. kérdés. Aratás után 1630 zabszalma, 400 rozsszalma és 326 k. zabpolvyám elégett, kérdés, mi a sulya az elégett zab és rozsszalmának s mily értéknek felelnek meg egyenként az elégett takarmánynemek. *B. T.*

412. kérdés. Bérletem ez évben letelt. A bérlet szerződésben szabad gazdálkodás van kikötve. A takarmánynemeket eddig még nem hordattam el, mivel nincs kikötve, hogy azt mikor tartozom elhordatni. Az újabb bérlő engedelmem nélkül takarmányom használta s kijelentette, hogy miután eddig el nem vittem, ezután jogom nincs elvitetni. Miért is kérdelem, hogy van-e joga az új bérlőnek a takarmányom elvitni s van-e jogom azt nekem elhordatni? *G. P.*

413. kérdés. A Vág völgyén fekvő 300 holdas (1200 □-öl) mindent megtermő talaju birtokon 90 pár ígásállatot, 20 yorkshirei koczát és 60 drb fejőstehenet kívánok beállítani. A tej literje 5 kr.-ért értékesíthető. Takarmányul főleg luczernát, lóherét és takarmányrépát, piaciakból sörpát és buzát óhajtok természeteni. Kérdelem, helyes berendezkedés-ez, miként rendezzem be a vetésforgót és mekkora lesz az előirányozható jövedelem? *J. P.*

414. kérdés. Egy társas cégnek lejárt 1903. október 1-én a bérlete, a szerződés szerint kötelesek 60 hold (1200 □-öl) beállított luczernát hagyni; e cég újra kivette használatba ugyanezen birtoktestet, ugyanazon kötelezettséggel, a luczernára vonatkozólag azonban a birtokot felosztották egymás között 2/3 és 1/3 részben. A 2/3 rész birtoktesten megvan a 40 h. (1200 □-öl) luczerna, amely már 2-3 éves, az 1/3 rész birtoktesten pedig a tavasszal lett 20 hold vetve, de nem sikerült, úgy, hogy ki kell szántani, kérdés tehát: igazságos-e az, illetve megelégedhet-e a kisebb bérletű társ azzal, ha jövő tavasszal közösen készítenek ott 20 h. luczernát, vagy pedig kárpótlásra tarthat igényt és ha igen, mennyit holként? Továbbá bérletemen saját ültetésű akáczfáim vannak, amire szerződésileg kötelezve nem vagyok, kérdelem, hogy a bérlet lejártával szabadon rendelkezhetem-e ezen fákkal, kivághathatom-e, vagy pedig köteles vagyok azokat minden kárpótlás nélkül a birtokosnak hagyni? *W. M.*

415. kérdés. Köteles-e a „feles“ a tulajdonos utasítására az őszi szántást teljesíteni? A múlt héten figyelmeztettem „feles“-emet, hogy igyekezzék az őszi szántást végezni, mert az előre haladott idő rosszra fordulhat, s e nevezetes földmívelési munka teljesítését megakadályozhatja. Azt a választ nyertem, hogy a miveltést illetőleg utasítást nem fogad el. Nekem mint birtokosnak csak a felezésre lehet gondom. Ezt én rám nézve sérelmesnek tartom. Kérdelem már most: Ha én szántatom meg a földet november 15-én tul, mely ideig, ha a

„feles“ a figyelmeztetés hatása még nem szántatott — szántatni nem is akar — vajjon tarthatok-e igényt a bíróság előtt szántási díjam megtérítésére? A „feles“ itt is csak oly feltétel alatt van, mint mindenfelé az országban. A birtokos adja a földet, mely után adót fizet, ellenben a „feles“ megmunkálja a földet, s a termésből fele termést a birtokosnak beszállít. *J. S.*

416. kérdés. Tehénállományom 70 drb többnyire szimmenthali fajtájú tehén, ezek nyári legeltetésére csak mintegy 60 magyar hold középminőségű legelővel rendelkezem. Ezen 60 hold legelőt luczernássá akarom átalakítani, melynek a föld minősége megfelel; a teheneket pedig nyáron át istállón és kerítésekben tartani szándékozom. Most már ha teheneimet nyáron át töppedt és száraz luczernaszecskával etetem, elég-e a kétszeri etetés naponta kétszeri fejéssel, vagy berendezzem-e a 3-szori istálló etetést 3-szori fejéssel, hogy a kellő tejmenyiséget megkaphassam? *K. K.*

417. kérdés. Sem a Wolf-féle tabellákban, sem a Cselkó-Kossutányi-féle „Takarm.-tan“-ban nem találok a seprőczirok és czukorczirok mag elemzését. Minthogy mindkettőt nagyban természetem (magját takarmányozási célra), szeretném tudni értéküket, összetételüket. Kérem ennek szives közlését. *Zs. E.*

418. kérdés. Mi módon és mely állatokkal lehet leginkább a vadrepczegőcsát sikeresen feltakarmányoztatni? Hol és mely uradalomban szerezhetnék erről bővebb felvilágosítást? *Cs. E.*

419. kérdés. Rendelkezem 200 mm. széna, 300 mm. sarjuval — mindkettő részben savanyu füvekből s 100 mm. burgonya és 100 mm. takarmányrépával. Azonkívül vásárolhatok mellaszét, olajpogácsát, tengerit és konkolydarát, szükséglet szerint. Kérdelem, mily összeállítás lenne 24 drb mustraökör hizlaló takarmányozására a legcélszerűbb olyformán, hogy a széna és sarjuból lehető sok megmaradjon. *B. M.*

420. kérdés. Fejős teheneim részére rendelkezésemre áll: 1. rendű gypsze, tengeridara és répa, 1000 kg. elősulyra minő takarmányadagolás volna a legcélszerűbb. *Cs. Z.*

421. kérdés. Gözekeivel szántattam répa alá, de nem gruberoztattam, csupán 26 cm. mélyre egyszerűen megszántattam 60 holdat helyes volt-e ez így? Ezen megszántott terület most meg fogom jó istállótrágyával trágyázni, vajjon most ősszel vagy pedig tavasszal szántassam le a trágyát? Megjegyzem, hogy a gözeke többnyire műveletlen holt földet forgatott fel. *G. I.*

422. kérdés. Miután homokos talajon néhány takarmánynemet és pedig zabot, búkkönyt, baltaczimot és burgonyát, valamint csalamádét óhajtok műtrágyázás segítségével természeteni, kérdelem milyen műtrágyaféle használandó említett takarmánynemek alá? *L. R.*

423. kérdés. Kísérletként 20 hold tavaszi gabonát óhajtok ősszel elvetni, hogy kalászat ki ne hajtsa, legutoljára vetném el. Kérdelem minő eredényre számíthatnék, sűrűbb avagy ritkább vetés volna-e célszerűbb? *B. L.*

MALOM-
BERENDEZÉSEK

OLAJSAJTÓK-
ÉS GEPEK

KONKOLY-
VÁLASZTÓK

KAPHATÓK
BUDAPEST, V. KER.,

GRAEPEL HUGÓ

GÉPGYAROSNÁL
VÁCI-UT 40-46. SZ.

Feleletek.

Elégett szalmának mi volt a sulya és mi az értéke? (Felelet a 411. sz. kérdésre.) Hogy egy kereszt zab- s rozsszalmának mi a sulya, az főképpen a keresztbe rakott kékék számától és nagyságától függ s minthogy vidékek szerint a keresztet nagyon különbözően készítik, szalmasulyuk is nagyon eltérő, minél fogva minden rendszeren kezelt gazdaságban a keresztneként nyerhető szalmamennyiséget próbacséplés útján szokás megállapítani, ami nemcsak a tűzbiztosítás szempontjából, hanem azért is szükséges, hogy rendszeres takarmányozási előírányt lehessen elkészíteni.

Ha 18—20 kevés keresztéről van szó, egy kereszt zab után 45—55, átlagban 50, a rozs után 60—70 átlagban 65 kg. szalma számítható, úgy, hogy az elégett zabszalma 815, a rozsszalma 260 q.-ra lenne tehető.

A szalmafélek gazdasági értéke arányban áll a szénafélék értékével olyformán, hogy 100 kg. középszerű rétisznával egyenértékű 200 kg. takarmányszalma és polyva és 300 kg. alomszalma. Hogyha tehát az illető gazdaságban a széna q.-kenti értéke 3 K., akkor az egészséges zabszalma és polyva értéke 1.5, a rozsszalmáé 1 koronára tehető. Ha magasabb árak igazolhatók, ezeket tessék fölvenni.

Hensch.

Bérleten visszamaradt takarmány kit illet? (Felelet a 412. sz. kérdésre.) Az általános bevett jogszokás szerint a bérlőt mindazon termények illetik, melyeket ő saját munkája s tőkéje felhasználásával produkált. A bérlet letelte után azonban tartozik ő azokat bizonyos határidőn belül a bérleti területekről elvittetni s ha a bérszerződés e tekintetben nem intézkedik, a döntő szempont az, hogy a termény mikor lett betakarítva s minő idő alatt szállítható el onnét. Ha a volt bérlő terményét ezen határidő alatt sem szállíthatja el, tehát az új bérlő területét jogtalanul veszi igénybe, akkor jogosan cselekszik ez, ha a neki esetleg utjában álló takarmányt saját céljaira használja, mert ezt a volt bérlő minden nehézség nélkül megakadályozhatta volna, ha takarmányát idejében elszállíttatja. A szabad gazdálkodásnak ezen kérdéshez semmi köze nincs, de a fentemlített okokból a volt bérlőnek még most is van joga a takarmányt elhordatni s ha ezt az új bérlő megakadályozná, csak bírói uton lehet ezt a jogot érvényesíteni.

Hensch.

Berendezés 300 holdas gazdaságon. (Felelet a 413. sz. kérdésre.) Egy birtok ok-szerű berendezésének első alapfeltétele, hogy a berendező a birtokot s annak helyi viszonyait ismerje, mert a leírás, bármily részletes legyen is az, rendszerint egyoldalú s nem nyújt a birtokról teljes képet. Ezen okból nem is tehetünk eleget azon kíváncsoknak, hogy a birtokról rendszeres üzemtervet és jövedelmi előírányt készítsünk, annál kevésbbé, mivel ez hosszadalmas és fárasztó munka, amely nagy terjedelménél fogva a feleletek rovatát tulságosan igénybe venné.

Mindazáltal annyi mondható, hogy a tervezett állatállomány aránytalan nagynak látszik, mert mint egy 90 db. számos állatnak felel

meg, úgy, hogy egy-egy drbra csak 3-3 m. hold szántóföld esik s így valószínűnek tartom, hogy abraktakarmányok nagyobb mérvű igénybevétele nem lenne melőzhető, de mivel a tej literje 10 f.-rel értékesíthető, a tehenészet drága takarmányozás esetén nem igen fogna jövedelmezni. Ezen okból helyesebbnek tartanám, ha a tehenek létszáma redukálnánk és a jobb tehenek erre alkalmas növendékei fölneveltetnénk. Hogy különben mennyi állat lenne tényleg eltartható, ezt csak részletes takarmányozási előírányzattal lehetne megállapítani.

A szántóföld kellő kihasználása és sok takarmány nyerése céljából a következő forgót tartom alkalmasnak:

1. Kapás # t. i. répa és szegődmény, esetleg néhány hold zöldségtakarmány.
2. Árpa lóherével.
3. Lóher szénának.
4. Buza.
5. Zabos bükköny #.
6. Buza füves lóherrel.
7. Füves lóher egyszer kaszálva, utána legelő.
8. Gabona tetszés szerint.

Ha a birtokon a luczerna jól diszlik, különösen vagy 20 holdon ezt is kellene termesztetni. Évenként a szántóföldnek $\frac{1}{4}$ része lenne megrágyázandó, minek folytán a gabona-termések valószínűleg 7 q.-nál magasabbra emelkednének. A tiszta jövedelmi előírányzat összeállításához a kérdésben közölt adatok nem elégségesek. Részletesebb utbaigazítás végett tessék a magyar-óvári akadémiánál és a gazd. tanintézeteknél (Keszthely, Debreczen, Kassa stb.) szervezett Gazdasági Tanácsadó Bizottságok valamelyikéhez fordulni; ezek igénybevétele is díjmentes.

Hensch.

Kárpótlás luczernaért. Bérleten elültetett fák kit illetnek? (Felelet a 414. sz. kérdésre.) Ha a kisebb bérlő bérletét egészen saját rizikójára vette át, a kisebb bérlet tehát egészen önálló gazdaságot képez, akkor az ezen bérlettel járó kockázatot is átvette, melynek sorába a „nem sikerült“ luczerna is tartozik. Minthogy pedig a bérlőtárs azáltal, hogy a luczernás létesítéséhez arányos költséggel hozzájárult, kötelezettségének eleget tett, arról pedig alkalmasint nem tehet, hogy a luczerna nem sikerült, nézetem szerint még arra sem kötelezhető, hogy a tavasszal létesítendő luczernás költségéhez hozzájáruljon, hanem ez egyedül a kisebb bérlő feladata. Mivel pedig a nagyobb bérlő a luczerna sikerülte iránt garanciát valószínűleg nem vállalt, kárpótlást sem tartozik adni. A bérlő által a birtokon elültetett fák, ha a szerződés őt erre nem kötelezte, a bérlő tulajdonát képezik, mivel munkájának eredményei; a szerződés lejártakor ezen fákat levágathatja, de tartozik az ezen fák által elfoglalt területet in statu quo, azaz oly állapotba hozni, amilyenben ez a bérlet átvételekor volt. Hogyha pedig a birtokos akarná a fákat átvenni, tartozik ezek becsértékét megtéríteni.

Hensch.

Köteles-e a „feles“ a tulajdonos utasítására az őszi szántást teljesíteni? (Felelet a 415. sz. kérdésre.) Ezen kérdés eldöntésénél alapul csak azon szóbeli megegyezés vagy

írásbeli szerződés szolgálhat, mely a két fél között a feles mivelést illetőleg tényleg fennáll. Hogyha tehát a birtokos kikötötte, hogy a feles a földeket a birtokos utasítása szerint tartozik ellátni, akkor okvetlenül kötelező a birtokos ezirányú fölhívására az őszi szántást a kellő időben megfelelő módon eszközölni, s ha ő ezen kötelezettségének eleget nem tesz, a birtokos az ő költségére eszközöltheti azt s nagyon valószínűnek tartom, hogy a bíróság neki a szántási költséget meg fogja ítélni; mert a bíróság csak szakértők meghallgatása után fog ezen ügyben ítéletet hozni, szakértő gazda pedig nem vonhatja kétségbe, hogy az őszi szántás termétfokozólag hat.

Hogyha ellenben a birtokos nem kötötte ki azt, hogy a feles a földeket az ő utasítása szerint tartozik kezelni, akkor a feles nem kötelezhető az őszi szántásra, mivel tavaszokat tavaszi szántásra is lehet vetni s ahol ezen helytelen szokás fennáll, csak szerződés alapján lehet a felel az őszi szántásra kötelezni.

Hensch.

Hányszor etessük a fejősteheneket? (Felelet a 416. sz. kérdésre.) A napjában kétszeri, de a háromszori etetésnek is vannak barátjai, amiből azt kell következtetnünk, hogy mind a kettő jó, s hogy a követendő eljárást főleg attól kell függővé tennünk, hogy melyik egyeztethető jobban össze a tehenesek egyéb elfoglaltságával. A kétszeri etetésnek barátjai különben azt szokták érvül felhozni, hogy így több ideje marad a teheneknek a nyugodt kérézés és emésztéshez, mert a reggeli etetés után az egész nap, s az esteli után az egész éjszaka rendelkezésére áll, míg ellenben a háromszori etetésnél két rövidebb nappali, s egy hosszabb éjszakai nyugalmi idő követi az etetést, azonban e tekintetben ugyszólván minden a tehenek megszokásától függ, s ez, valamint az is, hogy bizonyos takarmányozási rendet állapítottunk-e meg, s hogy szigoruan ragaszkodunk-e hozzá s mindig pontosan betartjuk-e, fontosabbnak tekinthető, mint az, hogy két vagy háromszor etetünk-e. Az egy etetésre szánt takarmányt természetesen több részletben kell a teheneknek adni, s az egész etetés 1—2 óráig tartson, de közbeeső hosszabb szünet nélkül, vagyis etetés alatt állandó s élénk tevékenységben kell a teheneket tartanunk, mert semmi sem rosszabb, mint hogyha a tehen megunja a várakozást, s etetés közben lefekszik s kérézteni kezd. A különböző takarmányok egymásután való következtetését illetőleg sokféle szokással találkozunk, de nagyon jónak mondják azt, ha először szénát etetünk 3 részletben, azután itatunk, ezt kövesse ismét kevés széna, azután pedig a szécskával kevert répat s abrakot adjuk a teheneknek s végre szalmát etetünk 2—3 részletben.

A fejések számától nem függ az etetések száma, mert kétszer fejhetünk a háromszori s 3—4-szer fejhetünk a kétszeri etetésnél. Fejés közben egyáltalában nem célszerű etetni, mert a takarmánnyal végtelen sok bakteriumot juttatunk az istálló levegőbe, pedig a teje nézve az a legjobb, ha minél kevesebb benne a bakterium. Ezért fejés előtt inkább szellőztetni célszerű az istállót, hogy legalább addig

legyen benne ban marad. bizonyos, ha nagyobb tej eleintén mu kiegyenlítődi végre alig r tejet, mint e a háromszor nemcsak a fe ben s a tej nem szeretne csak akkor, l értékesíteni. maradjanak-e háromszorira nék meg, munkásviszori előnyöket me tulajdonitunk

Czirokn

417. sz. kérdé ritó adatokat cziroknagról számában. E nincs lényege hogy a czuko mivel keveseb mentes vonat, kir. állatállom más talált a h ető alakban 55-70% szénhy csak nagyon czukorczirokn nyitva körülbe mag hizlalo l mintegy 116 r mig ellenben 3—4%-kaj ha

Vadrepce

let a 418. sz. dékot főleg a magja szolgált más mustárfé hogy mustárol tárolaj nem á nem birnak me támadja az er okoz, sőt néha Különösen az mustárolaj csip nem szenved rendszerint sz apródonkint k megakadályozza a vadrepcepo mustárolaja, h nedves, meleg át. Utóbbinak ha a vadrepce után a mustár azt belőle. Ez azon esetekben mennyiségben lenben, ha esa sulyra 1 kg. v pontá, akkor marhával. Egy

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczai mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Tiszta aczélanyag saját hámorainkból.

Eltörhetetlen

tégelyaczélekefej.

Pánchezélaczel-kormánylemez.

Magasított aczél-ekéfej.

Porvédő kerekek.

Aczél gerendely.

Rövidített leveleim: „Agraria“ Budapest, V., Váczi-ut 2. Sürögöncim: „Agraria“ Budapest.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk. Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismer-teti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetik.

Ekegyártás terén leg-első-rangu magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

A

Állami

Budap

legyen benne tiszta levegő, míg a tej az istállóban marad. A két s háromszori fejést illetőleg bizonyos, hogy a gyakoribb fejés valamivel nagyobb tejhozammal jár, de ez inkább csak eleintén mutatkozik, míg később mindinkább kiegyenlítődik a tögyműködés olyformán, hogy végre alig nyerünk háromszori fejéssel több tejet, mint előbb a kétszerivel. Miután továbbá a háromszori fejés több munkával jár, ami nemcsak a fejés miveletében, de a fölgyeletben s a tej kezelésében is nyilvánul, általában nem szeretnek háromszor tejni, vagy legfeljebb csak akkor, ha igen magas áron tudják a tejet értékesíteni. Hogy a kérdéses esetben megmaradjanak-e a kétszeri fejésnél, vagy hogy a háromszorira térjenek-e át, csak akkor ítélnék meg, ha a tej piaci árát s az ottani munkáviszonyokat ismernénk, azonban nagy előnyököt még kedvező tejárak mellett sem tulajdonítunk a háromszori fejésnek.

Cselkó.

Cziromag takarmányértéke. (Felelet a 417. sz. kérdésre.) A seprőcziromagról kimerítő adatokat talál e lap idei 4. és 5., a cukorcziromagról pedig az 1899. évfolyam 87-ik számában. E kétféle mag vegyi összetételében nincs lényeges eltérés, vagy legfeljebb csak az, hogy a cukorcziromagban valószínűen valamivel kevesebb a fehérje, de több a nitrogénmentes vonat, mint a seprőcziromagban. A m. kir. állatelettani s takarmányozási kísérleti állomás talált a hazai seprőcziromagban emészthető alakban: 5.7% fehérjét, 3.6% zsírt és 55.7% szénhidrátot s ugyanilyenek vagy ettől csak nagyon keveset eltérőnek tekinthetjük a cukorcziromagot is. Az 6-tengerihez viszonyítva körülbelül 16%-al csekélyebb a cziromag hizlaló hatása, vagyis 100 rész 6-tengeri mintegy 116 rész cziromaggal helyettesíthető, míg ellenben a vízben gazdag új-tengeri csak 3-4%-kal hatásosabb, mint a cziromag.

Cselkó.

Vadrepcepogácsa takarmányozása. (Felelet a 418. sz. kérdésre.) Ezt az olajgyári hulladékot főleg a mustárrepczén (sinapis arvensis) magja szolgáltatja, mely épp úgy, mint minden más mustárfélének a magja, nevezetes arról, hogy mustárolajat képes fejleszteni. Némi mustárolaj nem árt az állatoknak, sokat azonban nem bírnak meg azok, mert a mustárolaj megtámadja az emésztőszerveket s étvágytalanságot okoz, sőt néha komolyabb bajokat is von maga után. Különösen az egygyomru állatok érzékenyek a mustárolaj csipős hatása iránt, míg a kérődzők nem szenvednek tőle annyit, mert utóbbiak rendszerint szétbontják az emésztőszervekben apródonként keletkező mustárolajat s ezáltal megakadályozzák annak felhalmozódását. Ugyanis a vadrepcepogácsa nem készen tartalmazza a mustárolajat, hanem csak oly anyagokat, melyek nedves, meleg helyen mustárolajjává változnak át. Utóbbinak képződését siettetjük azáltal, ha a vadrepcepogácsát vízben főzzük s miután a mustárolaj illó, főzés által ki is izzuk azt belőle. Ezért a vadrepcepogácsát mindazon esetekben főzve kellene etetni, ha nagyobb mennyiségben akarjuk takarmányozni, míg ellenben, ha csak kevés, mondjuk 1000 kg. élősulyra 1 kg. vadrepcepogácsát adagolunk naponta, akkor nyersen is etethetjük, kivált a marhával. Egyébiránt a vadrepcezen, vagyis az

a sárgásfehér kereszties virágu gyom, mely főleg a parasztagdák vetéseit szokta tarkítani, nem tartozik azon mustárfélék közé, melyek nagyon sok mustárolajat fejlesztenek s azért ritkán hallani nálunk arról, hogy a vadrepcepogácsa ártott volna az állatoknak, ami azonban senkit sem menthet föl attól, hogy fentebbi tanácsunkat ne kövesse, mert a vetésekben gonoszabb mustárfélék is szoktak előfordulni s ezért sohasem tudhatjuk, hogy mennyi mustárolajat fog a vadrepcepogácsa fejleszteni. Táptartalomban nem különbözik a vadrepcepogácsa a szelidtől, mert mindkettő körülbelül ugyanannyi emészthető fehérjét, zsírt és szénhidrátot tartalmaz. Ha e lap idei 15-ik számának birtokában van, olvassa el annak 76. számú feleletét is, mely arról tájékoztatja, hogy minő állatokkal lehet repcepogácsát etetni.

Cselkó.

Marhahizlalás. (Felelet a 419. sz. kérdésre.) Miután igen kevés a gyök- és gumóstakarmánya, sikerrel csak úgy hizlalhat, ha sok abrakot etet, kivált mert a szénával is takarékosan akar banni. A hizlalás kezdetén a következő adagolást ajánlhatjuk 1000 kg. élősulyra s naponta: 12 kg. takarmányrépa, 12 kg. réti széna vagy sarju, 9 kg. szalma, 3 kg. melassze, 2 kg. olajpogácsa, 2 kg. konkolydara s 2 kg. tengeridara. Ebben foglaltatik 27.0 kg. szárazanyag, 1.7 fehérje, 0.5 kg. zsir és 13.8 kg. szénhidrát, vagyis összesen 16.0 kg. emészthető szerves anyag, melyből 9.0 kg. a szalastakarmányban fordul elő; emészthetetlen ballaszt 11 kg. Ha a répa elfogy, ami körülbelül 65-70 nap múlva következik be, akkor térjen át a következő adagolásra, melyet végig betarthat: 8 kg. burgonya, 12 kg. réti széna vagy sarju, 5 kg. szalma, 3 kg. melassze, 2 kg. olajpogácsa, 2 kg. konkolydara s 3 kg. tengeridara. Ebben van 25.0 kg. szárazanyag, 1.8 kg. fehérje, 0.5 kg. zsir és 13.7 kg. szénhidrát, vagyis összesen 16.0 kg. emészthető szerves anyag, melyből 7.5 kg. a szalastakarmányban foglaltatik; emészthetetlen ballaszt 9.0 kg. Ily adagolás mellett a burgonya körülbelül 100-105 napig tart. Ha tehát a hizlalás egész tartamát 160 napban állapítjuk meg, s ha a göbölők átlagos súlyát 500 kg.-nak vesszük, akkor a gyök- és gumós takarmány éppen hogy elfogy, a többi takarmányfélékből pedig kell: 230 q. réti széna vagy sarju, 130 q. takarmányszalma, 58 q. melasse, 39 q. olajpogácsa, 39 q. konkolydara és 50 q. tengeridara. Ez az utóbbi számításunk azonban csak hozzávetőleges, mert mi nem ismerjük a göbölők élősúlyát pontosan, ellenben a két fentebbi adagolásunk annyiban biztosított, amennyiben azok — átlagos összetételű takarmányokat feltételezve — tényleg 1000 kg. kezdetbeli élősulyra vonatkoznak.

Cselkó.

Fejőstehenek takarmányozása. (Felelet a 420. sz. kérdésre.) A fejőstehénnel annyi táplálóanyagot czélszerű etetni, amennyit tejjé tud átváltoztatni, mely tekintetben azonban roppant nagyok az eltérések a tehének között, valamint hogy ugyanazon tehénnél is folyton változik a tejbőség, úgy, hogy a borjazást követő első időben jobban tejel, mint később. Ebből azután az következik, hogy nemcsak a különböző teheneket tanácsos eltérően táplálni, de ugyanazon tehenet sem czélszerű mindig egy-

formán tartani. Ezért pl. Dániában, ahol e tekintetben a legfejlettebb viszonyokkal, illetve a tehének legokoszerűbb táplálásával találkozunk, minden egyes tehen számára külön állapítják meg a takarmányt olyformán, hogy 2-4 heti időközökben viszonyba hozzák annak mennyiségét s minőségét az egyes tehének pillanatnyi tejbőségével. Nálunk azonban erre még nem érett meg az idő, de nagyobb tehénészetben legalább azt tehetjük, hogy csoportokba osztjuk a teheneket pl. úgy, hogy egymás mellé kötjük azokat, melyek naponta 10 liternél több tejet adnak, azután hasonlóan járunk el azokkal, melyeknek tejmennyisége 5-10 l. közé esik, s végre egy harmadik csoportot alakítunk az 5 liternél kevesebb tejet adó, valamint az elapadt tehénekk. Ha ezt a csoportosítást elfogadjuk, akkor természetesen csak addig hagyjuk a tehenet a csoportjában, míg jussa van hozzá, vagyis azt az I. csoportbelit, mely 10 l.-nél kevesebb tejet kezd adni, azonnal a II. csoportba, az 5 l.-nél lejjebb szállót a III. csoportba, s végre a leborjazó csoportbelit az I. csoportba helyezzük át. Ily rendszer mellett azután semmi sem áll utjában annak, hogy okszerűen tápláljuk a teheneket, míg ellenben ha tisztán csak a nagyságtól s szintől tesszük függővé, hogy mely tehének kerüljenek egymás mellé, akkor pocskékolást követünk el a takarmányban, mert túlbőven tartjuk az elapadó s elégtelenül a bőven tejelő tehenet. Azt ne mondja senki, hogy a tehenet nem jó az istállóban egyszer ide, máskor meg amoda kötni, ne mondja pedig azért, mert az egy istállóban lévő tehének rendszerint valamennyien ismerik egymást, amennyiben a legelőn s a kifutóban elég alkalom van a kölcsönös megismerkedésre, s azért alig zavarja őket az, ha egyszer vagy máskor új szomszédságba kerülnek. A tehénekre tehát nem jár az ismételt áthelyezés szembe-tűnőbb hátránnyal, nekünk pedig azt az előnyt hozza meg, hogy akkor legalább nagyjában a tejelőképességhez viszonyíthatjuk a takarmányt olyformán, hogy valamennyi tehénnél ugyanannyi répát, szénát és szalmát etetve, az abrakot mérjük ki tejelőképességük szerint, vagyis legtöbbet etetünk az I., legkevesebbet a III. csoportbeli tehénekk.

Ha most a takarmányadag megállapítására térünk át, akkor takarmánykészletünkhöz alkalmazkodunk ugyan, de esetleg a vásárlás előtt sem zárkozunk el. Erre az utóbbira az szokott minket néha indítani, hogy a fejőstehenek aránylag sok fehérjét igényelnek, melyet nem tudunk mindig a meglévő takarmányokkal megadni. Ilyen pl. a mostani esetünk, is melyben répa, széna, szalma s tengeridarával rendelkezve alig vagyunk képesek takarékos adagolást, vagyis olyant kiszámítani, melylyel a tehéneknek a legszükségesebb fehérjét juttatva, a szénhidrátokban pazarlást ne követnének el. Utóbbit csak egy módon lehetne vásárlás nélkül elkerülni, nevezetesen akkor, ha a tehének téli etetését kizárólag gypszénára alapítanánk, úgy, mint a hogy azt egyes svájci tehénbirtokosok teszik, kik még így is 3000 l.-ig terjedő vagy nagyobb átlagos évi fejéseket érnek el. Miután azonban a jelen esetben valószínűen mértéket óhajtának a széna etetésében tartani, illetőleg takarmányrépával s abrakkal óhajtják annak egy részét helyettesíteni,

A szárított sertéstrágya

== a legkitűnőbb és legolcsóbb ==

trágyanem.

Állami szőlészeti és gazdasági tanintézeti telepeken rendkívül előnyösnek bizonyult. Számtalan nagybirtokon fényes eredménnyel bevezetve.

Árajánlattal, felvilágosítással, elismerő nyilatkozatokkal készséggel szolgál:

Budapest-Kőbányai trágyaszárító-gyár, Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 21. szám.

okvetlenül azt kell tanácsolnunk, hogy ne tengerit, hanem inkább olajpogácsát, malátacsírát, korpát, szóval fehérjében gazdag takarmányt használjanak abrak gyanánt, mert utóbbiak hatásosabbak, mint a tengeri, s ezenfelül olcsóbbak vagy legalább is nem drágábbak mint az. Ha pedig ezen tanácsunk követhetőnek mutatkozik, akkor a következő adagolásokat ajánljuk.

Alaptakarmányul etetünk az összes tehenekkel 1000 kg. élősulyra s naponta: 40 kg. takarmányrépát, 15 kg. elsőrendű gyepszénát s 4 kg. szalmaszecsakát vagy polyvát, mely utóbbi a felaprított répához keverendő. Ebben az adagolásban foglaltatik 210 kg. szárazanyag, 16 kg. fehérje, 03 kg. zsír és 121 kg. szénhidrát. Azon tehenek, melyeket mi az imént a III. csoportba ajánlottunk beosztani, beérik ezzel a takarmánnyal, vagyis azoknak nem szükséges még abrakot is adni, s legfeljebb csak néhány kg. tavaszi szalmával toldjuk meg a takarmányukat, hogy teljesen jól lakhassanak. Ellenben a II. tehéncsoport 1 kg. repezopogácsát s 15 kg. buzakorpát, s az I. tehéncsoport 2 kg. repezopogácsát s 3 kg. buzakorpát kap az alaptakarmányon kívül, mely esetben az I. csoport össztakarmánya 252 kg. szárazanyagot, 245 kg. fehérjét, 055 kg. zsirt és 1386 kg. szénhidrátot tartalmaz, míg a II. csoport takarmányának táptartalma éppen középhelyet foglal el az I. és a III. csoporté között. Ha egyes friss fejőstehenek különösen bőven tejlenek, akkor azoknak természetesen még egy kevés abrakkal czélszerű a takarmányukat megtoldani, ami addig történjen, míg azok nagyon kimagaslanak a többi I. csoportbeli tehenek közül.

Végül még ha a jelen esetben nem lehetne a tengeri etetésétől eltérni, akkor az a tanácsunk, hogy etessenek minél több szénát, mert a meglevő takarmányok között ez az, melynek legszűkebb táparánya, s melylyel leginkább lehetne a teheneket elegendő fehérjéhez juttatni. Ugyanis ha 1000 kg. élősulyra 30 kg. elsőrendű gyepszénát etetünk naponta, azzal mintegy 256 kg. szárazanyagot, 237 kg. fehérjét, 057 kg. zsirt és 129 kg. szénhidrátot kapnak a tehenek, tehát majdnem ugyanannyit, mint amennyit az előbb az I. tehéncsoport számára javasoltunk.

Mélyített talaj trágyázása. (Felelet a 421. sz. kérdésre.) A répa alá szánt trágyát vagy a gözszántás alkalmával kellett volna alszántani vagy pedig a gözszántást megelőzőleg egy középmélyszántással. Az istállótrágyát répa alá tavasszal szántani mindig hiba, már csak azért is, mert a tavaszi szántást a répa alá lehetőleg mellőzni kell. A jelen esetben legmegfelelőbb lesz a trágyát még most ősszel kihordatni és alszántani. A 26 cm-re való szántás eszerint helyes volt vagy nem, hogy mennyi nyersföldet hozott fel az eke, mert ha ez sok, akkor árt a növényzetnek. Cs. S.

Takarmányműek és a burgonya műtrágyázása homoktalajon. (Felelet a 422. sz. kérdésre.) Azt, hogy minő műtrágyafélék használandók homoktalajon a különféle növények alá, csakis az illető talajokon végzett kísérletek útján lehet meghatározni, mert erre nézve sokat határoz az, hogy mennyi a homok humusztartalma, miután ettől függ, hogy nitrogéntrágyára van-e szükség vagy nincs. A kálitrágyára szintén nem minden homoktalajnak van szüksége. Legmegfelelőbb eljárás lehet tehát, ha kísérletet végez olyformán, hogy zabosbüköny vagy baltaczim alá egy kat. holdra 250 kg. Thomas-salakot szórát el, egy másik holdra ugyanannyi Thomas-salakot és 75 kg. 40%-os kálit. Burgonya alá homoktalajon igen sok esetben előnyösnek bizonyult 150 kg. szuperfoszfát, 50 kg. 40%-os káli és 60 kg. Chilisalétrom. Azonban ha pontosan akar eljárni, akkor kiméret 4 egy kat. hold nagyságu parcellát, az első trágyázatlanul hagyja, a másikra csak szuperfoszfátot, a harmadikra ezt és salétromot, a negyedikre pedig ezeken kívül még kálitrágyát szórát el, mindegyiket a fentemlített mennyiségben. A termésben mutatkozó különbségből

és a trágyaárából azután könnyű lesz kiszámítani, hogy melyik trágyakombináció alkalmazása lesz a legmegfelelőbb. Cs. S.

Tavaszi gabona vetése ősszel. (Felelet a 423. kérdésre.) A tavaszi gabona őszi vetésének semmi értelme nincs, mert az, ha csak némileg hideg a tél, biztosan kifagy. Különösen könnyen akkor, ha az későn vettetik. Cs. S.

Gazdasági egyesületek mozgalmá.

A Veszprémvármegyei G. E. a földmivvelésügyi minisztertől 4000 korona államsegélyt kapott, hogy a vármegye területén háziipari tanfolyamokat rendeztesen. Tekintettel arra, hogy a mezőgazdasági háziipar e vármegyének különösen a Bakonyban fekvő községekben nagyon kifejtett, ennek fokozása és terjesztése érdekében használja fel az egyesület a segélyt, s örömmel fogadta a győri kereskedelmi és iparkamara azon értesítését, hogy a tanfolyamok készítményeinek értékesítésére vállalkozik. Új tanfolyamokat is szervez az egyesület a vármegye balatonmeléki részein, így Kenesén kosárfonást, Város-lódon fonott kerti butorok készítését, Kép községben és Kismartonban pedig seprő és kefekötő tanfolyamokat szervez. Ugyancsak a Veszprémvármegyei G. E. kérvénnyel fordult a földmivvelési kormányhoz, hogy Veszprémben lópatkolási tanfolyam rendeztesék, melyen az elméleti részt Havas Jakab törvényhatósági állatorvos, a gyakorlati részt pedig a pápai huszárezred gyógykovácsa látná el. Az előadások 5 hónapon át vasárnaponként tartatnának.

A Békésvármegyei G. E. ig. vál. vasárnap tartotta ülését, amelyen Zsúlszky Endre dr. urnak a gyűlést megnyitó szavai után sorra kerültek az elnöki jelentések. A gyulai állatkiallítás ismertető jelentéshez Szalay József szólt, hogy ő szintén nem találja az állatkiallítás sikerültnek, miután ha leszámítják az uradalmak kiállított állatait, alig marad valami. Beliczey Géza ellenkezőleg igen szépnek tartja a lefolyt kiállítást, különösen a lókiállítás sikerült. Az igaz hogy a kisgazdák, keveset állítottak, tehenet pl. egyetlenegy kisgazda sem állított ki. Morvay Mihály Szalay József szavaihoz csatlakozva, kijelentette nézetét, hogy aug. 20-ikán sohasem sikerülhet a kiállítás, miután a gazda ekkor van legjobban elfoglalva.

A jelentést végül is tudomásul vette az ig. vál. s egyszersmind köszönetet szavazott a gyulai rendező-bizottságnak és elnökének Lukács György dr. főispánnak, valamint Wenckheim Dénes grófnak és társainak, kik a díjakra adakoztak.

A csabai földmivveléskolában tett alapítványi helyre a választmány Hunya Jánost jelölte. A dnyetermesztő szövetkezet ügyében, melyet az egyesület Békésen létesített, nemleges volt a jelentés. A természet szövetkezet ügye nagyon szép reményekkel indult meg, miután a kormány 2000 koronát adott dnyeanyagra és szakembert ígért, ki majd a külföldi kivitel érdekében fog munkálkodni. A termést azonban tönkre tette a jég és a peronoszpora. Dnye volt ugyan, de nem kivitelre alkalmas.

A bonyhádi tehénvásárlásról is hasonló hangban hangzott a jelentés. Ezután került sorra a földmivvelésügyi miniszter leirata, melyben len és kendertermelő s kikészítő szövetkezet alapítását ajánlja. A miniszter leiratában igéri a legmesszebbmenő segélyt, vissza nem fizetendő összegek, kamatmentesen 25 évre szóló kölcsönök alakjában kisembereknek, birtokosoknak, sőt még vállalkozóknak is. A választmány oly fontosnak tartotta az ügyet, hogy rögtönösen nem határozott, hanem bizottságot küldött ki a kérdés tanulmányozására. E bizottság tagjai lettek: Beliczey Rezső elnökle alatt, Haraszi Sándor, Wagner Ferencz, Kállay Ödön, Szabó János, Zsúlszky Endre, Szalay Gyula, Beliczey Tibor.

Somogyvármegyei G. E. f. évi november hó 2-ikán tartotta rendes évi közgyűlést. A titkár jelentette, hogy a szigetvári szarvasmarhadíjazáson az elővezetett magyar marhák oly silányak voltak, hogy azokat a bizottság egyáltalán nem díjazta, míg a nyugti marhák között is a díjak csakis buzdításképpen adtak ki. A közgyűlés a jelentést tudomásul veszi azzal, hogy a visszamaradt 150 kor. egy újabb díjazás alkalmával fog kiosztatni. A díjazás helyéül kitzúzi Szőlősgyörököt, határidőül pedig folyó hó november 22. délelőtt 11 óráját, A bíráló-bizottságba

felkéri Somssich Andor, vagy Hoyos Miksa gr. elnökle alatt: Jankovich Tivadar grófot, Somssich Lászlót, Inkey Pál bárót, Somssich Miklóst, Tallián Andort, Ottoeska Béát, Bottka Antal, Gaál Józsefet. Ugyanazon bizottságnak hivatalból tagja Jakabffy Imre kerületi állami állattenyésztési felügyelő Pécsen.

Szolnok-Doboka vármegyei G. E. október havában sikerült gyümölcskiállítást rendezett, amelyen körülbelül 11-12 mm. alma, és 3 mm. körte lett kiállítva. A kiállításon igen élénk volt a forgalom, amit bizonyíthat az a körülmény, hogy eladott 659 darab 20 filléres és 21 darab egy koronás tehát összesen 680 darab belépő jegy 152 korona 20 fillér értékben. A bíráló bizottság öt pénzdíjat, 16 művészi kivitelű dícsérő oklevelet és 28 elismerő oklevelet ítélte oda a kiállítóknak.

A Komárom vármegyei G. E. folyó évi okt. hó 25-én Sárközy Aurél főispán, G. E. elnök és Baranyay Géza a gazdasági egyesület szövetkezeti szakosztályi elnök vezetése alatt sikerült tanulmányi kirándulást rendezett. Levélre az ottani tejszövetkezet megtekintése czéljából. A társaság tagjai dél tájban érkeztek Levélre, ahol Ujhelyi Imre gazd. akad. tanár és Vendégh Móríc községi jegyző vezetése alatt a községi előjáróság, a levéli, szentjánosi és szentpéteri tejszövetkezetek igazgatósági tagjai és még számos kisgazda szives vendékszeretettel fogadta őket. A tejszövetkezet berendezésének és helyiségeinek megtekintése után a társaság fölvilágosítást kapott az állatok törzskönyvezéséről és a tejszövetkezetekkel kapcsolatos állatbiztosításról.

Az új földmivvelési államtitkár.

Ő felsége nemeskéri Kiss Pál földmivvelésügyi államtitkárnak egyidejűleges fölmentése mellett, a földmivvelésügyi tárca államtitkárává Makfalvay Géza somogy megyei földbirtokost nevezte ki.

Az új államtitkár a mezőgazdasági körök előtt egyáltalán nem új ember, sőt nagyon is ismert és becsült, mint aki ugyis mint somogy megyei földbirtokos, ugyis mint az országgyűlésnek tagja, a mezőgazdasági érdekeknek mindenkor tehetséges, lelkes és áldozatkész munkása gyanánt szerepelt. Ő nem a zajos szerepléseknek embere, hanem a beható és alapos munkáé. Éppen nekünk a Köztelken volt alkalmunk hosszú időn keresztül figyelemmel kísérni és nagyra becsülni az ő munkásságát, melyet önzetlenül, pusztán a mezőgazdasági érdekek előbbrevitelének vágyából köztünk, velünk és előttünk kifejtett. Ő igen jól ismeri a gazdatársadalom feladatait és képességeit, melyekkel a kormányzatot fontos köteleességei teljesítésében támogatni képes és ismeri az intézményeket, melyek a gazdatársadalom áldozatkészességéből kelve, a mezőgazdasági nehéz helyzet javítására kipróbáltaknak bizonyultak, éppen azért nincs kétségünk aziránt, hogy az új államtitkár igyekezni fog a gazdatársadalommal fennálló kapcsolatot ápolni és fejleszteni, hogy a gazdatársadalom erőt a kormányzat részére biztossítsa. Az ő tapasztalatai, tanulmányai és képességei biztos zálogát képezik annak, hogy az új államtitkár a magyar mezőgazdaság fejlesztése érdekében eredményes működést fog kifejteni.

Szivesen üdvözljük őt a gazdatársadalom nevében és szivesen ajánljuk föl közreműködésünket fontos feladatai teljesítéséhez.

Az új államtitkár életrajzi adatai a következők:

Makfalvay Géza 1844-ben született Budapesten s a piaristák itteni gimnáziumában és a budapesti tudományegyetem jogi karán tanult. Megszerezte az ügyvédi diplomát s rövid ügy-

védi és bírós fogalmazó let a bíróságok szék ki a ka mulva lemor Kaposvárott.

a piaristák Antal grófot tetich, Somss családokat, a gazdasági I Általános B Levelező s Bal lyezte a Duna tait. 1891-be gyűlési képvis eziklusion ké programmal; séghen mara ügyi tárczák tagja volt a kodást előkés zottságnak s delmi tárcza megszüntette gazdálkodik. megyei álland bizottságnak, zoló-választm mogymegyei megyei Közm megyei Gazd bizottságnak, Szövetségére letnek, felüg Hitelszövetkez tuli Közmivvel Gazdasági Eg letek Szövets Hangya közpö Országos Ga Pénztárnak; t örző Bizotts a Magyar Gaz új államtitkár kenységet fe dése nagy sz tikai körökbe első ízben a földmivvelésü már felmerü válósult.

Mai szá

OMGE. közlemé Agrárpolitika Az új földmivvel Gazdasági egyes

Apróságok az á

A buzaszem he mesztés és te

Újabb nitrogén Külföldi szemk Levélszékény. Vegyesek. — Kereskedelem, Szerkesztői üze

Fölhiv

Az OM sülletek Orszá hó 13-án és lésüket. Ért kereskedelem méltóságának vasutak vona gyel utazhatn tályu, II. osz tehát ezen k ják, mielőbb

védi és bírósági gyakorlat után 1869-ben segéd-fogalmazó lett a budapesti kir. ítélőtáblánál. A bíróságok szervezésekor 1872-ben bírónak nevezték ki a kaposvári törvényszékhez, de 4 év múlva lemondott és ügyvédi irodát nyitott Kaposváron. Képviselte a veszprémi püspököt, a piaristákat, Esterházy herceget, Perges Antal grófot, Pallavicini Ede örgrófot, a Fesetich, Somssich, Zichy, Kossák, Márfly, Gaál családokat, a magyar Földhitelintézetet, a Mezőgazdasági Ipar-Részvénytársulatot, a Magyar Általános Biztosító-Társaságot, a Kaposvizet Levelező Balatonszabályozó-Társulatokat s befolyezte a Duna-Drávai Vasut kisajátítási munkálatait. 1891-ben a szilli választókerület országgyűlési képviselőjévé választotta. A kerület két cikluson keresztül képviselte nemzeti párti programmal; az 1901-iki választáson kisebbségben maradt. A Házban főleg a földmivélésügyi tárczához tartozó ügyekkel foglalkozott, tagja volt a bíráló bizottságnak, a kuriai bíróságot előkészítő bizottságnak, a pénzügyi bizottságnak s egy évig előadója volt a kereskedelmi tárczának. Ügyvédi irodáját 1902-ben megszüntette s most kapos-széplaki birtokán gazdálkodik. Somogy megye virilise, tagja a megyei állandó választmányának, a közigazgatási bizottságnak, a központi választmányának s igazoló-választmányának. Igazgatósági tagja a Somogy megyei Takarékpénztárnak, a Somogy megyei Közművelődési Egyesületnek, a Somogy megyei Gazdasági Egyesületnek, a lótenyésztési bizottságnak, a Somogy megyei Hitelszövetkezetek Szövetségének, elnöke a Mikei Segélyegyesületnek, felügyelő-bizottsági elnöke a Saárdi Hitelszövetkezetnek. Igazgatósági tagja a Dunántúli Közművelődési Egyesületnek, az Országos Gazdasági Egyesületnek, a Gazdasági Egyesületek Szövetségének, a Gazdaszövetségnek, a Hangya központi fogyasztási szövetkezetnek, az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédszolgálat Pénztárnak; tagja a Közalapítványi Javakat Ellenőrző Bizottságnak s felügyelő bizottsági tagja a Magyar Gazdák Biztosító Szövetkezetének. Az új államtitkár tehát nagy és sokoldalú tevékenységet fejtett ki gazdasági téren s működése nagy szakértelemről tehet tanúságot. Politikai körökben éppen azért nem most gondoltak első ízben arra, hogy Makfalvayt megnyerjék földmivélésügyi államtitkárnak. Évekkel ezelőtt már felmerült ez a terv, amely most megvalósult.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

OMGE. közleményei	Oldal
Agrárpolitika	1741
Az új földmivélési államtitkár	1750
Gazdasági egyesületek mozgalma	1750
Allattenyésztés.	
Apróságok az allattenyésztés köréből	1742
Növénytermesztés.	
A búzaszem helyzete a kalászbán a vetőmagtermesztés és tenyész kiválasztás szempontjából	1743
Gazdasági vegytan.	
Újabb nitrogéngyűjtő talajbaktériumokról	1745
Külföldi szemle.	1746
Levélsekreney.	1747
Vegyések.	1751
Kereskedelem, tőzsde.	1753
Szerkesztői üzenetek.	1754

Fölhívás az OMGE. tagjaihoz.

Az OMGE., valamint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége folyó évi december hó 13-án és 14-én tartják évi rendes közgyűlést. Értesitem a t. tag urakat, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur Ó nagyméltóságának engedélye folytán a m. kir. államasutak vonalain alsóbbfokú kedvezményes jeggyel utazhatnak és pedig I. osztályban II. osztály, II. osztályban III. osztály jeggyel; akik tehát ezen kedvezményt igénybe venni óhajtják, mielőbb jelentkezzenek az OMGE. titkári

hivatalánál a felszálló állomás megjelölése és a jegy elküldésére szolgáló 10 filléres válaszbélyeg csatolása mellett.

Igazgató.

Halálozások. Székelyi Majláth István Bars vármegye nyugd. főispánja, volt országgyűlési képviselő és régebben a Hontmegyei Gazd. Egyesület elnöke, folyó évi november hó 14-én, élte 71-ik évében elhunyt. Az általánosan ismert és becsült főispán halála — ki mint főhivatalnok, politikus és mezőgazda egyaránt nagy szerepet játszott hazánk közéletében — országszerte és a legszélesebb körökben a legmélyebb részvétet költötte föl.

Liska Samu m. kir. főállatorvos f. évi nov. hó 10-én férfikorának delén hirtelen meghalt. Ezen váratlan hír mindazokban, akik Liska multját, szorgalmát és lelkiismeretes kötelességtudással, szeretettel teljesített munkásságát ismerték, még inkább pedig számos barátjában megdöbbenést és bánatot keltett. Eayhitse a mélyen szomorodott családnak bánatát azon általános részvét, mely őt ősök nyughelyére kísérte. Tíz éve mult már, hogy Liska Samu az akkori nagyarányú tenyészmarhaimport bevásárlójaként első ízben alkalmaztatott, s miután erre kiválóan alkalmasnak bizonyult, hasonló megbízásból évenként több hónapon át teljesítette Svájc, Tirol és Szalzburgban az importbevásárlással járó nehéz szolgálatot, amivel közvetlen érdemeket szerzett szarvasmarhatenyésztésünk fellendítése terén. Ennyi gyakorlat után az alpesi tartományok allattenyésztésének és helyi viszonyainak kitünő ismerőjévé vált, mely tudásból kifolyólag még hosszú ideig tehetett volna jeles szolgálatot. Kiváló volt Liska szakmájában mint állatorvos is, mely téren főleg ragályos tüdővész kiirtása terén szerzett érdemeket. Összes érdemeit ő felsége is elismerte, amennyiben a koronás arany érdemkereszttel tüntette őt ki.

Földmivélésügyi miniszter az OMGE.-hez. Tallián Béla földmivélésügyi miniszter a következő átiratot intézte gróf Dessenoffy Aurélhoz, mint az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnökéhez:

„Ö császári és apostoli királyi Felsége folyó évi november hó 3-án Bécsben kelt legfelső kéziratával engem magyar földmivélésügyi miniszterre legkegyelmesebben kinevezni méltóztatván, a reám bizott miniszterium vezetését a mai napon átvettem. Midőn erről Nagyméltóságodat van szerencsém értesíteni, szívesen használok fel ezen alkalmat annak hangsúlyozására, hogy Magyarország földmivélésügyi érdekeinek előmozdítását célzó tevékenységemben a t. Országos Magyar Gazdasági Egyesület szíves közreműködésére számítok, arra kiváló sulyt helyezek és reményelem, hogy a Nagyméltóságod bölcs elnöklete alatt álló Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület e téren erős támaszom leend. A magam részéről biztosíthatom a t. Egyesületet, hogy mindig kiváló örömmre fog szolgálni, ha a magyar mezőgazdaság felvirágoztatását célzó üdvös törekvéseit előmozdíthatom. Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Tallián s. k.

Távozó államtitkár. A földmivélésügyi miniszterium államtitkárát: Nemeskéri Kiss Pált ő felsége a Lipót-rend közepkeresztjének adományozásával kegyelmesen felmentette. Nemeskéri Kiss majdnem 8 éven át viselte államtitkári tisztjét, zajtalan működéssel segítő miniszterét nagy földadatai teljesítésére. Most, amidőn távozik, nemesak a miniszteri tiszt-

viselő, hanem mindazoknak rokonszenvét viszi magával, akiknek vele egyáltalában dolguk volt, mert szívélyes modorával és jóakarásával csak barátokat szerzett magának. Életrajzi adatait itt közöljük:

Nemeskéri Kiss Pál 1856-ban született francia származású anyjának St-Ange nevű birtokán Franciaországban, atyja nemeskéri Kiss Miklós a magyar emigráció kiváló tagja volt. Franciaországban végezte középiskolai, valamint jogi tanulmányait. 24 éves korában hazajött atyjának magyarországi birtokaira s részt kezdett venni Zólyom megye közügyeiben, mint bizottsági tag. 1882-ben szabadalvupárti programmal képviselővé választott a korponai kerületben, melyet 1887-ig képviselt, 1887-ben Zólyom megye főispánjává neveztetett ki. 1883-ban nőül vette Szapári Vera grófnőt, Szapári István gróf Pest-Pilis-Solt-Kiskun megye főispánjának leányát. Államtitkár 1896-ban lett, mely tisztét mostanáig viselte. Tapasztalatait, melyet a földmivélésügyi tárcza körében szerzett a ház bizottságaiban hasznosan értékesítheti a hazai mezőgazdaság előmozdítására.

A stuttgarti gyümölcs piacról. A Stuttgartban megjelenő Geschäftswehr, a württembergi kereskedelmi és ipari védőegyesület hivatalos közlönye felhívja olvasói figyelmét Hallmayer ottani bizományos úzelmére s tekintettel arra a körülményre, hogy hazai gyümölcs termelőink éppen azért tartozkodnak a külföldi összeköttetéstől, mert a bizományos megbízhatlansága folytán gyakran rajtvesztettek, nem tartjuk ok nélkül valónak termelőinket Hallmayer bizományosnak a kereskedői tisztességgel meg nem egyeztethető üzelmére figyelmeztetni. Nevezett hangzatos reklámjaival valóságos elárasztja a termelőket, bemutatja legváltozatosabb állásokban felvett arcképeit, aranyhegyeket ígér megbízóinak s a tisztességesen, csendben dolgozó konkurrensait a leghetetlenebb rágalommal illeti, csak hogy a közönséget magához csalja. A württembergi kereskedők védőegylete nyomára jöven ezen üzelmeknek, erőlyes kézzel nyult bele a darázs fészekbe s mi is csak azt ajánlhatjuk az érdekelt olvasó közönségnek, hogy gyümölcs termelésének értékesítése körül a legnagyobb óvatossággal járjon el s semmiféle hangzatos reklámnak be ne ugorjon.

Az aradi orsz. baromfi kiállítás. A B. O. E. és az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület által Aradon f. hó 28-tól decz. 1-éig rendezendő orsz. baromfi kiállítás, bejelentései lezárulván, 2000-nél több nemes baromfi jelentett be a kiállításra, ezek között főleg orpington tyukok, langánok, plimutok, teliver és keresztezett emdeniek, pékingi kacskák, továbbá galambok, sportbaromfiak és diszmadarak. A rendező-bizottság f. hó 26-án tartja utolsó ülését, amelyen az utolsó tennivalók beszéltek meg. A kiállított állatok bírálata 28-án d. e. fog megejteni s 29-én d. e. 11 órakor lesz az ünnepélyes megnyitás Zselénski Róbert gróf v. b. t. t. védnök és Teleki Józsefné grófnő a B. O. E. elnöke által. A kiállítás fedett helyiségben a régi lovardában lesz megtartva, amelyet ez alkalomra télikertté alakítanak át. A földmivélésügyi miniszter az állam részére nagyobb bevásárlásokat engedélyezett s így remény lehet arra, hogy a baromfiak nagy része elkel. Megemlítjük még, hogy akik a kiállítás megtekintésére, vagy bevásárolni szándékoznak Aradra menni, jelentsék be szállás iránti igényüket az Aradvárm. G. E.-nek.

Kivándorlási Értekeztet. A „Magyar Közgazdasági Társaság” f. évi november hó 26-án és 27-én mindenkor esti 6 órakor saját hivatalos helyiségeiben (IV., Ferenciek-tere 4. sz. félemelet 16. ajtó) értekeztet fog tartani, melynek tárgya az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület által a mult évben megtartott kivándorlási kongresszusok eredményének megbeszélése lesz. Ezeket az értekezteteket Hegedüs Lóránt orsz. képviselő fogja bevezetni. A Közgazdasági Társaság említett értekezteteire az OMGE. tagjai

ezuton is meghívja s mi a magunk részéről kérjük tagjainkat, kivált azokat, kik a kivándorlási kongresszusokon résztvettek, hogy az értekezleteken minél többen megjelenjenek.

Bortőzsde. A Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetsége Budapesten egy bortőzsde felállításával tesz kísérletet, amelynek megnyitásával kapcsolatban az első borvásárt 1903. évi november hó 28-án rendezti. Mi tiszta szívből üdvözölünk minden oly intézményt, mely a magyar föld termékeinek forgalombahozatalát és értékesítésének megkönnyítését tűzi ki feladatául és erőnkhez képest támogatjuk azt. A tervezett bortőzsdét azonban nem tartjuk a szőlősgazdák érdekeinek megfelelő intézménynek. A borban ugyanis nincs bizonyos szokvány-usance-áru, amelyhez a borkereskedelem igazodhassék. Ahány bor, annyiféle és épp azért nagybani vásárlásnál külön-külön megvizsgáljuk minden hordó tartalmát és lepecsételjük azt. A bortőzsdén azonban a bort a beküldött minták alapján óhajtják eladni, minden egyes borfélésegből három minta beküldése kívántatván, amelyekből egy köstölásra használtatnék föl, egy a vevőnek adatnék ki, egy a szövetségi irodában tartatnék vissza. A tényleg szállított bornak egyezni kellene a mintával, de mert a magyar szőlőbirtokosnak ritkán van kiegyenlített és palaczkérett bora, az átadott bor a legtöbb esetben nehézményelhető volna és ezzel a gazdaközönység okkal vagy ok nélkül kiszolgáltatnék a pörösködéssel járó tetemes megkárosodásnak. Hasznát vehetik ez intézménynek a borkereskedők, akik teljesen kiegyenlített és szállításra preparált borokkal rendelkeznek, de kész veszedelem volna a bortőzsdén elárúsítás a kereskedelmi fogásokban járatlan termelőkre és éppen azért részünkről — anélkül hogy kétségbe vonnánk a bortőzsde alapítóinak jó intenczióit — a bortőzsdét a termelők szempontjából hátróztottan elhibázott intézménynek tartjuk és egyáltalában nem támogathatjuk.

Buzahírek. Magyarország még ma is kiválóan buzatermesztő állam. Állat és állati termék kivitelünk ugyan, hála Istennek, már jóformán fölülmulta a buzakivitel értékét, de azért főkiviteli cikkünk egyidőre mégis csak a buza volt és marad. Egrészről mert a termesztési területet nem csökkentjük, másrészt pedig mert a fokozatosan jobb megmivelés folytán termési átlagaink is növekednek és így — a remélhetőleg fokozódó szükséglet daczára — megmarad átlagos buzakiviteli fölöslegünk, amelynek javarészt Ausztria használja fel és aránylag kevés kerül a vámkülföldre. Buzánk árát tehát annyira-amennyire a tervezett behozatali vámokkal szabályozhatjuk, mégis mindig nagyfontosságú marad a buza áralakulására a világ buzatermése és szükségletének egyenlege. E tekintetből érdekesek a londoni „Evning Korn Trade List” hirneves szerkesztője, Beerholus statisztikai adatai, amelyek szerint Európa buzaimportra szoruló államai, u. m. Anglia, Németország, Franciaország, Belgium, Hollandia, Olasz- és Svédországok importszüksége az idén csak 60 millió kvarter a tavalyi 64 millióval szemben, tehát 4 millió kvarterrel csekélyebb. Ellenben az amerikai termés jóval csekélyebb a tavalyinál, Oroszországban a szállítás ütközik nagy nehézségekbe, Argentína jó természetesélei csak ideiglenesen befolyásolhatják a buza forgalmát, úgy, hogy november elején hét millió hektoliterrel volt kevesebb a nemzetközi raktárakban konstatalható buzakészlet, mint tavaly ilyenkor. Egybevetve a készletek és szükségletek esőkkenését, ha nem is a helyi, de legalább a világpiacokon szilárd árirányzatot remélhetünk.

Apalovak használata. A kishéri, mezőhegyesi, bábolnai, fogarasi és kolozsi m. kir. állami ménesekben felállított törzsmének után fizetendő díj az 1904-ik évre már megállapított. A ménék használására vonatkozólag a következő szabályok érvényesek: A bejelentett apalovak közül elsősorban elfogadandók minden

magyar vagy osztrák honpolgárai, valamint a Magyarországon földbirtokkal bíró és ezen birtokon lötenyészést üző birtokos anyalovai is. Tulajegyzés esetén a kanczákat a miniszterium jelöli ki. Külföldi tulajdonosok kanczái másodsorban fogadtatnak el a kitüntetett magasabb díj mellett. A tenyésztőknek már a bejelentésnél nyilatkozniok kell, vajjon magyar, illetőleg osztrák honpolgárok-e, vagy pedig Magyarországon saját birtokukon tenyésztést folytatnak-e? A díj a tartási költségekkel együtt 1904. évi október hó 1-éig a ménes pénztárába okvetlenül befizetendő. A ménes fentartja jogát, hogy azon kanczákat, melyek egészségi szempontból aggodalomra adnak okot, esetleg visszaküldhesse. A bejelentés folyó évi november hó 25-ig nyújtandó be a ménesparancsnoksághoz. Bővebb felvilágosítás a földmívelésügyi miniszterium lotenyészési osztályánál és a ménesparancsnokságnál szerezhető.

Külföldi komlópiacokról. A nürnbergi konzul jelentése szerint az ottani komlóvásár nyomott hangulata és esendes üzletmenete az előző hét utolsó napjain fordult némileg kedvezőbbre s a tartós árhanlyatlás néhány márkányi áremelkedésnek adott helyet, de csak a leginkább keresett közép és gyenge árunál. A jegyzett ár 50 kilogrammonként márkában következő volt: vásári 120—152, hegyi 162—170, holledai 125—190, spalti 175—185 württembergi 125—175, badeni 140—175, elzászi 120—165. Minden fajtanál a választék további 5 márkával magasabb árt ért el. — A varsói főkonzul jelenti, hogy Oroszország komlótermése az idén mennyiségileg csekélyebb és minőségileg is gyengébb az előző évvel szemben. Bőven kárpótolja ezt azonban a jó ár, mely az előző évnek több, mint kétszerese. A varsói komlóvásár forgalma az idén tetemesen csekélyebb, mint tavaly volt, mivel az eladók azt tudva, hogy az előző évi készletek elfogytak, igen nagy árakat követeltek. Az árak 100 kilogrammonként 125—150 rubel közt változtak. Az idén a komlóüzletben az a szokás honosodott meg, hogy a különböző minőségek keverten bocsátatnak áruba. Az olyan komlóféleségek, melyek fele elsőrendű, métermázsánként 75—250 rubel árral jegyeztettek.

Olvasóink figyelmét felhívjuk Lichtmann Sándor czég lapunk mai számában közzétett hirdetésére.

Nyiltér.

Szuperfoszfátot Stassfurti kaintot

szavatolt 12.4% tiszta káli=23—24%
kénsavaskáli tartalommal

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli=74—76%
kénsavaskáli tartalommal

Kovasavas-kálit

(dohánytrágyázásra) továbbá mindennemű egyéb műtrágyaféléket
azonkívül

Rézgáliczot

(98—99%) elismert kitünő minőségben legolcsóbban szállít a

“HUNGÁRIA”

MŰTRÁGYA, KÉNSAV ÉS VEYI IPAR RÉSZV.-TÁRSASÁG
BUDAPEST, V., FURDO-UTCZA 8. sz.

1902. évi forgalom: 28000 bál.

Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönység
figyelmét

a budapesti gyapju-aukciókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.
Az aukciókra felküldött és „Gyapju-árverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” czimzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdvényben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.
Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

**GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT
HELLER M. s TÁRSA**

BUDAPEST,

V., Erzsébet-tér 13.

Megjelent

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán

az O. M. G. E. titkárjai szerkesztésében

Köztelek Zsebnaptár

1904-évre.

A „KÖZTELEK ZSEBNAPTAR” ezen tizedik évfolyama régi köntösből, javított és tetemesen bővített tartalommal bír. A „Köztelek Zsebnaptár” minden más zsebnaptárt nélkülözhetővé tesz. — A „Köztelek Zsebnaptár” ára az O. M. G. E. tagjai és a „KÖZTELEK” előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt 3 korona 50 fillér.

Megrendelhető a

KÖZTELEK
kiadóhivatalában,
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonátőzsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi czég jelentése.)

Napijelentés a gabonáüzletről.
1903. november 20.

Készüzletben mérsékelt kínálat és hasonló vételkedv mellett, ma az irányzat csendes volt, s elkelt mintegy 28,000 métermázsá változatlan áron. Azonnal szállítandó, vagy gyengébb minőségű búzákat nehezen értékesíthetők.

Rozsban a hangulat, élénkebb forgalom mellett, továbbra is szilárdan tartott, Budapest egyenértékében. azonnal szállítva, 6:35—8:50 koronáig, helyben pedig 6:60 koronáig három óra jegyez.

Takarmányárpa ártartó, helybeli egyenértékben, továbbá helyben és Kőbányán átvéve, minőség szerint 5:45—5:80 koronáig talál vevőre.

Sörárpa iránt az érdeklődés ismét megcsappant és az irányzat e cikkben újlag lanyhábbra fordult. Zab korlátolt forgalomnál változatlan és helyben 5:60 koronáig volt értékesíthető.

Ó-tengeriben az irányzat csendes, azonnali szállításra, kocsira rakva 5:80—5:95 koronáig jegyez.

Uj-tengeri azonnal szállítva, helybeli egyenértékben 4:70 koronáig adható el.

A mai délelőtti tőzsdén a következő koteések jegyeztettek hivatalosan:

Buza Tiszavidéki: 1000 mm. 81 k. 8 K. 15 f.

200 mm. 80
200 mm. 80
200 mm. 86
100 mm. 79
200 mm. 79
100 mm. 78

Fejér

78 k. 7 K.

Pestm.

100 mm. 78

Adai

Bácsk.

77-5 k. 7 K.

Budai

Bácsk.

Padel

Boszn.

74-3 k. 7 K.

Raktá.

Rozs.

100 mm. 6

6 K. 45 f.

100 mm. 6

42-5 f. 400

mm. 6 K. 40

Árpa

3 hó kpl.

Tenger

Lucez

Budap.

utca. 1903.

igazgatóság

Felhoz

széna, 12 sze

alomszalma,

szár, 2 sze

zabosbukkón

A forg

Árak

440—600, mu

szalma 260—

szár — kéve

bukkóny 420-

köles

Összes kocsis

A szes

és szilárd irán

szállításra a

ban. Helybeli

szeszt adózva

ajánlottak na

Élesztőszeszbe

több tétel adó

kínálatok és

kor. kelt hord

35 K. volt aj

kontingens n

tételek ab ter

Exkontingens

A kont

41-50 korona.

Bécs. P

Prága.

K. adózatlan s

Kivitel

Finomított sze

Élesztőszesz

Nyersszesz ad

Denaturált sze

Az árak

mentve, budap

fizetés mellett

Hidegh

november hó 2

jelentése a „K

47 árus 51 drb

friss húst, 800

hájás — kg. k

Vidékről

Forgalon

téshus 1 kg. 12

1 kg. —

1 kg. 128—136

1 kg. 128—136

1 kg. 136—144

fillér, 1 q

1 q — K.

sonka 1 kg. 13

november 20-án

jelentése a „Köz

árus 29 drb se

friss húst, 80

400 kg. hájat

hurkát, — kg

húst, — kg. dis

tőpörtöt.

200 mm. 80 k. 8 K. 12-5 f., 3800 mm. 80 k. 8 K. 10 f.
 200 mm. 80 k. 8 K. 10 f., 150 mm. 80 k. 8 K. 00 f.
 200 mm. 80 k. 8 K. 10 f., 300 mm. 79-5 k. 8 K. 10 f.
 100 mm. 79-5 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 79-5 k. 8 K. 05 f.
 200 mm. 79 k. 8 K. 07-5 f., 300 mm. 79 k. 7 K. 90 f.
 100 mm. 78 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 75 f.
 Fejérmegyei: 100 mm. 79 k. 7 K. 95 f., 100 mm.
 78 k. 7 K. 85 f.
 Pestmegyevidéki: 300 mm. 79 k. 7 K. 90 f.,
 100 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 3480 mm. 78-5 k. 7 K. 65 f.
 Adai: 1900 mm. 76-5 k. 7 K. 75 f.
 Bácskai: 100 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 600 mm.
 77-5 k. 7 K. 85 f.
 Budai: 400 mm. 77 k. 7 K. 72-5 f.
 Bács-Almási: 2170 mm. 76 k. 7 K. 72-5 f.
 Padei: 730 mm. 76-7 k. 7 K. 62-5 f.
 Boszniai: 5450 mm. 74-5 k. 7 K. 40 f., 5600 mm.
 74-3 k. 7 K. 40 f.
 Raktáru: 1300 mm. 77 k. 7 K. 57-5 f.
 Rozs: 1000 mm. 6 K. 47-5 f., 500 mm. 6 K. 47-5 f.,
 100 mm. 6 K. 47-5 f., 500 mm. 6 K. 45 f., 750 mm.
 6 K. 45 f., 200 mm. 6 K. 45 f., 300 mm. 6 K. 45 f.,
 100 mm. 6 K. 45 f., 200 mm. 6 K. 45 f., 500 mm. 6 K.
 42-5 f., 400 mm. 6 K. 42-5 f., 300 mm. 6 K. 40 f., 200
 mm. 6 K. 40 f. készpénzfizetésre.
 Arpa: 230 mm. 5 K. 75 f., 300 mm. 5 K. 40 f.
 3 hó kpf.
 Tengeri: 300 mm. 6 K. kpf. hajóból.
 Luczerna: 20 mm. 6 K. kpf.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-
 utca. 1903. november 20-án. A székesfővárosi vásár-
 igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)
 Felhozott a szokott községekből 83 szekér réti
 széna, 12 szekér muhar, 15 szekér zsupszalma, 6 szekér
 alomszalma, — szekér takarmányszalma, — tengeri-
 szár, 2 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna,
 zabosbüköny, köles, stb.), 200 zsák szecska.
 A forgalom lanyha.
 Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna
 440-600, muhar 560-600, zsupszalma 240-260, alom-
 szalma 260-270, takarmányszalma —, tengeri-
 szár — kéve —, egyéb takarmány 420-420, zabos-
 büköny 480-480, lóhere —, luczerna —,
 köles —, sarju 460-460, szalmaszecska 360-360.
 Összes kocsiszám 120. Összes súly 144,000 kg.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e héten a forgalom kielégítő volt
 és szilárd irányzat mellett több tétel azonnali és későbbi
 szállításra a legutóbbi zárlatjegyzés szerint kelet el nagy-
 ban. Helybeli és vidéki egyesült szeszgyárak finomított
 szeszt adózva 147-50-148 kor., adózatlanul 48-49 kor.
 ajánlottak nagyban és 2-3 kor. drágábban kicsinyben.
 Élesztőszeszben az irányzat még mindig szilárd és
 több tétel adózva 148 K. kelet el Denaturált szesz gyér
 kinalatok és élénk fedezési vásárlások folytán 38-39
 kor. kelet hordóval együtt nagyban, Galicziából tartányaru
 35 K. volt ajánlva. Mezőgazdasági szeszgyárak részéről
 kontingens nyersszesz gyéren volt ajánlva és a kinalt
 tételek ab termelő-állomás 38-40 K.-ig találtak vevőre.
 Exkontingens szesz változatlanul jegyeztetik.
 A kontingens nyersszesz ára Budapesten 40-50-
 41-50 korona.
 Bécs. Kontingens nyersszesz 43.20-43.60 K.
 Prága. 133.75 K. adózott tripló és 42.50-42.50
 K. adózatlan szeszért.
 Klvitelre az ár —50 K. drágábban jegyeztetett.

Budapesti heti jegyzés:

	nagyban	kicsinyben
Finomított szesz	147-50-148	149-150
Élesztőszesz	147-50-148	149-150
Nyersszesz adózva	145-50-146	147-148
Denaturált szesz	38-38-25	38-50-39

Az árak 10,000 literfokként hordó nélkül bér-
 mentve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénz-
 fizetés mellett értendők.

Hideghusvásár az Orezi-uti élelmi piacon. 1903.
 november hó 20-án. (A székesfővárosi vásárigazgatóság
 jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről
 47 árus 51 drb sertést, — árus — drb süldőt, 1600 kg.
 friss húst, 800 füstölt húst, 1400 kg. szalonnát, 900 kg.
 hájas — kg. kocsonyahúst.

Videkről és pedig: Összesen 42 drb sertést.
 Forgalom élénk. Árak a következők: Friss ser-
 tés 1 kg. 128-138 fillér, 1 q 114-116 K., süldőhus
 1 kg. — fillér, 1 q — K., füstölt sertés 1
 kg. 128-136 fillér, 1 q — K., szalonna zsirnak
 1 kg. 128-136 fillér, 1 q — K., füstölt szalonna
 1 kg. 136-144 fillér, 1 p — K., háj 1 kg. 136-144
 fillér, 1 q — K., disznósír 1 kg. 80-104 fillér,
 1 q — K. kocsonyahús 1 kg. 60-80 fillér, füstölt
 sonka 1 kg. 136-160 fillér, 1 q — K.

Hideghusvásár a Garay-téri élelmi piacon. 1903.
 november 20-án. (A székesfővárosi vásárigazgatóság je-
 lentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 66
 árus 29 drb sertést, — árus — drb süldőt, 4000 kg.
 friss húst, 800 kg. füstölt húst, 1200 kg. szalonnát,
 400 kg. hájat, — kg. zsirt, — kg. kolbászt, — kg.
 hurkát, — kg. füstölt szalonnát, — kg. kocsonya-
 húst, — kg. disznósajtot, — kg. (— drb) sonkát, — kg.
 tőpörtöt.

Videkről és pedig: Összesen 231 drb sertés.
 Forgalom élénk. Árak a következők: Friss ser-
 tés 1 kg. 120-136 fillér, 1 q 108-114 kor. süldő-
 hus 1 kg. — fillér, 1 q — korona, füstölt
 sertés 1 kg. 152-160 fillér, 1 q — korona,
 szalonna zsirnak 1 kg. 128-136 fillér, 1 q — korona,
 füstölt szalonna 1 kg. 140-160 fillér, 1 q — korona,
 korona, háj 1 kg. 140-149 fillér, 1 q — korona,
 disznósír 1 kg. 152-152 fillér, 1 q — korona,
 kocsonyahús 1 kg. 72-80 fillér, 1 q — korona,
 füstölt sonka 1 kg. 180-200 fillér, 1 q — korona,
 kolbász 1 kg. —, disznósajt 1 kg. —, hurka
 1 drb —, tőpörtő 1 kg. — fillér.

Élelmi czikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

**Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetke-
 zet jelentése 1903. november 20-án.**

A piac képe a lefolyt héten nem változott, a
 szezonczikk, az almán (körtén) kívül még javított vágott
 baromfiiban voltak tekintélyesebbek a hozatalok. A gyü-
 mölcsfélék változatlan árban simán nyerne elhelyezést,
 míg vágott hizott ludak és élőbaromfi árjegyzései emel-
 kedő irányzatot követnek. Burgonyában és hagymában
 az utóbbi napokban élénkebb kereslet volt konstátálható,
 és különösen a hagyma árában állott be szembevető
 javulás. Vadfélékben a forgalom kielégítő volt, míg a
 vajpiacz megtartotta szilárd irányzatát.

Mai árak:

Husneműk: marhahus 112-120 K., helybeli
 borjúhus 100-130 K., vidéki borjúhus 75-112 K.,
 sertés 112-120 K., szalonna friss 108-140 K., sza-
 lonna, sózott 126-128 K., szalonna, füstölt 130-136 K.,
 szalonna, olvasztani való 133-140 K., háj 140-144 K.,
 sertészsír 136-138 K.
 Füstölt (vidéki) kgja 1-60-1-80 K., hazai sonka
 1-60-2- K., szalámi 3-3-3.20 K.
 Vad: nyul darabja 2-40-2-50 K., fogoly 0-80-
 1-30 K., fázán 2-3- K., szalonna 2-2-30 K.
 darabonkint. Özhus 1-1-20 K., szarvas —.70-80
 K. kgkint.

Baromfi-félék: élő tyúk 2-2-60 K., rántani
 való csirke 1-20-1-40 K., sütni való csirke 1-80-2-40
 K., kacsza, sovány 2-60-3 K., hizott 4-20-6- K., lud,
 hizott 10-16 K., pulyka, sovány 6-7- K., hizott
 8-10- koronával páronkint.

Vágott hizott liba 1-10-1-30 K., vágott hizott
 kappan, kacsza és pulyka 1-10-1-30 K. kg-kint.

Teavaj: (centrifugált) 2-2-30 K., főzővaj
 1-50-2- K. kgkint. Tehénturó kgja 18-32 fillér.

Zöldsefélék: Burgonya (waggonáru) sárga 340-
 380 K., róza I. 320-340 K., kifli fehér 600-800 K.
 100 mm-kint. Hagyma 50 kpos zsákokban zsákkal együtt
 3-80-4-50 mm-kint. Sárgaripa 3-5 K., petrezselyem
 3-5 K., szép vastagszárú torna 24-32 K. mm-kint.

Gyümölcsfélék: szőlő; chasselas 60-70 fillér,
 muskotály — fillér kgkint. Alma, válogatott első-
 rendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathan, Török-Bálint
 stb.) 40-50 K., másodrendű alma 20-30 K., harmad-
 rendű apró áru 12-20 K. métermázsnakint. Körte,
 elsőrendű 30-60 K., másodrendű 18-28 K. mm-ként.
 Mogyoró: 20-28 K., Dió: 44-80 K. mm-ként.

Méz: pergetett ákác 1-10-1-20 K., hárs —.80-
 1 korona kgkint. Gyümölcsíz 2 K. kgkint, szárított
 gomba 2-40-4 K. kgkint.

Tojás: bácskai 82-86 K., erdélyi apróbb áru 80-
 82 K. ládánként (1440 drb.), apadt 68-72 K.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

A vöröshere magajánlatok száma nagyon csökkent
 e héten; anélkül azonban, hogy ezen körülmény be-
 folyással lett volna az áralakulásra. Berlinből jelentik,
 hogy a belföldi jó termés következtében a jelenlegi
 jegyzések jogosultak, ellenben hamburgi értesítések
 szerint az idei európai termés alig fogja fedezni a szük-
 séletet. Tény az, hogy Amerika a mai napig csak mi-
 nimális mennyiségeket exportált.

Luczernamagot élénkebben ajánlottak, miért is
 az eladók szívesen engedték az árból. A forgalom azon-
 ban — vétekedv hiányában — meglehetősen csekély volt.
Takarmányrépamagvak. Az irányzat továbbra is lanyha
 maradt. Általában a jegyzések alacsonyabbak, mint a
 múlt év ugyanezen időszakában. **Baltaczimmag.** Aján-
 latok hiányában nem volt forgalom. **Féherheremag.** Ugy
 a kereslet, mint a kinalat csekély. **Fümagvak.** A jegy-
 zések változatlanok és a vétekedv lanyha.

Jegyzések nyersáruért 50 kg.-ként Budapesten.

Vöröshere mag	55-62- korona.
Luczernamag	54-60- ”
Féherheremag	65-70- ”
Baltaczim	14-15- ”
Komócsin fümag (Timotheus)	22-24- ”

Az Erzsébet-Gőzmalom-Társaság üzleti tudósi-
 tása a „Köztelek” részére. Budapest, 1903. nov. 15-én.
 Kötelezettség nélküli árak 50 kilónként, zsákostul, össz-
 súlyt tiszta súlynak véve, a budapesti vasuti és hajó-
 állomásokhoz szállítva:

buzaliszt:							
Sz.: 0	1	2	3	4	5	6	7
Ar: 13.-	12.60	12.-	11.50	11.20	10.50	9.90	9.20

8-as takarmányliszt	buzakorpa finom goromba
6.-	4.- 4.10

Rozsliszt:							
0	O/I	I	I/B	II	II/B	SR	III
11.-	10.70	10.40	10.10	9.50	8.80	6.10	5.70

Lujza gőzmalom r.-t. jelentése a „Köztelek”
 részére. Budapest, 1903. nov. hó 19-én. Netto-árak 50
 kgkint, Budapesten, elegysúly tisztasuléként, zsákostul.
 Kötelezettség nélkül.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ar K.:	12.90	12.50	11.90	11.50	11.10	10.80	10.-	9.30

71/8			8		
8.50			6.10		
Korpa: F. G.					
Ar korona: 4.- 4.40					

Rozslisztárak:							
0	O/I	I	FR	II	II/b	III	Rkorpa
K.:	11.30	10.90	10.50	10.10	9.70	9.-	7.70

Hedrich és Strauss „Királymalom” üzleti tudó-
 sítása a „Köztelek” részére 1903. nov. 20-án.

Rozsliszt							
Szám:	0	O/I	I	WR	II	II/B	III
Ar: Kor.	11.10	10.70	10.30	10.10	9.80	8.60	7.80

Köleskása					
Szám:	0	1	2	3	4
Ar: Kor.	12.-	11.50	11.-	10.50	9.75

Kukoriczadara: finom (polenta) közép goromba
 Kor.: 8.50 9.50 10.75

Rizstakarmányliszt Királyalmi dercze Takarmánydara
 Kor.: 0.- 5.20 4.80

Rizskorpa		Rozskorpa	
0.-		4.70	

Áraink 50 kg.-ként, helyben, elegysúly tisztasulék-
 nak véve, zsákkal együtt értendők.

Budapesti lóvásár.

1903. november 19.

Főlhajtattott:	Árak	(drb-kint korona)
Jobb minőségű hátszó	—	— drb
Könnyű kocsió (jukker)	40	300-490
Nehéz kocsió (hintós)	20	220-300
Igás kocsió (nyugati vér)	50	260-440
Ponny	—	—
Fuvaroslovak	160	120-240
Parasztlovak	360	38-140
Alárendelt minőség	95	—
Összesen	725	drb

Eladatlan maradt 359 drb

Irányzat: a vásár hangulata élénk.

Budapesti vágómarhavásár.

1903. november 19.

Főlhajtás összege:	Minőség szerint:
Uj főlhajtás 3550 drb	Elsőrendű hizott 138 drb
Mult vásárról	Másodrendű 2546 ”
visszamaradt — ”	Alárendelt minőség 660 ”
Összeg 3550 drb	Növendékmarcha 7 ”
Eladatlan maradt 19 drb	Bivaly 199 ”
	Összeg 3550 drb
Származási hely szerint:	Nem szerint:
Magyar eredeti 1209 drb	Bika 136 drb
Magyar tarka 149 ”	Ökör 2574 ”
Szerbiai marhák 2127 ”	Tehén 840 ”
Horvátors. marhák 23 ”	Bivaly — ”
Boszniai marhák 42 ”	Összeg 3550 drb
Összeg 3550 drb	

Árak

(100 kilogr.-kint élősúlyban minden levonás nélkül fillérekben)

	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	68-76	62-66	52-60
Tarka hizott ökör	68-78	64-66	50-62
Szerbiai ökör	62-68	54-60	46-52
Tehén	60-68	50-58	40-48
Bika	67-73	59-66	50-57
Növendékmarcha	—	44-64	—
Bivaly	—	34-44	—

Irányzat: élénk, árak változatlanok; csupán
 bikák ára javult 2-3 koronával, míg bivalyok ára 2
 koronával csökkent mmázsnaként.

Budapesti szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)

1903. november 19.

Table with columns: Főhajtott, Árak, Magyarországból élő borjú, Ausztriából élő borjú, Magyarországból élő bárány, Ausztriából élő bárány. Includes sub-headers for I. oszt. and II. oszt.

Összesen 289 drb

Budapesti gazdasági és tenyészmahavásár.

(Eredeti tudósítás a „Köztelek“ részére.)

1903. november 19.

Table with columns: Főhajtott, Árak, Elsőrendű magyar jármos ökör, Másrendű „, Alarendelt min. magy. járm. ökör, Tarka növendékfinó, Hízaltnivaló tinó, Tarka fejős tehén, Bonyhádi fejős tehén, Jármos bivaly, Tenyészbika.

Eladatlanul maradt... Irányzat: változatlan.

Budapest ferencvárosi sertésconzumvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)

1903. november 13-tól november 19-ig.

Table with columns: Heti főhajtás összege, Erkezett waggon, Erkezett összesen darab, Sertésköz-vágóhidre elszállított, Eladatlanul maradt.

Table with columns: N a p, Öreg nehéz párónként, Kanolt, Páronként, Páronként, Könnyű, Husos fajta.

Arak élősúlyban levonás nélkül jegyeztetnek. Irányzat: vásár élénk.

Budapesti kőbányai sertéspiacz.

(A kőbányai m. kir. állategészségügyi hivatal jelentése a „Köztelek“ részére.)

1903. november 18.

Table with columns: Állomány, Elszállítás, Sertésállomány volt, E héten érkezett, E héten érkezett, Szerbiából, Állomány összege, Elszállítás, Marad állomány.

Hizottsértés-árak:

(Megállapodás szerinti súly és 4% levonással kgr.-ként Magyar öreg nehéz, párja 400 kg.-on felül 112-156 fill.)

(Az alábbi árak páronként 45 kg. súly és 4% levonással kilogrammonként.)

Table with columns: Magyar fiatal nehéz párja, közép, könnyű, Szerbiai nehéz, közép, könnyű.

Irányzat: változatlan élénk.

Soványsertés-árak:

(Az árak 4% levonással élősúlyban értendők kg.-onként.)

Table with columns: Öreg 2 éven fölül, Öreg 2 éves, Süldő véssen átment, Süldő véssen át nem ment.

Irányzat: nagy kereslet folytán igen élénk.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Url Rezső sertésbizományos (VIII. ker. József-körút 22.) a „Köztelek“ részére.)

1903. november 18.

Table with columns: Sertésvéssonátment, Sertésvéssen átment, Irányzat: üzlet szilárd.

Bécsi szurómarhavásár.

1903. november hó 19

Table with columns: Főhajtott, Árak, Élő borjú, Leölt borjú, Leölt bárány, Élő sertés, Leölt sertés, Leölt juh.

Összesen 6378 drb Irányzat: lanyha; az árak 4 fillérrel hanyatlottak.

Bécsi sertésvásár.

1903. november 17.

Table with columns: Főhajtás, Származás szerint, Minőség szerint, Magyarországból, Husos, Magyarországból, Zsirfajta, Galicziából, Osztr. tartományokból.

Eladatlan maradt... Összesen 10369

Arak: (kilogrammonként élősúlyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Table with columns: Elsőrendű nehéz magyar, Könnyű és szedett magyar, Öreg nehéz és közép magyar, Német és lengyel husfajták.

Irányzat: élénk, zsirsértések magasabb, husser-tések csak némileg magasabb árat értek el mint a mult-hetiek.

Bécsi juhvásár.

1903. november 19.

Table with columns: Főhajtás, Arak, Magyarországból, Angol husos ürök, Elsőrendű hizott ürű, Középm. hizott ürű, Osztrák tartományokból, Kecse, Bárány.

(Az árak kg.-ként fillérekben, élősúlyban fogyasztási adó nélkül értendők.)

Irányzat: a rendkívül gyenge felhajtás folytán az tizlet pang.

Ingtatlanok árverései (40,000 korona becs-értéken felül.)

Kivonat a hivatalos lapból.

Table with columns: November 23. Zilahi, November 23. Zombolyai, November 23. Budapesti, November 24. Ujpesti, November 25. Budapesti, November 25. Zalaegerszegi, November 26. Sz.-szombati, November 26. Budapesti, November 27. Budapesti, November 28. Budapest, November 30. Sziraki, November 30. Beregszászi, December 1. Bpesti I-III.

Table with columns: December 1. Budapesti, December 1. Budapesti, December 2. Budapesti, December 3. Budapesti, December 3. Marosvásárhelyi, December 3. Budapesti, December 4. Budapesti, December 4. Budapesti, December 5. Szombathelyi, December 5. Ujpesti, December 7. Nagynyedi, December 7. Budapesti, December 9. Nagynyedi, December 12. Budapesti, December 17. Ipolysági, December 18. Budapesti, December 29. Budapesti, December 30. Miskolczi, December 31. Körmenyi, 1904. Maros-Ludasi, Január 8. Ipolysági, Február 25. Ipolysági, Január 22. Aradi.

Szerkesztői üzenetek.

B. Zs. urnak Pla-Furkó. Duppaui zabot eladásra ajánl Vertán Zoltán földbirtokos, u. p. Szombatság, Bihar megye.

H-y A-r urnak. Sziveskedjék velünk közölni, hogy mi az a répasalak, mert ilyenüvü trágyát nem ismerünk és azért nem tudjuk megmondani, hogy helyese annak alkalmazása vagy sem.

K-r A-r urnak. A káposztát legczélsezerübb a szándékolt módon eltartani, arra ügyelve, hogy csak annyi polyvát használjon fel, amennyi a káposzta nedvének felszívására szükséges.

T-es J-ő urnak. Fák alatt csicsókát természetesen nem lehet, könnyü földben, ha az tavasszal csak rövid ideig tulnedves, igen.

Sz. F. urnak. A perjét vagy taraczkot tengeri-termesztéssel soha sem fogja kiirtani. A taraczkirtásnak egy biztos módja van, nyáron ismételt talajhántással a talajba fojtani. Részletes tájékozást szerezhet erről Cserhádi S. Általános növénytermesztéséből.

B-I D-ő urnak. A takarmányrépa lefejelésének semmi előnye nincs, sőt az határozottan káros. A mag-répatermesztésről tájékozást szerezhet Cserhádi S. Különleges növénytermesztéséből.

Advertisement for 'Első Magyar Gazdasági Gépgyár' featuring '2500 gözcséplőkészlet' and 'Első Magyar Gazdasági Gépgyár részvény-társulat Budapest, VI., Váci-ut 19.' Includes contact information for Morzsolók and Répavágók.

!! Pénz és időmegtakarítás !!
Telefon,
Táviro, házisürgöny
Villámhárító,
Villamvilágítás.

A „hangosan szóló rovátkás graphit mikrofon“ feltalálói és a szabadalom egyedüli tulajdonosai.

☛ Több mint két millió használatban. ☛

Gazdasági telefon, továbbá villámhárító, házisürgöny és villamvilágítási berendezések szakszerű kivitelét, a legmesszebb menő jótállás mellett vállalják el.

Deckert és Homolka elektrotechnikai gyár

Hazai ipar!
250 munkás.

Budapest, VI., Izabella-utca 86.

☛ Arjegyzék és költségvetés ingyen. ☛

Honi gyártmány!
250 munkás.

Gazdák ne vegyetek erőtakarományt!

mielőtt meg nem győződtek a

≡ MOLASIN ≡

erő- és egészségi takarmány

kitünő használhatóságáról. Ezen takarmány jobb és olcsóbb mint bármely más melasse takarmány s kitünő eredménnyel használható

lovak, tejelő-, hizó- és igásmarhák, juhok és sertéseknél.

Molasin nem tévesztendő össze kevés értékű, s mégis drágább, ugynevezett melasse erőtakarománnyal, melylyel rossz eredményeket értek el. Ára egész vagon vételénél **4 korona 75 fillér** per 50 kgr. zsák nélkül, készpénzfizetés mellett, Pernhofen (Alsó-Austria) gyári állomástól.

☛ Prospektusok és minták kívánatra küldetnek. ☛

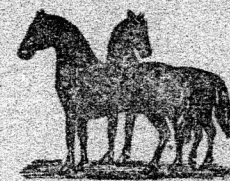
STEIN CAMILLO, Budapest, V., Mérleg-u. 11.

(Magyar Kiviteli és Csomagszállítási Részvény-Társaság) BÉCS, I., Bartensteingasse 8

A „Molasin“ rendkívüli használhatóságának bizonyítékai:

A cs. és kir. udvari istálló állandóan 4 év óta használja.
 Wankó Alajos nagyfuvaros eddig 20 vaggont használt.
 A Vienna General Omnibus Co. Ltd. Bécs eddig 140 vagon Molasint rendelt.

A Döry József dombóvári ménese rendelt:
 1901-ben 5 vaggont,
 1902-ben 7 „ „
 1903-ban 11 „ „
 1617 23 vagon.

Lovaknak!

Szentmihályi-féle

„VIKTORIA“

ERŐSÍTŐ FOLYADÉK (Restitutionfluid)

A m. kir. földművelésügyi miniszterium 31289-903. sz. rendeletével engedélyezve.

Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Kapható minden gyógyszerárban. Budapest Török József gyógyszerárban és Kochmeister Frigyes drogeriáiban. Készíti:

Szentmihályi Gyula gyógyszerész,

1826 **Balaton-Boglár,**

Ára 2 korona 40 fillér.

Schenker és Társai, Hoffmann S. és V., Kohn E. és Mittler
KÜLÖNVONAT IRODAJA.

Különvonatunk közlekedik minden szerdán és szombaton

Bővebb felvilágosítást ad a

KÜLÖNVONAT IRODA Budapest, V., Nádor-utca 20.

Telefon: 44-71.

1529

A szemétkben is kincset lelhetnek mindazok,

kik megismerkednek az országzerte elismert, kitünő szerkezetű és legolcsóbb, **eredeti „Kalmár“-féle gabonatisztító gépek és rosták** sokoldalú előnyeivel. — Sziveskedjen ☛ **vagyongyűjtés ezéjából** ☛ ezen kiváló magyar gyártmány legújabb ingyen árjegyzékét kérni: 1540

☛ **KALMÁR ZS. UTÓDA**

különleges terménytisztító gépgyártól,
Hódmező-Vásárhelyről,

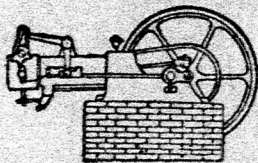
☛ melynek áttekintése után tisztában lesz ön a dolog valóságával.

zz Legkitünőbb egyszerű szerkezetű zz

benzin és gázmotorok

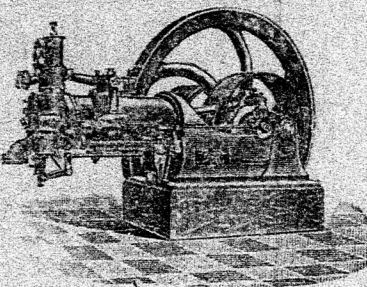
jótállás mellett kaphatók:

BECK és GERGELY cégénél

BUDAPEST, V. ker.
Váci-ut 12. szám.
Tessék árjegyzéket
és ajánlatot kérni.

Közel 8000 motor 60.000 lóerővel a legteljesebb megelégedésre szállítva.

Drezdai motorgyár r.-t.

(ezelőtt Hille)

fióktelepe és műhelye
GELLÉRT IGNÁCZ ÉS TÁRSÁ-nál
Budapest, VI. Teréz-körút 41.

Telefon 12-91.

Ajánljuk az elismert legjobb, legtökéletesebb, legtartósabb gyártású, legegyszerűbb kezelésű és legolcsóbb üzemű drezdai benzin-motorokat, lokomobilokat és drezdai gázfejlesztős (generátoros) motorokat.

Darálásra, malomüzemre, takarmánycamrákba, tejgazdaságoknak, favágáshoz, vízemelésre, csépléshez és minden más munkára a legelőnyösebb üzemgépek.

Referenciák: a legelőkelőbb uradalmak, malomüzemek és legkülönbözőbb iparvállalatok.

A drezdai motor minden kiállításon és munkaversenyen a legelődjakkal lett kitüntetve. 1542

64 kitüntetés és 8 állami érem.

WEGMANN hengerszékgyár, Zürich

vezérképviselete **Jakab István** malomépítészete
Budapest, II. ker., Horvát-utca 23. szám.

Porcellán hengerek
Daráló hengerek
Combinált hengerek
Malomjáratok
Malomgépek

Olajmalmok
Mótorok
Transzmissiók
Szijjak, Selymek
Eszközök stb.

Számtalan elismerés és kitüntetés.
Uj rendszerű minta-malmunkat kérjük meglátogatni.
Tessék árjegyzéket kérni. 1238

Alanti uradalomnál körülbelül

100 drb 1 éves tiszta mongolicza fajta tenyészkocza eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Szent-Ivány Oszkár ferendiai birtokigazgatósága

Ferendia (Temesmegye).

MEGJELENT

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán
az O. M. G. E. titkárjai szerkesztésében

KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR

1904. ÉVRE.

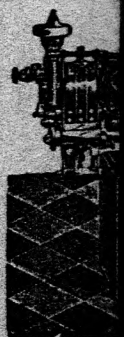
A "KÖZTELEK ZSEBNAPTAR" ezen TIZEDIK ÉVFOLYAMA régi köntösben, javított és tetemesen bővített tartalommal bír. A "KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR" minden más zsebnaptárt nélkülözhetővé tesz. — A "KÖZTELEK ZSEBNAPTAR" ára az O. M. G. E. TAGJAI és a "KÖZTELEK" előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt 3 korona 50 fillér.

Megrendelhető a

"KÖZTELEK" kiadóhivatalában

BUDAPEST, IX. kerület, Üllői-ut 25. szám.

"M

T

a le
az ös
éppe
Ezen
hatós

Kalm

a Tho

Övake
től és
vődg
= ko

Közönséges tükésdrot.

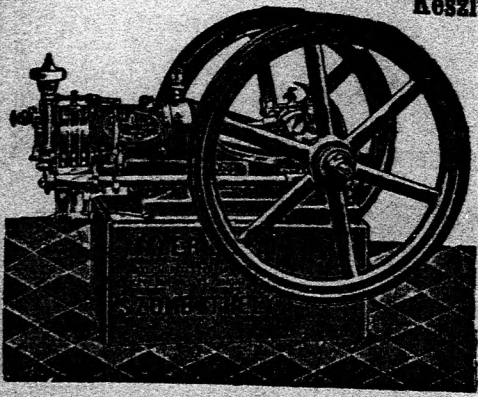
THO

FOS

az összes kal
Ezen Tho
letek alkalm
Cse
A "Lohere"
Árajnlat
séggel szolgál
Cse

LÁSZLÓ

„MAYER“ gépgyár vas- és fémöntőde részvénytársaság, Szombathely

Készít: **Benzinmotorokat** 2-50 lóerig, stabil és locomobil alakban egyszerű könnyen kezelhető szerkezettel. Megbízható és legolcsóbb üzemi gazdaság és kisipar részére!

Benzin-mótoros (lokomobil) cséplőkészleteket

560 mm-től 1250 mm. dobszélességig! Mindennemű gazdasági gépet mint különlegességet! Kétféle szerkezetű borsajtókat minden nagyságban, kivált legjobb szerkezetű szabad. víznyomású (hidraulikus) borsajtókat.

Malomépítészeti: Új hengerek, használt hengerek rovatkolása. Minden e szakmába vágó gép gyártása.

Osborne D. M.-féle amerikai arató- és kaszáló-gépek magyarországi kizárólagos képviselőse.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kívánatra minden szükségletre külön költségvetés.

THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya

az összes kalászosok és kapások alá, valamint a rétekre. Hatása éppen oly gyors, de tartósabb, mint a szuperfoszfáté. Ezen kitűnő műtrágyát úgy összefoszforsav, mint citromsavban oldhatóság és porfinomság szavatolása mellett pontosan és lelkiismeretesen szállítja

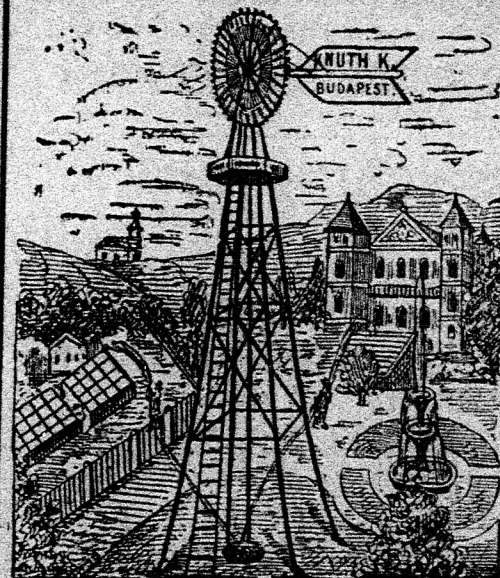
Kalmár Vilmos, Budapest, VI. Teréz-körút 3.

a Thomas-salakgyárak, Berlin, W. vezérképviselője a magyar korona országainak területén.

Óvakodjunk a hamisításoktól és csak csillagvédjeggyel ellátott zárlatokat vegyünk át.

Minden zsák ólomzárattal és tartalomjelzéssel van ellátva

Knuth Károly

mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:

BUDAPEST, VII., Garay-u. 6-8. sz.

Elvállal: Kőszent, víz-, lég- és gőzfűtések, légszusz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, closettök, szivattyúk, vízerművel emelőgépek stb., nemkülönben kőszent-, olaj- és petróleumváltókat nyert gázok értékesítését, cölöző készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek.

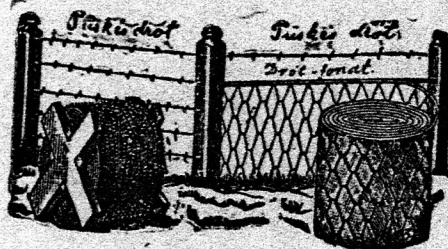
VV Legjobb minőségű VV kőanyag-csövek raktáron.

Olcso

Felten & Guillaume

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Bruck a. d. Muhr vas, acéllárak és sodronyipar

Kerítésdrótok és fonatok, oxinikezett acél tűskés kerítésdrótok mint újdonság. Acél egyszerű tűskés kerítés drót.

Tartós.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

egy is mint a **Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége**

Alakult 1900. erkölcsi támogatásával. Alakult 1900.

Kormány hozzájárulásával

Alapítványok

Tartalékok

BIZTOSITÉKI ALAP:

400,000— kor.

1,268,120— "

190,400-30 "

Összesen: 1,858,520-30 "

Első évi felesleg: 90,349— "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módok szerint.

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

A "Lóhere" védjegyű **THOMAS-SALAK**

a legjobb és legolcsóbb

FOSZFORSAVTRÁGYA

az összes kalászosok, lóhere, takarmány és kapásnövény, valamint rétet és legelőkre. Ezen Thomassalak hazánkban, a legutóbbi években eszközölt trágyázási kísérletek alkalmával, kizárólag kitűnő eredményt mutatott fel.

Csak a "Lóhere" védjegyű Thomassalak származik a csehországi Thomasművekből.

A "Lóhere" védjegy kezességet nyújt az áru föltétlen tisztasága, idegen anyagoktól való mentessége és legnagyobb mérvű oldhatósága tekintetében. Árjajánlatok, szakiratok és bármely irányban kívánt felvilágosításokkal készséggel szolgál a

Csehországi Thomasművek eladási irodája, Bécs.

Vezérképviselője Magyarországon:

LÁSZLÓ MARCELL Budapest, VI. Teréz-körút 22.

Megjelent:

Mezőgazdasági szeszgyártás.

Irta:

Zalka Zsigmond

a kassai m. kir. gazdasági tanintézet tanára és a m. kir. szesz-kísérleti állomás vezetője.

Ára 7 korona.

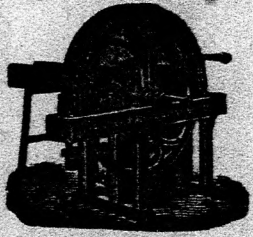
Megrendelhető szerzőnél, Kassa (gazdasági tanintézet.)

SACK RUDOLF egyedüli képviselője Magyarországon

PROPPER SAMU

Budapest, Váci-körút 52. szám.

Előre boesátva, hogy Sack Rudolf világhírű gyártmányai eredeti minőségben csak nálam kaphatók:

Ajánlom közkedveltségű *egytemes és többvasú elémén* kívül sík és dombos talajra egyaránt kitűnően alkalmas *sorba- és szárva vető gépeimet*

**szecs kavágo-,
répavágo gépeimet.**

Kézi, járgány- és gőshajtásra

**Járgányaimat, =====
takarmánypároló**

a jelenkor legjobb szerkezetű kézhékelmet s minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket. Minderről kimerítő árjegyzék és kérésre felvilágosítások.

Jahn betéti társaság Arnswalde-ban

ajánlkozik

burgonya-, tengeri-, buza- és rizskeményítő-gyárak valamint syrup- és dextrin-gyárak berendezésére és átalakítására

»»»»» Költségvetések és tájékoztatók díjmentesek. «««««

Magyarországi vezérképviselők:

Győző Béla és Társa, Budapest, V., Lipót-körút 18.

A cséplőgépeknél készletben tartandó első segélynyújtáshoz szükséges szerek

a m. kir. belügyminiszter 73595/IVb. körrendelete értelmében legkötünőbb minőségben jutányos áron kaphatók

Detsinyi Károly a „KIGYÓ”-hoz Budapest, Fürdő-u. 10.
Árjegyzékkel kívánatra szolgálók. — Pontos címezést kérek.

Magy. kir. államvasutak 146978/903. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETÉNY.

A magyar királyi államvasutak igazgatója az 1904. évi január hó 1-től december hó 31-ig esetleg a következő két évben, tehát az 1906 év végéig évenként szükséges, 1000 métermázsa gyapotfonal, csapágyakhoz 800 kilogramm gyapotfonal kenőbelekhez 800 kilogramm gyapufonal kenőbelekhez szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az igazgatóság jogában álland a fenti mennyiségekből 25% erejéig többet vagy kevesebbet megrendelni.

Ajánlat tehető egyes anyagokra és kisebb mennyiségekre is; egy vagy három évre is.

Az ajánlatok ivenként egykoronás okmánybéllyel ellátva és lepecsételve legkésőbb 1903. évi november hó 26-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési szakosztályánál nyújtandók be.

Bánatpénzképpen az ajánlott anyag egy évi értékének 5%-a legkésőbb 1903. évi november hó 25-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál teendő le.

A szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 112291/96 sz. általános szállítási feltételek és az ajánlati felhívásban foglalt minőségi feltételek.

A pályázati és szállításra vonatkozó egyéb részletes modozatok az ajánlati felhívásban foglaltatnák, mely az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál, sz. üzletvezetőjeknél, valamint a kereskedelvi és iparkamaránál betekinhető.

Az anyag és leltárbeszerzési szakosztály ezen ajánlati felhívást ingyen adja ki esetleg postán is megküldi.

Budapest, 1903. évi október hó 17-én.

(Utányomás nem díjaztatik).

Az igazgatóság.

E hó végén jelenik meg

— A —

Gazdasági

Számviteli Naptár

1904. évre. Szerkesztő: SZILASSY ZOLTÁN az Országos Magyar Gazdasági Egyesület szerkesztő-titkára. Kiadja az Országos Magyar Gazdasági Egyesület. Ára portómentes küldéssel 1 korona 80 fillér. Ajánlott küldéssel 2 korona. Egy diszes s teljesen vászonba kötött, naptár részzsel és gazdasági tudnivalókkal ellátott nagy alakú egyszerű számviteli könyv, a melyet minden gazda számvitelének bejegyzésére az egész éven át használhat. Előfizetéseket elfogad

a "Köztelek" kiadóhivatala, Budapest

IX. kerület, Üllői út 25. szám (Köztelek).

A Párisi világiállításon
„GRAND PRIX“ a legnagyobb
kitüntetés.

A m. kir. államvasutak gép- gyáranak vezériggnöksége

Budapest, V., Váci-körut 32.

ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőzeséplőkészleteit,
14, 16 és 20 lóerejű compound lokomobiljait

„Millennium“ legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó és kéveköto aratógépeit

továbbá: aczélöntésű ekefővel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Magy. kir. államvasutak. Cl. 1903.

HIRDETMÉNY.

Osztrák-magyar-boszniai vasuti kötelek (Helyesbítések a II. rész 2. füzetben.)
Az osztrák-magyar-boszniai vasuti kötelekben 1903. július hó 1-től érvényes
II. rész 2. díjszabási füzetben az alábbi helyesbítések vezetettnek keresztül.
A 23. lapon foglalt A) csomóponti díjszabásban Lukavác állomásnál a II. osztály díjtétele 192 fillérről 196 fillérré.
A 3. kivételes díjszabásban a 36. lapon a Laibach-Doboj viszonylatra nézve
a) alatt foglalt díjtétel 357. fillérről 457 fillérré.
A 18. kivételes díjszabásban a 60. lapon a Graz-Donja-Tuzla viszonylatra b)
alatt foglalt díjtétel 475 fillérről 473 fillérré, a Graz-Sarajevo viszonylatra ugyancsak
b) alatt foglalt díjtétel pedig 769 fillérről 767 fillérré helyesbítettik.
Budapest, 1903. október 19-én.
A m. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.
(Utánnymás nem díjazatik.)

Egészséget a betegnek erőt a gyengének!

Jurisics Miklós felszabadított a török járom alól és Jurisics Péter
gyógyszerész Pakráczon megszabadít a betegségtől kitűnően ható sze-
rei által.
A Jurisics-féle Pakrácz cseppek oly csodaszertől bal-
zamban sem volna a-
bad hiányozni, mert a
Juri-ics-féle Pakrácz cseppek
oly előnyvel bírnak, hogy MINDEN BAJ ELLEN használhatók és
mindig csodaszertől
hatással van. A
Jurisics-féle Pakrácz cseppek
legbiztosabban gyógyítják a gyomorbajt és székrekedést, gyomor-
göresét, rendetlen székürülést, étvágytalanságot, aranyeres bántal-
makat és ezzel kapcsolatos fejfájást, gyomorgéget, felbűffogést,
mindenfajta gyomorkatarást, de a legfényesebb sikerrel alkalmazták
sápkort, szédulést és
különböleg is, nevezetesen daganatok, égési sebek, szaggas és köszvényes bántalmaknál,
mert a hol semmiféle
Jurisics-féle Pakrácz cseppek már rövid használat
szer nem használát, ott a után nemcsak enyhít-
ést, de gyógyulást hozott. Ezt számtalan hálanyilatkozat minden országból bizonyítja.
A Jurisics-féle Pakrácz cseppek megrendelhetők közvetlenül

JURISICS PÉTER gyógyszer- PAKRACZON, 601. SZ.

Árak használati utasítással, léda és postaköltséggel:
12 üveg --- kor. 5.- 36 üveg --- kor. 12.40
24 „ --- „ 8.60 48 „ --- „ 16.-
Minden 12 üveg után egy üveg Pakrácz cseppek
ráadásul ingyen.

Köhögés, tüdőfájás, torokbaj, rekedtség,
nehéz lélegzés, oldalnyilalás, influenza és
hurut ellen felülmulthatlan szer

a Jurisics-féle Szlavoniai növénynedv.

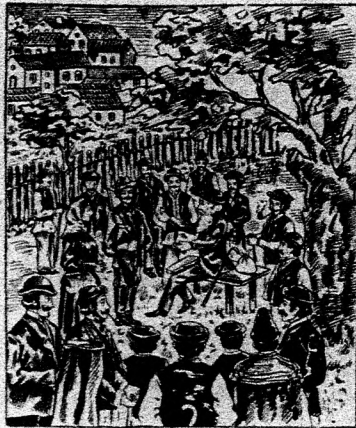
Ára: 2 üveg kor. 3.40, 4 üveg kor. 5.80, 6 üveg kor. 8.20
Hideglelés és láz ellen kitűnő
szer a „Febri
Fugo“, mely rendkívül gyorsan és biztosan
hat. — Ára: 2 üveg kor. 4.20, 4 üveg
kor. 7.-, 6 üveg kor. 10.-

Szlavoniai növénynedvből és „Febri Fugo“-ból
két üvegnél kevesebbet nem lehet rendelni. Ezek
rendelésénél is egy üveg Pakrácz cseppek in-
gyen kapunk.

Jelszavam: Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!

Főraktár Budapesten:

TÖRÖK JÓZSEF gyógytárában Király-utca 12. sz.

Vidmarics Péter magyarázza
a Pakrácz cseppek csodaszertől hatását.

Arverés utján sikerült

egy nagyobb mennyiségű férfiruha-szövet-raktárt potom áron meg-
vásárolnom, ami által azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy
amig ezen olcsón vásárolt ruhaszövet-készlet tart, hal-
latlan olcsón szállíthatok vidékre bárhová egy teljesen kész férfi-
öltönyt mérték után készítve a legjobb minőségű, tartós,
fekete, sötétkék, barna vagy szürke színű gyapjuszövetből, téli
kabátot ugyanilyen színekben, jó meleg és finom posztóból,
elegáns kivitelben és remek szabásban.

Egy férfi-öltöny vagy téli kabát 15 forint.

Ki nálam ruhát rendel, nem tartozik a teljes 15 forintot azonnal kifizetni,
a ruhát csak 10 forint utánvét mellett küldöm, míg a hátralévő 5 forint a ruha
átvételétől számítva 30 napra rá kifizetendő.

Mintákat a nagy forgalom miatt nem küldök. Megrendelést eszközölni a leg-
czélsezerűbb az alanti mértékutasítást kitölteni, vagy egy viselt ruhát beküldeni,
de meg kell nevezni, hogy milyen színben kívántatik a ruha. Minden megren-
delés 5-6 nap alatt elkészül és szállítatik, csakis 10 frt utánvét mellett.

Kiváló tisztelettel

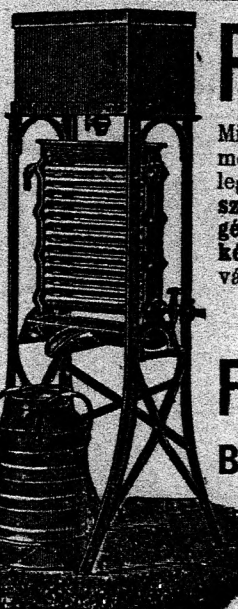
Lichtmann Sándor férfiszabó-mester

Budapest, VII/10., Rottenbiller-utca 4/b. sz.

A kabát számára	cm.
Háthossza (a gallérvarrástól kezdve)	
Ujjahossza (a hát ujjavarrásától a man- chettáig)	
Mellbősege (a mellényen át a hóna alatt a mellén és hátán át mérve)	
Hasbőség (a mellényen át a has és a hátón át mérve)	
A nadrág számára	cm.
Belső nadrághossza (a lábköz-varrástól kezdve egészen a cipő sarkáig megmérve)	
Téli kabát számára	cm.
(Háthossza (a gallérvarrástól kezdve)	
Mellbőség (a kis kabátón át a hóna alatt a mellen és a hátón át mérve)	
Hasbőség (a kabátón (saccon) át a has és a hátón át)	

VAKVITELI Fűszervaját, évi köles mellett minden meny-
nyiségben a legmagasabb áron át-
vesztünk. Kibőveltség: Tejtele-
pok és tejszövetek kész berendezése
és azok által termelt vajnak átvétele.

Fontos a tejgazdaságban!

Minden gazdának tudnia kell, hogy vannak most
modern tejgazdasági gépek, melyekkel a legtöbb és
legfinomabb tejavaj készíthető. Tejgazdasági és tej-
szövetkezeti berendezések, separatorok, vajköpülő-
gépek, vajgyurók, tejhűtők, tejkannák, tejlvasgáló
készülékek és mindennemű a tejgazdasági szaktá-
vágó szükségleti cikkek legelőnyösebben beszerezhetők

az Első Magyar Tejgazdasági Gép- és Eszköz-gyártól Fuchs és Schlichter Budapest, VI., Jász-utca 7. szám.

Arjegyzéket, költségvetéseket, terveket ingyen
és bérmentve küldünk szét, ugyancsak díjmen-
tesen adunk tanácsot bármely tejgazdasági
kérdésben. 1504

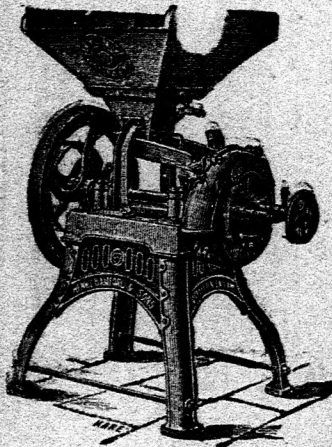
93.
SZECH
Burgó
Casali-
tású, v
Az Alf
legtökélet

SZECSKAVÁGÓ és RÉPAVÁGÓ-GÉPEK

kézi- és erőműhajtásra

Burgonyamosó és osztályozó gépek.

Casali-féle szabadalmazott erőhajtású, valamint egyes és kettős **TENGERI-MOR SOLÓK** kézihajtásra,

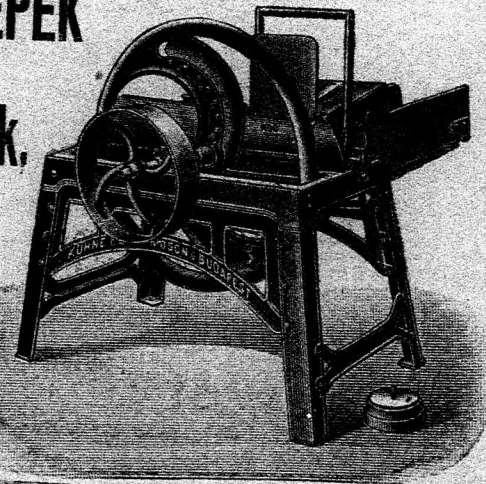
„Rapid“ darálók
Takarmányfülesztők,

Teljes takarmánykamara felszerelések

melyek sok évi tapasztalatok alapján, a helyi viszonyokhoz mérten, díjmentesen szervezettek, legjobb szerkezettel és gondos kivitelben szállítandók

KÜHNE E. hazánk legrégebbi gazdasági gépgyára által **MOSONBAN.**

Főraktár: BUDAPEST, VI. ker., Váci-körút 57/a. sz.

Bükköny

tiszta és zabos legjobb minőségben, egyéb tavaszi vetőmagnak és tarkabab cseléd-conventionak kaphatók

1650

Löwy J. Józsefnél
terménykereskedő, NAGYVARAD.

Slavoniai vető makkot.

Elsőrendű nyeles makk (Querc. pedunculata), elsőrendű fűrtös makk (Querc. sessiflora) jótállással csiraképeségért, az őszi és tavaszi időnyre legutányosabban szállít a világhírű vinkovcei erdőkerület erdeiből 1864 **JAKOB SPITZER, VINKOVCE (Slavonia).**

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

által a legutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2½, egész 12 lóerőig, szalmakaralósók, járgány-cséplőgépek, lóharc-cséplők, tisztító-rosták, konkolyosók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, „COLUMBIA-DRILL” legjobb sarvtörőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, fűtő-malmok, egytemes acél-akák, 2- és 3-vasú akák és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Bérlés.
1700 m. hold fekete föld dohány-engedéllyel, vasút m. llet, kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 4590

Sovány tej,

literenként 20—50 fillér értékesítés garantálva, a sovány tejnek legelőrendű vizen uszó toltette-tejszappanná vagy tej-mosószappanná való feldolgozása által. Gép nem szükséges hozzá. Új szabadalom. Mintát és közelebbi értesítést küld: 1687

A. Janitzky
Prag-Weinberge 325.

Parasztolajpogácsát, u. m. tiszta ropozó, lók-mag és napraforgópogácsát ajánlunk, franco minden állomásra, ugyanintén vető-bükkönyt a legutányosabban áron kisebb és nagyobb mennyiségben. Klein Ferenc és Fia, Budapest, VI. Andrássy-út 64. sz. 4571

Bedőházi Pál urad. tisztartó **Kutyfalva, Alsó Fehér-m., megbízásokat fogad el írás ökör, lekötni való ökör, tinó, üsző, tehének és borjak megvételére.** Szíves megkeresést kér:

Bedőházi Pál, Kutyfalva
Vasúti megállóhely helyén. 1422

Bérbe adó

egy 1000 és egy 2000 holdas

kitünő birtok.

Felvilágosításal szolgál **Kövesdy Jenő**
Nagykanizsa.

Hansen Chr.-féle kitűnő, — használatban legelőcsőbb tejgazdasági segédeszer —

sajtojtó

ojtópor, ojtóábiák, vaj- és sajtfestékek, savjelzők, továbbá: thermometer, mérőüvegek, tejszűrők, kelesztők, vaj- és sajtfőzők, a egyáltalában minden a tejgazdaságban előforduló minden szükségleti cikk legolcsóbban kaphatók:

Pich Bertá-nál
Königl. Weinberge (bei Prag) Karlstrasse 8.
Szakteljesítésként ajánlva: „Kleine Anleitung zum Molkereibetriebe”. 3. kiadás. Árs 1 kor

Mezőgazdaság

és erdőgazdasági foglalkozások nyugdíjintézte. Ezekről biztosítástokat: nyugdíjra, rokkantsági díjra és örvénydíjra, mezőgazdasági, erdőszőlő és szőlő rokon foglalkozású egyének számára a legolcsóbb díjtételekkel, mert nem nyeresékesre alakult vállalat. Kívánatra alapezabály díjtételekkel és bővebb felvilágosításal szolgál az igazgatóság: Budapestben, Köztelek, Ullői-út 25. szám.

Hirdetések felvételnek a „Köztelek” kiadóhivatalában Budapest, Ullői-ut 25

Alfa-Separator Részvény-Társaság, Budapesten.

Tejgazdasági gépgyár.

Iroda, raktár és gyártelep: Budapest, VI., Lomb-utcza II.

Alfa-Laval Separatorok (tejfőlöző gépek) kézi- és erőhajtásra.

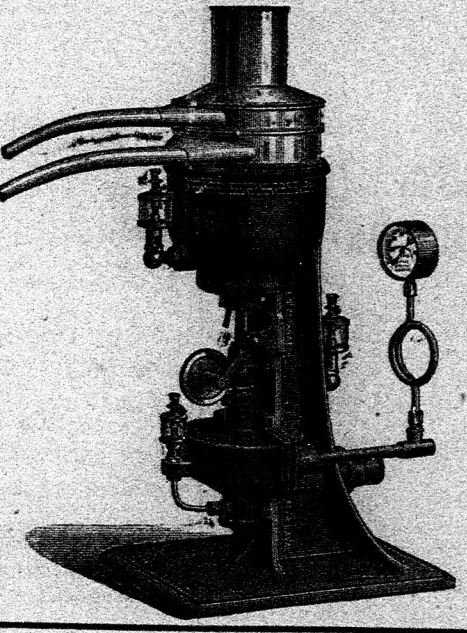
Alfa-Separatoraink eddig több mint 560 első díjat nyertek. Évi gyártás kb. 60.000 darab. Az Alfa-Separator a legtekéletesebb fölözőgép.

Tejszállító kannák, Fejőedények, Tejhütők, Előmelegítők és pasztörizáló készülékek, Vajköpülő és vajgyártó gépek, A sajtgyártás eszközei, Tejszűrők, Tejszűrő készülékek, Mindennemű tejgazdasági eszközök és gépek

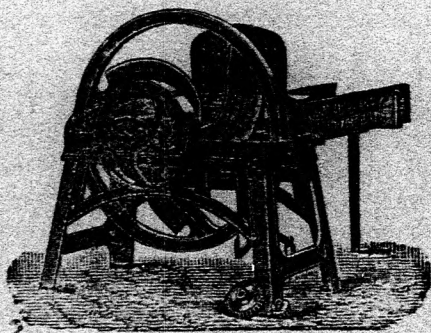
a legjobb kivitelben!

Tejszövetkezetek és tejfeldolgozó telepek berendezése s ujjá alakítása.

Díjtalan tanácskozás minden tejgazdasági kérdésben! Árjegyzékek, tervek és költségvetések bérmentve

Balesetek

kizárva!

Szecska vágók szab. önműk. kiemelővel, répa vágók, darálómalmok.

Gőzfűllesztő-készülékek! legujabb, legkényelmesebb szerkezetben

UMRATH ÉS TÁRSA mezőgazdasági gépgyárosoknál BUDAPEST,

V. ker., Váci-körút 60. szám. Gőzeséplőkészletek 10 lóerőig. Ipari mozdonyok 100 lóerőig.

4 db legujabb rendszerű 19-soros Sack gyártmányú tolókerekű vetőgép, igen jó karban, jutányosan eladó. Bővebbet: Lederer Béla, Budapest, Izabella-utca 8. 4572

Eladó számfelüti 198 darab felületű fésűs anyagbika, 118 darab apóca és 5 darab kos a nagymajori gazdaságban (posta: Ohatkócs, vasútállomás Nagymajorban.) 4498

Mangalicza koczkát tiszta tenyésztésből, 10-15 darabot keresek azonnali felbuzgására alkalmasakat. Ajánlatokat tessék, az ár megjelölésével, Tarnóczy József névre, Pénz, (Nógrádmegye) Vác mellett intézni. 4533

Marhát telelésre 40-50 darabot elvállalok kitűnő szénára télen, legelőre nyáron. Feltételek egyezség szerint. Növendék-marhát előnyben részesítek. Ajánlatokat tessék Tarnóczy József névre címezni, Pénz-re (Nógrádm.), Vác mellett. 4534

Eladó tellivér arabs, párban behajtott, gyors, sötétszürke 16, 157 cm. magas, 4-5 éves, női fogatnak alkalmas, 2000 koronáért. Czim a kiadó hivatalban. 5432

Vöröstarka tinó és üsző teljesen prima, 1-2 esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható olcsó áron. Későbbi, ugyancsak jármos és beállítási ökrök szállítására vállalkozom.

Kitűnő friss fejős tehének előleges jelentős után, nálam mindenkor megtekinthetőek, kötelezettség nélkül. Vevő tevése szerint választhat Henrik Ignác fia Szalónak (Vasm.) 1585

Jármos ökrök, tinók, lovak, sertések és juhok. tenyész- vagy használati állatok beszerzésére megbízásokat elfogad és azokat felelőség mellett gyorsan és jutányosan, direkt forrásokból közvetíti az Erdélyi Gazdasági Egylet vednöksége alatt álló Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvárt. Petőfi-u. 7. Telefon: 158.

Eladó Szunyogh Zoltán nagy-máriai gazdaságában, u. p. Kis-Marja, 35 darab részben fiás, részben ellős, magyar faj guiyabellitén. Bővebbet tulajdonosnál. 4498

Angol tellivér ménlő, ritka erős csontozatú, 178 cm. magas, beltenyésztés elkerülése végett, eladó. Bővebbet dr. Salgó Józsefnél, Budapest, Erzsébet-körút 44. 4549

gen szép, válogatott vöröstarka szimmenthali jellegű 1-2 9) éves növendék ökrök és üsző borjakat agyszintén legprimább lekötni való és jármos ökröket legjutányosabb áron ajánlanak: KLEIN és SPITZER Kis-Czeili kereskedők. Megrendelések egyezség szerint bármikor is elfogadhatók

Izgalom tellivér mén, sötétszürke, 9 éves 171 cm. magas, beltenyésztés folytán eladó. Bővebbet: Mihály Ignác tulajdonos Kócs, u. p. Tala. 4470

Az ihárosi tőgazdaságnál iháros, u. p. Ihárosberény, Somogy megye, egész éven át kapható különböző korú tenyészhal u. m. 1, 2 és 3 nyaras gyorsnövésű cseponty, csuka, czompa, süllőivadék és süllőkra. 1688

Gróf Andrassy Sándor ur Zemplénmegyei honfoglaló uradalmaiban eladó és pedig vevő tetszése szerint egészben vagy részletekben felosztva: öreg tenyész-kocsa felbuzgott 110 darab, öreg tenyészkan 5 darab, sildő tenyészkan 8 darab, ártány sildő 3 darab, öreg herélt kocsa 1 darab, amelyek mind átesetek a véson. Nyári vegyes malacz, jelenleg sorléveszben 110 darab, mindannyi Polandchima-Berkshier keresztezésű haddiszó. Bővebbet Persenszky Lajos tisztartónál, Homonnán. 4579

VEGYESEK. Kramer Lipót BUDAPEST, V., Kálmán-utca 3., Honvéd-utca sarkán. TELEFON: 38-11.

Sürgönyezim: „Ceres“ Budapest. A legjutányosabb áron ajánl: Oltra gépolajat, repceolajat, asványkendőolajat, sürtött gépkőnőcsöt, hengeroilajat, lámpaolajat, petrolenumot, kocsikendőcsöt, olvasztott szifonagygy, kenőszappant, kékhőrt, kenővirágot, Raffia-háncsot, saponáriát, creolint, carbollenumot, fűdélilakot, zsákot, ponyát, kész kerekűtőmétrágyát és minden e szakba tartozó cikket. Továbbá: Szalonnát, disznósírt a legolcsóbb napi árban. Szalonnáról lerakott söt marhahizlálás czéljaira stb. Árjegyzékkel és részletes külön ajánlattal kívánásra díjtalanul készséggel szolgálók

Uj és használt burgonya-, hagyma- és heremag-ZSÁK a legjutányosabb áron kapható a FISCHER-féle tsák- és ponyvárúházbán Budapest, Nádor-u. 31-33. Alapítottatt 1882. Legszolidabb kiszolgálás

Legkötűnőbb Benzinmotoraink gyárunkban mindenkor tisztelesen megtekinthetők. Árjegyzékek és költségvetések díjmentesen adhatók. 1815 Beck és Gergely motor- és gépgyár Budapest, V. Váci-ut 12.

Burgonyát veszek. Magnum Bonum, Early Ro és Imperator fajtákat veggyőzrakományokban. Ajánlatokat kérek mintákkal H. H. jel alatt a „Köztelek“ kiadóhivatalához. 4580

EGÉR kiirtásához ajánlok Sacharin-Strichnin-zabot nemkülönböz Phosphort-t legjutányosabban. Valamennyi állati, gyógy-és -aszdasági ve zyszerek szintén kaphatók Detsinyi Frigyes Budapest, V., Marokkói-u. 2. a fekete ku yához.

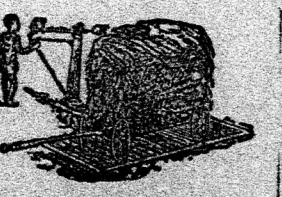
Egy 6 éves jó karban lévő m. áll. 8 lőerejű cseplőgarnitúra herrefejűvel, Kühne rosta és zsákolóval, ezenkívül gabona-rosták és tréler eladók öz. Schweiger Adolfné urnő szelevényi birtokán Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegye, vasútállomás Kun-Szt. Márton, megtekinthető és megvehető bármikor. 4472

NÁD-ajánlatokat, de csak nagyobb mennyiségekről kér 4478 Lévy József, Budapest, Zrínyi-u. 14.

„HERKULES“ Brauns Rudolf-féle dresdeni Aczel-szél-turbinagyár-törv. védett eredeti gyártmánya Évek óta fityesen kipróbált költség nélkülű üzemerő vizszállításra, villamos világításra, gépek hajtására, mezőgazdasági, ipari-és bányászati telepeken. Prospektusokkal, felvilágosítással, költségvetésekkel, tervekkel stb. készségesen 1875 és ingyen szolgál

Dr. Dietrich Sándor BUDAPEST, Akadémia-utca 14. Akácza-csemeték élősvény és erdősítésnek! II. választék 40-70 cm. magas — ezre 10 kor. I. választék 70-120 cm. magas — ezre 16 kor.

Gleditschia élősvénynek! II. választék 20-40 cm. magas — ezre 9 kor. I. választék 35-60 cm. magas — ezre 12 kor. igen jó gyökérzetű! 8407 Hein János faiskola iroda: BUDAPEST VII., Csömöri-ut 109.

Jutányosan eladók. Százados új marhamérlegek 1500 kg. hordképességű erős vaskoriáttal 2 1/2 méter hosszú 1 1/2 m. széles Uj szekér hidm érlegek 4000 és 3000 kg. horderejtű százados, toló súlyyal 4 méter hosszú, 2 méter széles. Becserélek ócska marhamászát új hidmérlegekre. Minden mérleg törvényesen hitelesítve öt évi jókarban tartás mellett.

DÉNES MANÓ mérlegműszerész BUDAPEST, VII., Dohány-utca 78.

Birtokot keresek 2000 hold körül nagyságban cserébe fővárosi Damjanich-utcai háromemeletes tehermentes házamért, melynek 99,000 korona évi jövedelme; minden lakás kiadva. Szükség esetén hajlandó volnék 100-150,000 koronát ráfizetni. Bővebbet: dr. Baross János ügyvéd, Budapest, Rök-Szilárd-utca 8., II. 4545

Használt, de jó karban lévő 9 lovas járgányt megvételre keresek. Péchy Elek, Hermány, p. Hedri, Sárosm. 4554

Gazdák figyelmébe 50% olcsóbb M. kir. szab. mint bármely 12321. 900. más világító A. 905.

pyroleum világítása. A pyroleum szagtalan, nem fűzől, nem gyúlékony és már több ezer uradalomban bevezettetett. Számos elismerő levél nálam betekinthető. Próba küldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospectus ingyen és bérmentve. 1487 Degen Jakab Budapest, IX. ker., Közraktár-utca 28.

Ne vezettesse magát félre, ha ÉPP OLY JÓT ajánlanak, mert a jelenkor legszivósabb tömítőanyaga áll ellent legjobban: a magas és tulhevitett nyomású gőznek SCHOTTOLA ERNŐ, BUDAPEST Foncière palota.

ETERNIT-PALA azbesztből és czeimentből készült minden más felülmúló fedőanyag. Elpusztíthatlan, könnyű, tetszetős s olcsó, minden épületnél használható. Irjon ismertetésért és mintalemezért a következő címre: ETERNITMŰVEK, Hatschek Lajos, BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 33.

Gazdák! a kik még az őszelet ohajtanak Kosárfűzetet telepíteni, ajánlja fajokban gazdag Árjegyzékét, Uradalmi nemess-fűtelépek kezelősége, Galgóc. 4501

KOEHLER FRIGYES tájkertész BUDAPEST. KERTI TECHNIKAI IRODA: Damjanich-utca 47. sz., I. 8 ELVÁLLAL: park, kert stb. berendezésekre vonatkozó tervek, költségvetések kidolgozását, berendezését, szakszerű átválaktását, gondozását, parkokban sziklacsoportok és bariangok építését, Lawn-Tennis pályák, terek készítését, fanyesést stb.

Hir... BETO... az ösz... töltve... Jaross... Gaz... kereste... Évi fize... futás, v... miát ve... tanítész... pályáza... és néme... ban töké... felszere... írott foly... vány-má... vissza n... Max Sp... Urad. in... u. p. 1... d5k be... Föld... végzett... vábbá ko... gazdaság... belépése... ványmás... 28006... József... Marokkai... Nag... gróf k... riztelep... ruár 1-6... irnoki... Évi javad... fizetés... 57... 84 koron... váltás... 12 meter... zetet vége... tal bíró... jához int... másolatok... módnyá... tézőséghe... telepre... Jó irás... előnyt bir... fizemenék... jó iskola... és munká... Ri-stele... Az intéz... a földmive... ember, ki... magyarul... felvidéki... készpénzf... látással (u... 1-től alkalm... felvétetik... ságban m... tólul besz... ember. Fi... köből buza... árpa, 1 kö... tartás, 2... burgonya-... föld. Aján... másolatokk... küldetük, a... küldendők... urad. intéz... Lemes, Sio... A ki... bérzadás... betöltendő... emberek p... gyobb gazd... ideig már... Bizonyítván... vissza nem... Káloz, czim... Molná... egy kétkövt... ki a darálás... mthelyben... javításához... gtt. Havi je... hó próba 10... korona és 1... 60 korona... küldendő: A... Aja (Vesz... ki tehenés... hossza g... évre kereszt... másolatokk... latok „Tis... Lueska, Be... Tótlul beszé... állnok... Bérzaz... egy nőlen... tiszt felvéte... gyakorlati... sül, mükö... másodlatok... küldetnek... Lichtenstein... Somogy, po...

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 hár, kövér betűkkel minden szó 8 fil ér beiktatásonként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom ter- mekéi, továbbá állást keresők és adók hirdetményei vétetnek fel e kedvezményes rovatban és árban.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csakis a hirdető cím- nek kitételével közlünk.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélblyeget vagy levelezőlapot küldenek.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Tudatom
az összes pályázókkal, hogy a gazdasági ispani állás be van töltve. (Dunáninneni gazdaság.) Jaross István, u. p. Koltha. 4575

Gazdasági írnök
keresték azonnali belépésre. Évi fizetés 1200 korona, lakás, fűtés, világítás. Csakis akadé- miást vagy felsőbb gazdasági tanintézetet végzett egyének pályázhatnak, akik a magyar és német nyelvet szóban és írás- ban tökéletesen bírják. Kellőleg felszerelt német nyelven meg- írott folyóiratnyelvi, bizonyítvá- ny-másolatokkal — melyek vissza nem küldetnek — Herrn Max Springer, Wien intézve, Urad. intézőség, Pa Szakonczás, u. p. Pusztá Ecseg külden- dők be. 4568

Földmives-iskolát
végzett gazda és kulcsár, to- vábbá kovács és bogárn nagyobb gazdaságba kerestetnek újví belépésel. Ajánlatok bizonyítvá- ny-másolatokkal „Gazdaság 28006.” jelleg alatt Schwarz József hirdetési irodájába, Marokai-utca küldendők 4517

Nagyméltóságu gróf Karátsonyi Jenő ur rezidepci uradalmában 1904. február 1-én leendő belépésre egy írnoi állás beszültendő. Évi javadalmazás: 400 korona fizetés, 576 korona élelmezési, 84 korona mosás és világitási váltás, lakás agy neműl, 12 meter fa. Gazdasági taníté- zetet végzett és már gyakorlati- jához intezendő, bizonyítvá- ny-másolatokkal felszerelt folyó- iratnyelvi az uradalmi in- tézőséghez Karátsonyi Bisz- telepre, via Bánlak küldjék. Jó irás, a német nyelv bírása előnyt biztosítanak. A rizseteip üzemének sokoldalúsága igen jó iskola, de kellő szorgalmat és munkát kíván. Karátsonyi Rizseteip, 1903. november 14. Az intezőség. 4546

Egy
a földmives-iskolát végzett fiatal ember, ki némi gyakorlati bír, magyarul s tóli beszélik. 2 tehén- tartás, 2 sertés-tartás, 2490⁰⁰ burgonya-föld, 600⁰⁰ káposzta- föld. Ajánlatok bizonyítvá- ny-másolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, hozzám intezendő: Lichtenstein Jakab, Besenyő- utca. intéző, Lapispaták, u. p. Lemes, Sáros-m. 4564

A kis-höresöki
bér gazdaságban egy ispani állás betöltendő. Csupán, nőiellen fiatal emberek pályázhatnak, kik na- gyobb gazdaságban huzamosabb ideig már alkalmazva voltak. Bizonyítvány-másolatok, melyek vissza nem küldetnek, u. p. Káloz, címre küldendők. 4574

Molnár keresek
egy kétkezi daráló gőzmalombá, ki a darálás végeztével a bogárn műhelyben gazdasági eszközök javításához és faragásában se- gít. Havi javadalmazás egy fél hó próba időnek eltelte után 50 korona és ha az illető bevállik 100 korona egy hóra. Ajánlat küldendő: Nirssee Ferencz, Ajka (Veszprémmegye). 4573

Kulcsár,
ki tehénészeti is kezelt és hosszabb gyakorlattal bír, új- órra keresték. Bizonyítvány- másolatokkal felszerelt aján- latok „Tisztartóság Nagy- Lúcska, Beregem.” intezendő. Tóli beszézők előnyben része- sülnek. 4547

Bérgazdaságomban
egy nőiellen írnök vagy segéd- tisztet fétvetőik, ki már több évi gyakorlattal bír, előnyben része- sül, működési bizonyítvá- ny-másolatok, melyek vissza nem küldetnek, hozzám intezendő: Lichtenstein Jakab, Besenyő- Somogy, posta Lábod. 4563

Gazdatisztet
keresek 2000 holdas, személyes vezetése alatt belterjesen kezelt gazdaságomba pusztá Sofronyán. Javadalmazás meg- egyezés szerint. Állás legke- sebb 1904. május 1-ig elfogla- landó. Ajánlatok bizonyítvá- ny-másolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, 1903. december 15-ig benyújtandók. Purgly László, Arad, József főherczeg-ut 21. 4558

Önálló
gazdatiszt, ki a könyvelés- bez és levelezéshez, azonnali felvételt. Továbbá felvételt egy uradalmi műkerteszt, ki jó bizonyítványokkal rendel- kezik. Bővebbet Sikray hirdet- tési irodájában, Budapest, Váci- körút 33. 4561

Intelligens,
keresztény vallású, gazdasági- lag képzett levelező és mérleg- képes könyvelő keres etik jövő hó 15-re, ki a magyar és német nyelvet egy írásban mint szó- ban tökéletesen bírja. Csak olyan egyének pályázhatnak, a kik már ilyen minőségben nagyobb gazdaságban alkalmazva voltak. Évi fizetés 2400 korona készpénz, lakás fűtés és világitással. Csakis sajátkezűleg írt, bizonyítvány-másolatokkal felszerelt ajánlatok intezendő. Herzfeld Dező uradalmi titkárhoz, Újpest, Árpád-ut 8. szám. 4578

ÁLLÁST KERESŐK.
Kezelőtiszt
Állást keres 33 éves, keresztény, elméletileg s gyakorlatilag képzett gazdatiszt, 13 évi gyakor- lattal az ország egyik legbel- terjesebb uradalmából, hol mint kezelőtiszt működött. Címe a kiadóhivatalban. 4515

Földmives-iskolát
végzett, jeles és kitéző bizonyítványal, 25 éves, nőiellen, róm. kath. vallású, másfél évi gyakorlattal, melyet belterjes gazdaságban szerzett, a katonaságnál mint altiszt szolgált, kulcsári, segéd-tiszt, gazdai vagy hasonló állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 4565

Egy
első magyarországi gazda- tiszt, 23 évi gyakorlattal, ki jelenleg egy 5000 holdas bel- terjes gazdaságban intező tiszt, 1904. január 1-re állást keres; magyar, német és tót nyelvet bírja, nős, izr. vallású. Szives ajánlatokat „Önálló” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 4556

Egy nyugalmazott es. és kir. őrnagy, ki a német nyelven kívül magyarul is beszél, óvadékképes, bizalmi állást keres Budapestben mint házinspektor vagy nagyobb ura- dalomhoz pénztárosnak. Szives megkeresések „Őrnagy” alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 4577

38 éves
róm. kath. vallású, földmives- iskolát jó sikerrel végzett egyén, ki mint önálló ispan hat év óta egy bérgazdaságban alkalmazva van, a gazdaság minden ágában teljesen jártas, azonnali vagy későbbi belépésre meg- felelő állást keres. Bővebbet K. Gy. jelleg alatt a kiadóhiva- talban. 4520

Gépész-Kovács,
saját készítményével, jó bizonyítványai, 1904. január 1-ére vagy későbbre éves állást keres, gépjávitásban, víz-szivattyúzá- sban, gőzmalomban, kazánkovács munkában jártas; eddigi állása egy nagy uradalomban van, mint gépész és kovács. Cím a kiadóhivatalban. 4552

Gazdatiszt
állást keres azonnali, vagy újví belépésre 29 éves, nős, jelesen végzett okleveles gazda. Róm. kath. magyar, német és tót nyelvismerettel. Öt évig a legintenzívebben kezelt ura- dalomban volt alkalmazva öt éve a gazdaságszervezési ténen működik. Gazdasági ír. E nemben jelenleg is alkalmazva van. A földmiveltés és állat- tenyésztés összes ágá- taiban kiváló tudással bír. Administratívára képes, a szervezés és könyvelésben nagy jártassággal bír. A legkitézőbb ajánlatokkal rendelkezik Címe: A. E. Buda- pest, VIII., Kistócsig- utca 5. III. 4563

Allást keres.
Egy kereskedelmileg képzett könyvelő és levelező, ki a magyar, német és tót nyelvet szó- ban és írásban teljesen bírja, nőiellen, izr. 38 éves, nagyobb uradalomban vagy vállalatnál könyvelői, vagy képesség- nek megfelelő állást keres. Szives ajánlatok F. F. jelleg alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 1000

Gazdatiszt
Állást keres azonnali, esetleg újví belépésel 34 éves, izrae- lita egyén. Lő-, szarvasmarha-, sertésenyésztés, juhászatban, tőbényszerben jártas, dohány-, répatermelésben s hizlalásban specialista. Négy év óta mint önálló intező működött, utóbbi állást családjában történt el- halozás miatt hagyta el. Csakis oly állásra reflektál, melyre lehetőleg még belépése előtt vagy ezután a legrovidebb idő alatt nőstülhet. Igényei szeré- nyek. Szives megkeresések „Agrár” jelleg alatt a kiadó- hivatalba kéretnek.

Magyar királyi
vinczellér-iskola két éves tan- folyamát szép sikerrel végzett, több évi gyakorlattal bír, 28 éves, református, nőiellen egyén, szőlőgazdaságba munkavezető- nek vagy vinczellérnek azonnali belépésre ajánlkozik. Be- szél magyarul és kissé németül. Igényei igen szerények. Aján- latok Vinczellér-iskola kiadó- hivatalhoz küldendők. 4580

Okl. szeszítő
és gazdatiszt mindkét ténen hosszabb gyakorlattal expansió- s stabilizelői vizsgával, kitéző referenciákkal állást keres Szives megkeresések „S. G.” jelleg alatt a kiadóhivatalba kéretnek

Kulcsár,
teljesen megbízható, erőlyes és szorgalmas, 28 éves, róm. kath. vallású, haszonmészt állást nősülés mint újvíre vagy leg- később április 1-re változtatni kívánja, ki a földmives-iskolát kitézőn végezte s egész életét a gazdálkodás ténen töltötte, jelenleg is 5000 holdas, 200 darabból álló tehénészettel bírő bérgazdaságban van alkalmazva Szives megkeresések a kiadóhiva- talba kér „A. L.” jellegű. 4548

Műkerteszt,
32 éves, nős, kertészeti szak- iskolát végzett, jártas a divatos díszkertészet és haszonkertészet minden ágában, továbbá gyümölcs, fásiskola, szőlő és bor okszeri kezelésében, idáig több nagyobb kertészetet önállóan kezelt és egy háromszáz holdas szőlő és gyümölcs mintatelenen mint munkavezető kertész volt alkalmazva, 18 évi gyakorlata van, jó bizonyítványokkal rendelkezik, állást keres. Levelek kéretnek: M. K., Budapest, poste restante. 4533

Gazdai állást keres
1904. január 1-ére adai föld- mives-iskolát végzett, 8 évi gyako- rlattal bír 39 éves egyén. Beszél magyarul, szerbül és románul. Megkeresések K. A. Bacs-Topolya, poste-restante intezendő. 4567

Házvezetőnőnek
ajánlkozik keresztény, magá- nyos úri emberhez, szőlő, sze- rény igényű, kellő műveltség- gében, a fulsi háztartás összes ágában nagy jártassággal bírő nő, a ki igen jól főz. G. . y Mária, Kérés, u. p. Ramocsa- háza, Szabolcsmegye. 4539

Magtáros
vagy majorosi alkalmazást ke- resek újvíre, 33 éves, kis csalá- dú kate. egyén, már évek óta gazdaságokban szorgalmasan működő, miket jó bizonyítvá- nyaim igazolnak, a magtár és raktár kezelésben kiváló értem a tehénészett, hizlalási felügye- let, a malomi vamlós is ve- zetem, magyar és tót nyelvis- merettel, fradal munkát is vég- zem. Szives megkeresést kérem: Kulcsár néven, palot- tási gazdaságba, u. p. Apoz, címzezz. 4537

Segéd-tiszt
állást keres 24 éves, nőiellen ember, ki már hét év óta na- gyobb gazdaságokban működik, január, esetleg február 1-ére, jelenleg földmiveltésben állás- ban van. Szives megkeresést kér a kiadóhivatalba „K. A.” jel alatt. 4563

Földmives-
iskolát végzett, r. kath. vallású egyén, a gyümölcsészett, szőlészett- és kertészetben jártas magyar és oláh nyelven beszél, állást szeretne változtatni, hol megköszülhetne. Czim Iván Jenő, gazd. egyetli szőlőtelep-kezelő, Nagy-Bánya, Szatmármegye. 4528

Nőtiellen
ispani azonnali belépésre hasonló állást keres, földmives- és tej- gazdasági szakiskolát végzett, 29 éves, református vallású. Bérgazdaságokból 10 évi gyako- rlatát van. Czukorra- és dohánytermelésben, hizlalás és könyvvelben teljesen jártas. Megkereséseket a kiadóhivatal továbbít. 4529

Kiváló
administratív képesség- gel bír, 38 éves nős, jelenleg nagyobb szabású vállalat és gazdaság és könyvelője, na- gyobb uradalmi vagy gazdasági központba administratív vezetőnek óhajtaná bejutni. Az illető a modern gazdaság minden ágában alaposan be van avatva és kiváló üzleti ér- zékkel bír. Címe a kiadó- hivatalban. 4526

Tehénészgazdai
állást keres nős, családós egyén január elsejére, ki a mezői gazdaságban is több évig jó sikerrel gyakorolta magát, jelenleg is ugyanezen minőség- ben van alkalmazva. Szives megkeresések Szabó György, Pázmánd, Fehérmegye címre intezendő. 4538

Gazdatiszt
állást keres elméletileg, gyako- rlatilag képzett, keresztény vallású, nős, kis családú, három nyelvet beszélő gazdatiszt. Ki nagyobb birtokokat huzamosabb ideig belterjesen, önállóan kezelt összes gazdasági termé- nyek termelését, különböző állattenyésztést és hizlalásokat szakszerűen őrti, Megfelelő tüzemtervek felállításába, betá- sárlások és eladásokba otthonos. Esetleg hajlandó nagyobb bir- tokot szálalék kezelés mellett át- venni. Kitéző bizonyítványokkal és ajánlatokkal bír, állást 1904. január 1-vel, esetleg hamarabb is elfogalhatja. Címe megfud- ható a lapok kiadóhivatalában. 4540

Alkalmazást
keres alulírott mint kertész vagy főkertész nagyobb urada- lomban november 1-ére, esetleg későbbre. Jó sikerrel végezte a pozsonyi kertészeti és szőlő- szeti szakiskolát. Ugyanott mint kertész-munkavezető volt alkalmazva és több jeles gróf ker- tészetben, fővárosi kertészetben segéd működött, Szatmármegye mint fősegéd. Érti a kertészet összes ágazatát és a méhészetet is, a Mauthner Ödön czég állandó kertészeti kiállítá- sában számos díszoklevelet és II-ik tisztelet pénzdíjat nyert. Jelenleg 30 éves, róm. kath. nős, 1 gyermek atyja, 4 éve önálló kertész, földmiveltésben állásban működik. Nyelvisme- rete magyar, német és némileg tót. Bármely nagyobb kertés- zetet bátor elvállalni. Első- rendű jeles bizonyítványokkal rendelkezik. Szives levélteli megkeresések a következő címre kéretnek: Triksa Sándor uradalmi főkertész, Nógrád-Verőce (Vác mel- lett). 4439

Erdészeti
és vadászati szakvizsgákat jó sikerrel végzett, gyakorlatilag és helyesen képzett egyén meg- felelő állást keres, Czim Cs. I. Tura-Zsombok. 4557

Földmives-iskolát
jeles sikerrel végzett, 29 éves, róm. kath. vallású, nős egyén, a gazdaság minden ágában jár- tas, czukorra- és dohány- állat- tenyésztés, hizlalás, könyvve- zetés, a tejszámadások vezeté- sében teljes jártassággal bír, ki most is mint felügyelő 100 db tehén tejhozamát és értéket, 700 holdas birtok felügyelete mellett elszámolja és gondozza, 3 és félévi gyakorlata van, he- lyét állattartási szempontból változtatja, ispani vagy fel- ügyelői állást keres 1904. január 1-ére. Czim: Fazekas István, Scheftsik-major, Szolnok. 4551

Főtiszt
vagy önálló gazdatiszt állást keres 15 évi gyakorlattal bír, 37 éves, nős, intelligens gazda, ki felsőbb gazdasági tanítéze- tet és állatorvosi tanfolyamot végzett, a magyar, német és tót nyelvet bírja. A földmiveltés és állattenyésztés összes ágá- taiban, hizlalásban, szeszgyár- tásban, a gyümölcsészettben, ugyszintén a birtok-adminis- tratívában teljes jártassággal bír. Mint főtiszt egy felső-magyarországi uradalmat már kezelt s kitéző okmányokkal rendelke- zik. Nagyobb birtokot percen- tuatóra kezelni hajlandó. Szives megkeresések „Biztos siker” alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 4559

Kezelőtiszt
állásban levő vinczellér-képezde 3 éves és földmives iskola 2 éves tanfolyamát végzett a gazdaság, erdészett, szőlészett és kertészet ugyszintén az állat- tenyésztés minden ágában 13 évi gyakorlattal bír, 34 éves, római kath. vallású, nős, gyer- mek nélküli gazdatiszt állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 4555

Gróf
uradalomban mindenféle gazda- sági munkáknál egy évet mint gyakorolok kitéző sikerrel el- töltött, 19 éves, érettségi vég- zett, németül is érő ifjú, ki a katonaságtól mint önkéntes, szemhibá miatt elbocsátott és anyagi helyzete következtében az akadémiára jelenleg nem mehet, nagyobb gazdaságba gyakorolokul ajánlkozik. Czim: Tuka Géza, Selmeczbánya (Hontmegye). 4641

Kezelőtiszt
Állást keres nagyobb gazdaság- ban, 31 éves, róm. kath. vallású, nős, gyermektelen, okleveles gazdatiszt. Jó bizonyítványokkal rendelkezik a állást bármely percében elfogalhatja, bár fel- mondatlan állásban van. Címe a kiadóhivatalban. 4577

9 évi gyakorlattal
bír, 28 éves, ev. ref. vallású, földmives-iskolát végzett, je- lenleg Horvátországban működő kezelőtiszt, ispani vagy hasonló állást keres újvíre. Beszél és ír magyarul, törve németül és hor- átul. Címe B. J. gazda- tiszt Alaginceza, u. p. Pozsega, Szlavonia. 4507

Gazdatiszt,
34 éves, nőiellen, 16 évi gyako- rlattal, a gazdaság minden ágá- ban teljesen jártas és aki jelen- leg is 2000 holdas belterjes gazdaságot önállóan kezel, 1904. január esetleg március 1-re állást keres. Czim a kiadóhiva- talban. 4576

Kiváló szakember,
fővárosi lakos, elvállal magán- óráiban gazdasági könyvek ve- zetését, számadások felülvizgá- lását, gazdasági könyvelés be- rendezését. Címe a kiadóhiva- talban. 015

Juhászat
felosztása végett, kitéző kar- ban levő birkaetetőlc olesón eladók. Pajzs Gyula gazdaságá- ban, Heve-en, Heves-m. 4531

Igen szepen fejlett
tisztavéri bronz-pulyka kap- ható darabonként 5 koronáért Sebor Ferencznel, Fény, To- rantálmegye. 4522

Eladó tenyészmen.
Egy aranyárga, 172 cm magas Cryterion nevű 11 éves telivér angol tenyészmen 6 évi használat után a beltenyésztés el- kerülése végett való mérvál- toztatás céljából szabad kéz- ből eladó. A mén kiváló átörö- kítő képességgel bír, ivadékaik bármikor megtekinthetők. Bő- vebb felvilágosítással szolgál a Borsodmegyei Gazdasági Egye- sület titkári hivatala Miskolcz (vármegyház). 4497

Gróf Teleki Arvéd drassói uradalma,

u. p. Kouca
ajáni míg a készlet tart Kouczán 100 kg.-ként az alábbi ár e- zetes beklődésével szemben; nemesített minőségben:
Tekintve, hogy a rendezettebb gazdaságok már az 5z és tóli folyamán szerzik be tavaszi vetőmag-szükségletüket és hogy kizárólag saját termésti első- rendű vetőmagvaikat és tenyész- állataikat iránti kereslete. Kie- lőgtent már évek óta csak úgy tudjuk, ha a
megrendelést idejében
veszszük.

Franciazi perje 110 kor.

csonós ebir 120 „
fümagvakra

és alábbiakra a megrendelést mielőbb kérjük beklüdeni.
Cserháti tanártól meghonosított

óvári tak-répmag 100 kor.,

melyet a magyaróvári szarvas- marhateny. egylett parasztagdái 3 év óta 600 holdon feltől ter- leten termelnek drassói magból bőtermőség és eltarthatóságáért.
Koránérő, fehér, hl.-ként 50 kg. sulyu k.-holdanként 10 év óta 9-15 mm. termett:

duppai zab 16 „

lóbab 16 „
tavasz-buza 18 „
székely tengeri, koral 18 „

királyné tengeri,

legbővebben termő 14 „
lőhere, luczerna, nyulszapuk, magvak árai újév után állapít- tainak meg.

1903. első díjat nyert Pekingi kacsák

tojasának tucatzja 5 korona, áprilisban.

1902. Budapest 2 első díj; 1903. szeptember Kolozsvárt

gulyabéli tehénkért és 3 éves bikakért
2 első díj.
Ezen gyorsan fejlőd, edzett hatalmas oszonozatú 2-3 éves

magyar bikákból

állandó készlet, árak 500-1500 korona.

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legfőbbkölteséggel szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50. BUDAPEST-KELENFÖLD a vasútiállomásnál szemben.

Iroda, raktár, javítóműhely.

Közlekedés vasúton és villamos vasúton.

Lapunk bekötési táblája

2 kor. 72 fill. (portómentesen)

kapható kiadóhivatalunkban.

A BUDAPESTI ASZTALOS-IPARTESTÜLET

védnöksége alatt álló és a kereskedelmi ministerium által államilag segélyezett

BUTOR-

csarnok és hitelszövetkezet,

mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja, ajánlja tagjainak, budapesti asztalosmestereknek, legjobb kivitelben készített,

József-körút 28. sz. alatti

dusan felszerelt raktárában elhelyezett butorait. A vevőközönség itt szükségletét közvetlen a készítőnél **Jutányos áron** szerezheti be. Tervezetek és lakásberendezések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. 7293

Felten és Guillaume

kábel- sodrony- és sodronykötélgár részvény-társaság

BUDAPEST, V., Vízafogó 1458/60.

Gyárt: Mindennemű sodronykötelet.

Gőzekesodronyköteleket

szab. lapos, vagy gömbölyű osztályrészekkel. Mezőgazdasági üzemekhez szükséges felvonó- és erőátviteli-sodronyköteleket, stb. stb.

BÁRDOS és BRACHFELD

villamossági vállalat és műszaki nagykereskedés

BUDAPEST, VI. kerület, Gyár-utca 23. és Teréz-körút 28. szám.

Villamos világítási erőátviteli berendezések

uradalmak, kastélyok, gyárak, malmok stb. részére saját gépezemben.

ACCUMULATOROK

Stabenow rendszere szerint.

1348

Villámhárítók. • Dynamogépek. • Telefon. • Ív- és izzólámpák.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR R.-T.

BUDAPEST, (Külső-váci-út) Csáklya-utca 3. sz.

Vasöntöde, gép- és rézműgyár.

SPECIÁL-GÉPGYÁR

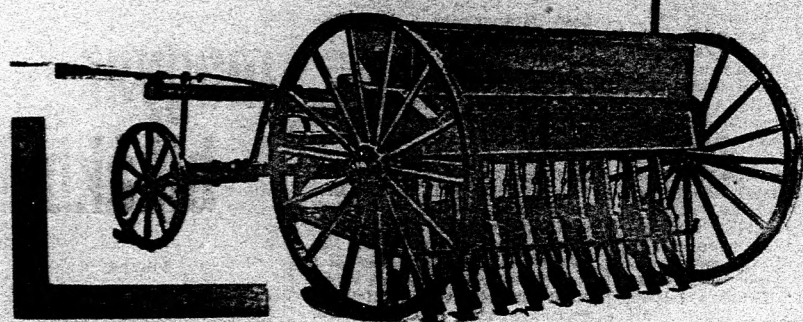
Szeszgyárak berendezésére.

Elvállalja mindenfajta szeszfőzde, szeszfinomító és őrleptetőgyár teljes gépészeti berendezését a legnagyobb méretekig. Talált megelégedést gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is.

TERVEKKEL ÉS KÖLTSÉGVETÉSSSEL KÉSZSÉGESEN SZOLGÁLUNK.

3453

UNICUM-DRILL

sorbavetőgép az egyedüli, melylyel sík vagy hegyes talajon egyenletesen lehet vetni, mely a magot nem sérti és szabályosan elosztja. Több mint 20,000 darab vetőgép készült és az egész világban elterjedve. Ezer és ezer elismerő nyilatkozat. MIELŐTT VETŐGÉPET VESZ ÉRDEKLŐDJÖN AZ „UNICUM DRILL“ VETŐGÉPEK IRÁNT GAZDATÁRSAINÁL

MELICHAR FERENCZ BUDAPEST, VI.,

Magyarországi vezető-képviselő: SZÜCS ZSIGMOND.